

Fra: Odd-Bjørnar Johansen[oddbjjo@gmail.com]
Sendt: 21.03.2026 11:49:11
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Frivillig vern av skog i Pasvikdalen 2026

Sender et bedre kart og tilleggsopplysninger.

Hilsen Brukere av Oksvannskoia

Odd-Bjørnar Johansen

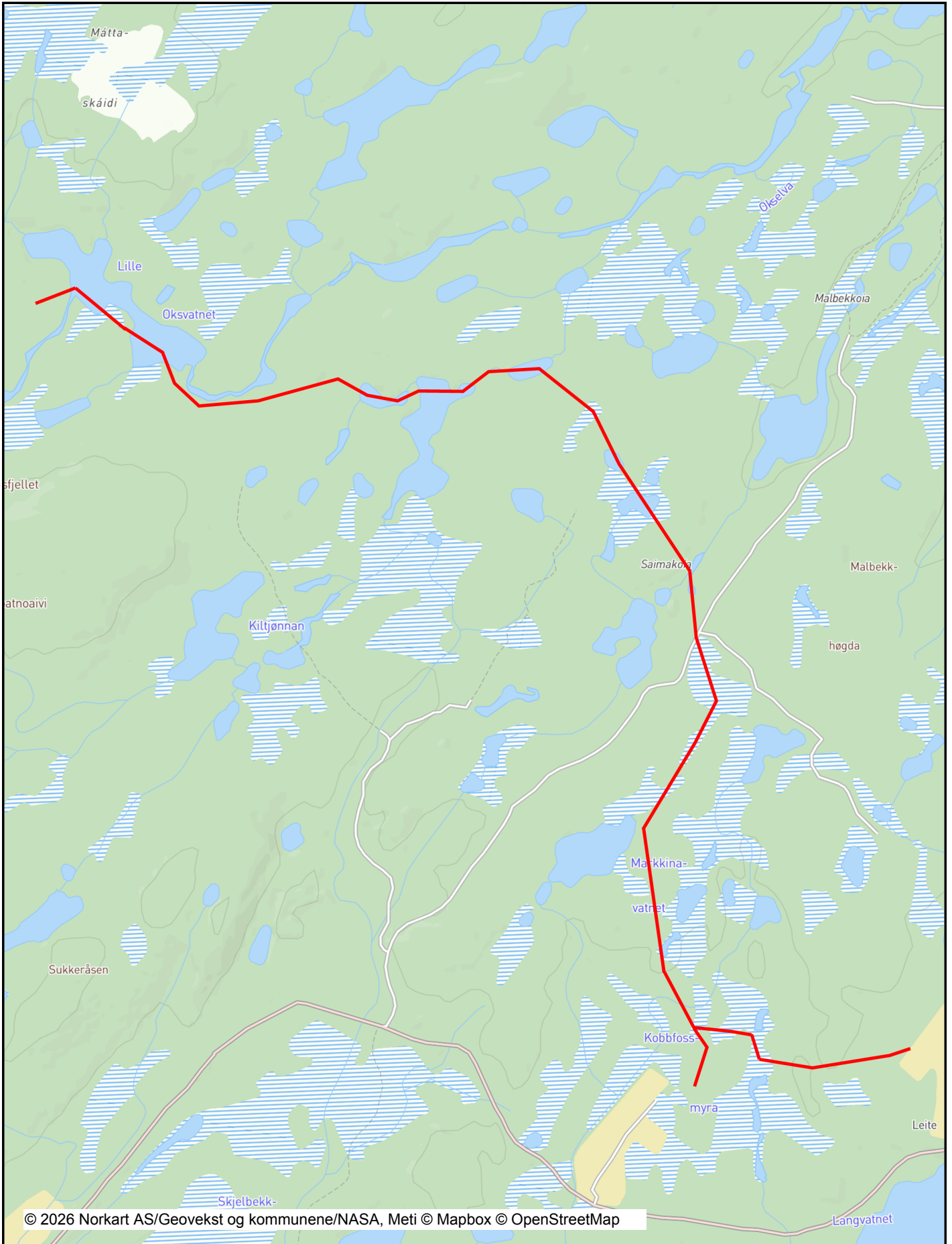

Utskrift fra Norkart AS kartklient

Dato: 17.03.2026

Målestokk: 1:50000

Koordinatsystem: UTM 35N

Det tas forbehold om riktigheten eller fullstendigheten av opplysningene i dette dokumentet. Det kan ikke rettes krav som følge av at disse opplysningene benyttes som grunnlag for beslutninger.

Tegnforklaring

A large, empty rectangular box with a thin black border, occupying most of the page. It is intended for a drawing or explanation related to the title 'Tegnforklaring'.

Til

Statsforvalteren i Troms og Finnmark.
18/3 2026

Dato

Viser til tidligere korrespondanse, sist deres skriv: Høring 2026.
Frivillig skogvern i Pasvik. Dat. 25/2 -26.

På side 48 i punkt 4.1.3. står bemerket at vedlagt kart med inntegnet løypetrase var for utydelig. Det beklager vi og sender herved nytt kart med inntegnet løype som har bedre kvalitet.

Det er å bemerke at traseen følger veileier som er en del av gamle transportveier.

Vi vil samtidig nytte høvet til å rette oppmerksomheten på punkt 5 i Finnmarkseiendommens erklæring for Oksevannskoia sak 07/592 Ark 442.1(30). Her framgår at rettigheten til koia er betinget av at den holdes i brukbar stand.

Derfor har vi behov for å kunne frakte vedlikeholdsmaterialer til Oksvannskoia.

For Oksvannskoias brukere:

Odd-Bjørnar Johansen

Fra: Kjell Beddari[kjell.beddari@outlook.com]
Sendt: 26.04.2026 19:11:05
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Værn i Pasvik

Innsigelser mot vern i Pasvik

Personlig mener jeg at det ikke gagnar lokal befolkningen at det vernes noe som helst.

Det eneste man gjør er å lage begrensninger på bruk og nytte av skogen.

Man MÅ forhindre at det legges begrensninger på fangst, fiske og jakt i flere områder av dalen.

Erfaringsmessig så blir det en masse byråkratisk saus når det er snakk om vern av områder.

Det blir brukt av felles skapets midler på ting som virker dumt.

Eksempel er fjerning av Onderi koia N-V for store Sameti.

Burde aldri vært gjort.

Det burde heller vært satt opp en ny åpen koie for folk som ferdes i skogen.

Flere eksempler er vedlikehold av veien til Grensefoss, hvor man kjører grusen igjennom hele dalen og sliter på veien.

Selv om det er flere grustak etter samme vei.

Dette synlig gjør hvor veldig dumt det byråkratiske vernet er.

Blir ikke brukt sundt bondevett og normal folkeskikk.

Så la oss be til høyere makter at det ikke blir noe som helst av de foreslåtte utvidelsene.

MVH

Kjell Beddari

Fra: kalliain@online.no[kalliain@online.no]
Sendt: 26.04.2026 08:44:27
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Frivillig skogvern Pasvik

Hei

Veien som går fra Nyrudkrysset og til Hestefossveien er ikke merket i kartet på side 23 i høringsnotat Frivillig skogvern i Pasvik.

Egil

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700
9815 VADSØ

Deres referanse:
2025/7188

Vår referanse:
26/80616 - 4

Sted, dato:
Kirkenes, 17.04.2026

Svar på høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik

Vi viser til høringsbrev av 25.02.2026 fra Statsforvalteren i Troms og Finnmark om forslag til frivillig vern av skog i Pasvik.

Finnmark politidistrikt er generelt positiv til og støtter opp om forslaget til vern av skog slik det er presentert og foreslått. Det er imidlertid flere sider av denne saken som ikke er utredet i saksfremlegget. Det gjelder bl.a. politiets ansvar og oppgaver som i utgangspunktet kan finne sted i hele Pasvikdalens geografiske utstrekning.

Finnmark politidistrikt ønsker med denne besvarelsen å gjøre rede for lovpålagte oppgaver knyttet til to oppdrag, som normalt kan gripe inn i de ulike vernede områdene med både dronflyging og annen motorisert ferdsel i utmark. De to ansvarsforholdene det henvises til her er nasjonale oppdrag på vegne av staten:

1. Søk- og redningsoppdrag (SAR), politilovens § 27.
2. Grenseovervåking med sivile formål, grenseloven, grenseforskriften og Schengens-lovverk (SBC).
 - I dette ligger bl.a. Schengen-oppdraget og den strafferettslige håndhevelse av forhold fra Grenseavtalen (overenskomst mellom Norge og Sovjetunionen av 1949), som er tatt inn i grenseloven og grenseforskriften.

Felles for begge de to nevnte oppdragene er at de vil være overordnet øvrige bestemmelser som etableres knyttet til eksisterende eller nye verneområder. Politiets samfunnsoppdrag med henvisning til politilovens §§1, 2, og 6, kan ikke hindres eller begrenses av andre bestemmelser. Det er likevel naturlig for politiet å ta ulike hensyn knyttet tid og sted for tilstedeværelse når det er mulig.

Det anses som viktig at det i forarbeidene til vern av ny skog i Pasvikdalen finnes en redegjørelse for politiets ansvar og oppgaver. Grenseoppdraget spesielt innebærer

samlet en betydelig fysisk tilstedeværelse og aktivitet, også innenfor de områder som allerede er vernet eller får et vern i fremtiden.

Når et SAR-opdrag eller grenseovervåking foregår i et vernet område, bør saksgrunnlaget også være egnet til å skape en forståelse for politiets virksomhet for å redusere misforståelser. Politiet har i utgangspunktet unntak fra bestemmelser gitt i medhold av lov om motorferdsel i utmark, jfr. motorferdselloven § 4., men forståelsen av politiets tjenesteplikter og lovpålagte oppgaver bør være kjent for flest mulig.

Redningstjenesten (SAR)

Det å redde liv- og helse er en lovpålagt oppgave for politiet. Gjennomføringen av SAR-opdrag vil alltid gjennomføres på den til enhver tid raskeste måte, fordi tidsperspektivet er den mest sentrale faktor for å redde menneskeliv. Det vil normalt innebære både motorisert ferdsel og bruk av droner.

I Pasvikdalen kan det bety bruk av motorbåt på elva og ATV-kjøretøy i terreng i sommerhalvåret, og bruk av snøscooter om vinteren. Droner er i dag et standard verktøy for politiet i denne type oppdrag, som normalt bidrar til vesentlig raskere lokalisering av en savnet, skadet eller forulykket person. SAR-Queen og ambulanshelikopteret vil også normalt delta om værforholdene tillater det.

Både forståelse og aksept for utførelse av redningsoppdrag er godt innarbeidet i det norske samfunnet ved at alle nivåer innenfor stat, fylke og kommune, er forpliktet til å ta medansvar og bidra inn i redningstjenesten under politiets ledelse. Det er viktig å legge til at politiet i denne sammenheng vil fremheve et godt fungerende samarbeid med alle våre samarbeidspartnere.

Grenseovervåking

Pasvikdalen herunder alle de områder som i dag har et vern, eller er foreslått vernet, ligger innenfor relativt korte avstander til selve grenselinjen mellom Norge og Russland, og er således innenfor det politiet definerer som et operasjonsområde under en aksjon. Det kan nevnes at det i sammenheng med patruljering i grenseoppdraget også reageres med anmeldelser på annen ulovlig adferd, som f.eks. ulovlig motorferdsel i utmark med scooter og ATV m.m.

Grenseovervåking med sivile formål, er et nasjonalt oppdrag gitt gjennom grenseloven og kgl. res. av 5. august 2005. Politimesteren i Finnmark tildelt et særlig ansvar for at Norge skal etablere og opprettholde et troverdig konsept for grenseovervåking med bistand fra forsvaret.

Grenseovervåking består av to hovedelementer. Det første er deteksjon, som innebærer å oppdage brudd på grenselovgivningen. Det andre elementet er reaksjon, som innebærer å lokalisere og pågripe de personene som har brutt grenselovgivningen.

Ved at Norge er medlem i Schengen-samarbeidet, sender EU-kommisjonen ut Schengen Evaluation Committee ca. hvert 6 år for å evaluere status på den jobben hvert medlemsland utfører. I praksis gjøres det gjennom fysisk inspeksjon av bl.a. politiets samhandlingskonsept med Forsvaret på den hele den norsk – russiske grensen. Det norske konseptet skal være både tilstrekkelig i kapasitet og troverdig til å kunne oppheve pass- og ID kontroll mellom Norge og de øvrige medlemslandene (gjelder land-, sjø- og luftgrenser). Norge som medlemsland må derav etterleve de krav til grenseovervåking som Schengens regelverk beskriver.

Samhandlingskonseptet er et omfattende sivil-militært samarbeid der forsvaret bistår politiet i grenseoppdraget. Begge de militære grensekompaniene (i Pasvik og Jarvfjord) gis opplæring til å kunne utøve sivil politimyndighet på vegne av politimesteren. Opplæringen innebærer en betydelig mengde trening og øvingsaktivitet i grenseområdet. Ved at soldatene er i tjeneste på grensen i 6 måneder, gjentas hele denne opplæringspakken to ganger i året. Soldatene sin patruljevirkosomhet er i all hovedsak grenseovervåking med sivile formål. I tillegg er deres blotte tilstedeværelse en militær suverenitetshevdelse for nasjonen Norge.

Finmark politidistrikt har også et pågående og omfattende prosjektarbeid på oppdrag fra Justisdepartementet og politidirektoratet, med formål å styrke grenseovervåkingen i hele grenseområde. Prosjektet skal lede frem til blant annet flere stasjonære og mobile systemer for grenseovervåking, herunder langt flere droner med den konsekvens at omfanget av droneflyving vil øke betydelig. Det samme gjelder mobil patruljevirkosomhet gjennom hele året. Den bakenforliggende årsak er den sikkerhetspolitiske situasjon som Norge befinner seg i forhold til Russland. Det foreligger heller ikke et grunnlag som sannsynliggjør at dette er en utvikling som kommer til å reversere i overskuelig fremtid.

Det foreligger også et forslag om bygging av en hangar for politihelikopter i Kirkenes. Det bør uavhengig av det påregnes noe større aktivitet med politihelikopter innenfor grenseoppdraget i årene fremover.

Oppsummering

SAR-aksjoner vil mest sannsynlig aldri forekomme i et stort omfang selv om enkelte aksjoner kan foregå over en uke eller mer (inkl. søk etter antatt omkommet - SEAO). Det er liten grunn til å tro at disse oppdragene vil medføre noen form for negativ oppmerksomhet.

I en tid der politiet på vegne av staten må styrke grenseovervåkingen, er det også grunnlag for at det kan oppstå interessemotsetninger knyttet til formålet med vern av natur. Det er derfor viktig at kunnskap og informasjon om politiets grense- og samfunnsoppdrag blir kjent for flest mulig for å forebygge misforståelser og eventuelt konflikt.

Med hilsen

Ellen Katrine Hætta

Politimester

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Saksbehandler:
Tommy Sneve
Lars Blix Olsen

Fra: post.finnmark@politiet.no[post.finnmark@politiet.no]
Sendt: 08.05.2026 13:41:29
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Svar på høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik

Se vedlegg.

Arkivreferanse:#6088c1f0ed834f27b8407876a1ac81c32014988045#ACOS.WEBSAK#

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Kirkenes, 27.04.2026

Dette brevet sendes på vegne av 4H Finnmark, Birdlife Finnmark, DNT Alta og omegn, Hammerfest og omegn turlag, Nordkapp og Omegn turlag, Sør-Varanger turlag, Naturvernforbundet Finnmark, Norges Jeger- og Fiskerforbund (NJFF) Finnmark, Nord-Troms og Finnmark krets av Norges Speiderforbund og Miraculix, Sør-Varanger Sopp- og Nyttvektstforening.

Frivillig skogvern i Pasvik

Uttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Forum for natur og friluftsliv Finnmark (FNF) representerer natur- og friluftslivsorganisasjoner som arbeider for å bevare naturmangfold, sikre gode friluftslivsmuligheter og ivareta bærekraftige brukstradisjoner. Vårt hovedbudskap er at verneprosessen må styrke beskyttelsen av Pasviks unike urskog og naturverdier, samtidig som tradisjonell bruk og friluftsliv skjer på naturens premisser. Reindriftas arealbehov og hensyn skal ivaretas, men natur og friluftsliv er kjernen i vårt engasjement.

Innledning – støtte til styrket vern, men klar motstand mot avverning

Forum for natur og friluftsliv støtter i hovedsak forslaget om utvidelser av vern i Pasvik. Samtidig vil vi sterkt fraråde at høringsforslaget gjennomføres med oppheving av eksisterende vern (avverning), verken i Store Sametti–Skjelvatnet naturreservat (1 531 daa) eller i Øvre Pasvik landskapsvernområde (4 517 daa).

Vårt hovedbudskap er: Mer vern må ikke «finansieres» ved å redusere eksisterende vern. Oppheving (avverning) svekker verneområdenes integritet, øker risiko for inngrep (hogst, utbygging m.m.) og skaper en uheldig presedens for framtidige verneprosesser.

Omfanget av forslaget – netto gevinst kan ikke brukes som argument for avverning

Vi registrerer at høringen omfatter nytt vern og endring av verneform som samlet øker Øvre Pasvik nasjonalpark betydelig, samt utvidelser i Store Sametti–Skjelvatnet, men også oppheving av vern i både landskapsvernområdet og naturreservatet. Selv om totalen gir netto nytt verneareal, kan ikke dette brukes som begrunnelse for å «ta ut» arealer av eksisterende vern: Vernets kvalitet og varighet er avgjørende, ikke bare nettotall i dekar.

Prinsipielle hovedargumenter mot oppheving av vern

Vernets funksjon: varighet, forutsigbarhet og rettslig beskyttelse

Å oppheve vern innebærer at området ikke lenger omfattes av verneforskriftens juridiske beskyttelse, og blir disponibelt etter ordinært lovverk med større handlingsrom for hogst, inngrep og utbygging. Naturreservat er den strengeste verneformen, nettopp brukt for truet/sårbar natur og særlig viktige naturverdier, og er ment å sikre naturen for framtiden.

Oppheving svekker forutsigbarheten i frivillig vern-ordningen: Dersom etablerte vernegrenser kan reduseres ved senere behov (skogbruk, vegvedlikehold, masseuttak), undergraves tilliten til at vernet faktisk er langsiktig og stabilt.

Naturmangfoldloven: formål og prinsippene i §§ 8–12 tilsier tilbakeholdenhet

Naturmangfoldloven har som formål å ta vare på naturens biologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern – også for framtidige generasjoner og som grunnlag for samisk kultur. Når eksisterende vern foreslås opphevet i områder med dokumenterte naturverdier, skjerpes kravene til kunnskapsgrunnlag (§ 8), føre-var (§ 9) og vurdering av samlet belastning (§ 10) – særlig der naturverdiene er knyttet til gammel naturskog med arter som er avhengige av kontinuitet (død ved, gamle furuer, kelo).

«Skreddersøm» er bedre enn avverning: avklar behov gjennom forskrift/dispensasjon

Oppheving av vern bør erstattes av bestemmelser/forskrifter som gjelder konkrete tiltak og konkrete arealer. Dersom det finnes behov knyttet til skogsbilveger, vedlikehold, sikkerhet eller etablerte inngrep, kan dette i mange tilfeller løses gjennom presise unntaksbestemmelser, dispensasjonspraksis eller avgrensede justeringer som ikke åpner for kommersiell hogst i verneverdig skog.

Områdevise merknader – hvorfor oppheving er særlig uheldig her

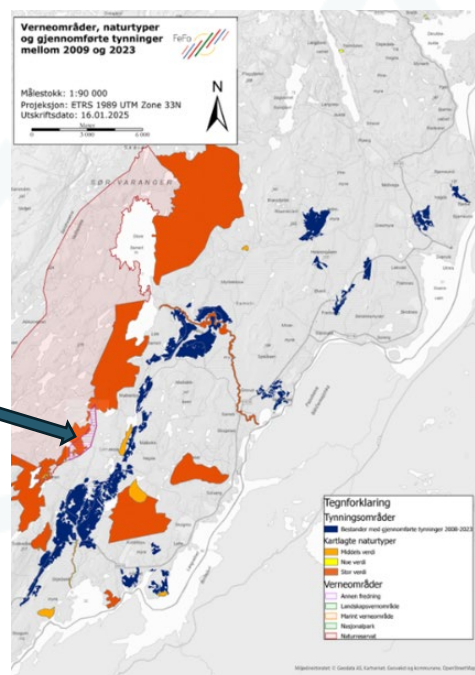
Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat: oppheving (1 531 daa) bør trekkes

Det foreslås oppheving av vern i et delområde av Store Sametti– Skjelvatnet naturreservat på 1 531 daa. Etter vår vurdering berører dette arealer med dokumenterte svært viktige naturverdier, herunder gammel furuskog (A-verdi) og tilknyttede naturtyper. Området skiller seg også ut ved baserik berggrunn og forekomst av rødlistearter, samt strukturer som er typiske for urskog/urskogsner furuskog.

FeFo uttalte i sin pressemelding 07.01.2026 at: «Vi driver ikke hogst i eller nær gammelskog (urskog)..».

Kartet til venstre lå vedlagt FeFo sin pressemelding. Mye av området der FeFo ønsker å oppheve vern er har, som FeFo selv sier: **Stor verdi** (kartlagt natyrtpe).

I Høringsdokumentet står dette: Området har 849 daa produktiv skog. Området er ikke kartlagt i fht. skogbruksverdier og miljøregistreringer i skog, men arealet ble naturtypekartlagt i 2017.

I Miljødirektorates naturdatabase står dette om skogen i området: **Uttak/hogst av furu vil være negativt for naturverdiene påvist i området, ikke minst pga. lav produktivitet og uregelmessig foryngelse. Fri utvikling av furuskogen er derfor i praksis nødvendig for ivaretagelse av naturverdiene. Det er ikke behov for aktiv skjøtsel for å ivareta eller videreutvikle naturverdiene, men naturlig brannndynamikk bør tillates.**

Hogst i gammel furuskog gir varige tap – ikke «midlertidig» påvirkning

I gammel furunaturskog med kontinuitetsarter er tap av gamle trær, kelo og død ved irreversibelt på relevant tidsskala. Oppheving som åpner for hogst vil derfor være uforenlig med naturreservatets funksjon som referanse- og bevaringsområde. Fri utvikling er i praksis nødvendig for å ivareta naturverdiene.

Begrunnelsen «positivt for skogbruksnæringen» er ikke tilstrekkelig

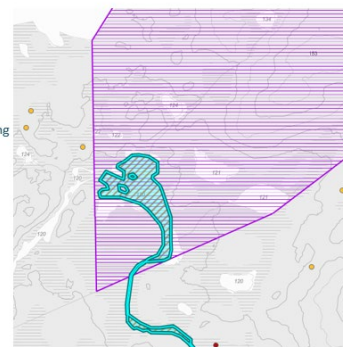
At frigivelse kan være «positivt for skogbruksnæringen» kan ikke tillegges avgjørende vekt når det foreligger dokumentasjon på svært viktige naturtyper (A-verdi), urskogs nær furuskog og rødlistearter. Vernets formål er nettopp å skjerme slike verdier fra ordinær næringsutnyttelse.

Kiltjørnan øst – Skjelvatnet sør: artsverdier og ansvarsarter forsterker vern-behovet

Lokaliteter i området er beskrevet som svært viktige (A), med store naturverdier knyttet til urskog/urskogs nær furuskog, gamle samiske barktektrær (kulturhistorie) og forekomster av arter knyttet til gammel furuskog og død ved (kelo). Elvemusling er en norsk ansvarsart og totalfredet siden 1993, og sårbar for forurensning og fysiske inngrep i vassdrag.

Elvemusling

- Norsk ansvarsart
- Totalfredet (1993)
- Filtrer 50 l vann i døgnet
- Kan bli over 250 år
- Truet av:
 - Forurensning og forsurening
 - Vassdragsregulering
 - Mangel på vertsfisk

Konklusjon: Forslag om oppheving av vern i delområdet (1 531 daa) må trekkes. Dersom det finnes konkrete drifts- eller vedlikeholdsbehov, må dette håndteres gjennom målrettede unntak som ikke åpner for hogst i verneverdig skog og ikke fragmenterer reservatets mest verdifulle strukturer.

Rødlistede arter – De fleste er avhengig av gammel furuskog

- **Flekkhvitkjuke** - lever utelukkende i **gammel furuskog** på liggende død ved (læger), spesielt av den barkløse "kelo-typen"
- **Puslekantkjuke** - avhengig av flekkhvitkjuke, finnes kun i de samme områdene – i **gammel furuskog** med mye død ved (læger)
- **Furuplett** - sterkt knyttet til **gammel furuskog**, lever som en nedbryter på død ved av furu såkalt kelo-ved
- **Tyrikjuke** - sterkt knyttet til **gammel furuskog**, lever som en nedbryter på død ved av furu såkalt kelo-ved
- **Furuskjell** - vokser primært på **død ved av furu og eik** i eldre skog. Avhengig av kontinuitet i tilgangen på liggende død ved som har ligget lenge nok til å bli morken.
- **Taigapiggskinn** - sterkt knyttet til **gammel furuskog**. Nedbryter på liggende død ved (læger) av furu, spesielt på grove stammer som er godt nedbrutt.
- **Furustokkjuke** - vokser hovedsakelig på **levende furutrær i eldre skog**
- **Laterittkjuke** – lever nesten utelukkende i **gammel furu-naturskog**. Den vokser på liggende død ved (læger) av furu
- **Hornskinn** - nedbryter på død ved, ofte på læger (liggende stammer) av **furu**, men kan også forekomme på andre treslag i **gammel naturskog**
- **Kelohvitkjuke** - sterkt knyttet til **gammel furuskog**. Soppen vokser nesten utelukkende på liggende, døde furustammer (læger) av den tørre og barkløse kelo-typen
- **Taigakjuke** - vokser på liggende død ved (læger) av gran og furu i **høyreliggende, gammel barskog**. Den er avhengig av skog med god kontinuitet i død ved.
- **Tyrikjuke** - sterkt knyttet til **gammel furuskog**, der den vokser nesten utelukkende på liggende, døde stammer (læger) av den tørre og barkløse kelo-typen
- **Taigasnyltekjuke** - vokser nesten utelukkende i gammel furuskog på liggende, døde stammer av den barkløse "kelo-typen"
- **Gulull** - sjelden kjuke som vokser i **gammel furuskog**, spesielt på døde furustammer av den barkløse "kelo-typen"
- **Linmjølke** - vokser nesten utelukkende i **gammel furuskog** på liggende, døde stammer (læger) av den tørre og barkløse "kelo-typen"
- **Gulmyrull** - sterkt knyttet til **gammel furuskog**. Soppen vokser nesten utelukkende på liggende, døde furustammer (læger) av den tørre og barkløse "kelo-typen"
- **Gulsildre** - vokser nesten utelukkende i **gammel furuskog** på liggende, døde stammer (læger) av den tørre og barkløse "kelo-typen"
- **Hårstarr** - sterkt knyttet til **gammel furuskog**, der den vokser nesten utelukkende på liggende, døde stammer (læger) av den tørre og barkløse "kelo-typen"
- **Gulstarr, fjellsnelle, trillingsiv** - lever i og langs fuktige områder
- **Elvemusling** - Elvemuslingen har vært **total fredet i Norge siden 1993**. Det er strengt forbudt å plukke eller skade både levende muslinger og tomme skall. De største truslene er forurensning, forsuring av vassdrag, fysiske inngrep i elver og nedgang i bestandene av laks og ørret.

Øvre Pasvik landskapsvernområde: oppheving (4 517 daa) bør trekkes

Det foreslås å oppheve 4 517 daa i den nordligste delen av Øvre Pasvik landskapsvernområde. Området berører flere naturtypelokaliteter, inkludert viktige og svært viktige lokaliteter. Oppheving vil fjerne den overordnede vernerammen og kan gi økt press for arealdisponering etter ordinært lovverk – særlig hvis begrunnelsen er knyttet til «skjøtsel» av yngre skog.

FeFo har allerede mulighet til å bedrive «skjøtsel» av yngre skog i området. Vi mener det ikke er godt nok begrunnet å oppheve deler av landskapsvernområde for å gi tillatelse til noe FeFo allerede har mulighet til å gjøre.

Området bør heller enn å avvernes bli omgjort til Nasjonalpark. Området er et veldig viktig overlevelselsesområde for insekter, klekking og oppvekst. Langtidslevende trevirke i området gir grunnlag for et reikt artsliv for arter med «trege prosesser».

Konklusjon: Oppheving av 4 517 daa bør ikke gjennomføres. Eventuelle behov for skjøtsel må avklares gjennom forvaltningsplan/forskrift, slik at naturtypelokaliteter og funksjonsområder for arter ikke svekkes.

Anbefalinger – hva Statsforvalteren bør endre i forslaget

Trekk forslag om oppheving av vern i Store Sametti–Skjelvatnet naturreservat (1 531 daa) og i Øvre Pasvik landskapsvernområde (4 517 daa).

Dersom det er reelle, dokumenterte behov knyttet til vegvedlikehold, sikkerhet eller håndtering av tidligere inngrep, bruk i stedet presise forskriftsbestemmelser/dispensasjonskriterier (skreddersøm) som ikke åpner for hogst i verneverdig skog.

Sikre at områder med A-verdi gammel furuskog, dokumentert urskog/urskogs nær struktur, baserik berggrunn og registrerte rødlistearter ikke blir gjort tilgjengelig for hogst eller andre arealinngrep gjennom oppheving. Området innehar en rekke observasjoner av rødlistede arter, deriblant arter som er avhengig av gammelskog.

Legg tydelig til grunn naturmangfoldlovens formål og prinsipper om kunnskapsgrunnlag, føre-var og samlet belastning ved endelig tilråding.

Forskrifter

§ 3 nytt punkt 1.2 bokstav g skal lyde:

«Vedlikehold og oppgradering av Grensefossvæien og Tømmamoveien, med skogrydding i et belte på opp til 30 meter på hver side av Tømmamoveien, i et belte på opp til 50 meter inn i Øvre Pasvik landskapsvernområdet langs Pasvik naturreservat til Hestefossvæien og i et belte på opp til 30 meter på hver sider av veien sørover fra Hestefossvæien.» Vedlikeholdet inkluderer tilføring/utskifting av masser, bytte/reparasjon av bruer, bytte/reparasjon av stikkrenner, rydding av vegetasjon i siktsjiktet langs vegen og skogrydding innen satt sone fra veien. Kulturminner må ikke skades/forringes.

Vi stiller oss uforstående til behovet for sikt på 60-100 meter sikt på en skogsbilvei. På en motovei klasse B med 80 km/t fartsgrense er siktkravet 25 m synlighet til begge sider. Skogsbilveier, med anbefalt fartsgrense på 30-40 km/t er 5 meter sikt til hver side tilstrekkelig. Oppgradert vei vil også kunne føre til økt hastighet, som igjen gir økt slitasje på bil og vei samt økt utslipp.

Norsk navn ↓	Kategori
vipe	● CR
svarthalespove	● CR
åkerrikse	● CR
ulv	● CR
vierspurv	● CR
brunbjørn	● EN
prikkporekjuke	● EN
småragg	● EN
småblæreglye	● EN
urskogshvitkjuke	● EN
taigasædgås	● EN
storspove	● EN
lappsanger	● EN
lappspurv	● EN
sølvfurukjuke	● EN
lappfiskand	● VU
dvergmake	● VU
fiskemake	● VU
dvergspurv	● VU
<i>Sminthurides pseudassimilis</i>	● VU
<i>Boletina cordata</i>	● VU
kransmusserong	● VU
langkjuke	● VU

Vi ønsker også å opplyse FeFo om at økt hogst langs vei vil gi økt behov for veivedlikehold, ikke mindre. Ungskog langs vei suger opp mye overflødig vann som ellers vil renne mot veien, i tillegg gir 30-40 år gammel skog godt med ly for en rekke fuglearter som benytter skjulet i slike skoger til hekking.

Vi anbefaler at grensen på skogrydding settes til 5 meter på hver side av veien.

Avslutning

Vi ser svært positivt på at høringsforslaget samlet sett styrker vernet i Pasvik. Men for at dette skal bli en reelt robust og tillitsskapende verneprosess, må eksisterende vern ikke svekkes. Oppheving av vern i områder med dokumenterte store naturverdier (A-lokaliteter, urskognær furuskog, rødlistearter og kontinuitetsavhengige arter) vil være et klart tilbakeskritt og i strid med hensynet til langsiktig bevaring.

Vennlig hilsen

Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Per Erik Motrøen
Koordinator
FNF Finnmark

Fra: FNF Finnmark[finnmark@FNF-nett.no]
Sendt: 27.04.2026 22:12:52
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik - innspill

Hei.

FNF Finnmark takker for muligheten til å bidra med vårt innspill til forslag til frivillig vern i Pasvik.

Vi er glad for at verneverdig natur kan bli bedre ivaretatt, men er svært bekymret for oppheving av eksisterende vern.

Vi håper vårt innspill opplyser vårt ståsted på en god måte.

Med vennlig hilsen
Per Erik Motrøen
Koordinator

Forum for natur og friluftsliv Finnmark

Mobil 99 49 16 29 | <https://fnf-nett.no/finnmark/> | per.erik.motroen@FNF-nett.no
Storgata 5, 9900 Kirkenes

Sjekk [Høringsradaren](#) for saker på høring

Vår saksbehandler Even Borthen	Notat	Vår dato 2026-05-05	Vår referanse 2026/ /FORSVARET
	Tidligere dato	Tidligere referanse	
Til Statsforvalteren i Troms og Finnmark Postboks 700 9815 Vadsø	Kopi til HÆREN TRENREG MILJØVERN KONTAKT (postboks).		

Høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik

1 Bakgrunn

Statsforvalteren i Troms og Finnmark sender på høring forslag om frivillig vern av skog i Pasvik. Høringen omfatter både utvidelse og endring av vern i 3 ulike verneområder i Pasvikdalen.

2 Innspill

Forsvaret har et stort fokus på miljøvern og legger store ressurser i forebyggende arbeid for å unngå skader på naturmiljøet. En viktig del i det er produksjon av Forsvarets øvingskart, som er et standard topografisk kart med miljøoverlegg. Naturreservat og Nasjonalparker har de strengeste former for vern, og er dermed merket i kart som områder forbudt for militær aktivitet.

En utvidelse av verneområdene i Pasvik får negative konsekvenser for Forsvaret. Det fører til et betydelig mindre øvingsterreng i et geografiske svært viktig område for vårt skarpe oppdrag. For Forsvarets del blir det derfor viktig å få inn unntaksbestemmelser i verneforskriftene som nødvendige muligheter, spesielt gjelder dette Store Sametti- Skjelvatnet naturreservat.

Forslag;

§ 6 Generelle unntak fra vernebestemmelsene for Store Sametti- Skjelvatnet naturreservat

- «Motorisert ferdsel på snødekt mark for Forsvaret»

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser for Store Sametti- Skjelvatnet naturreservat

- «Motorferdsel på barmark for Forsvaret med lette terrengkjøretøy og Beltevogn i forbindelse med skarpt planverk».

Ugradert – internt. Postadresse Postboks 800 Postmottak Ved telefonnummer utenfor forsvarssektoren.	Besøksadresse Rusta leir 9325 BARDUFOSS Norge	Sivil telefon/telefaks / Militær telefon/telefaks	Epost/ Internett Organisasjonsnummer	Vedlegg 0
--	---	---	---	---------------------

Dokumentet er elektronisk godkjent, og har derfor ikke håndskreven signatur.

Fra: Borthen, Even[eborthen@mil.no]
Sendt: 05.05.2026 09:09:58
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Kopi: HÆREN TRENREG MILJØVERN KONTAKT (postboks)
[haeren.trenreg.miljovern@mil.no]; Simonsen, Tor Asbjørn
Aslaksen[tor.simonsen@statsforvalteren.no];
Tittel: Høringsinnspill Forsvaret- Høring av frivillig vern av skog i Pasvik

Hei.

Takk for utsatt høringsfrist til 6.mai

Vedlagt ligger Forsvarets innspill til forslag om frivillig vern av skog i Pasvik.

Med vennlig hilsen

Even Borthen
Stabsersjant OR-7
Miljøvernspesialist
Trenregimentet Høybuktmoen

Mobil: 926 87 818
eborthen@mil.no

KAN OFFENTLIGGJØRES iht. Sikkerhetsdirektivet pkt. 4.2

Fra: Miraculix Sopp[Miraculix@mail.com]
Sendt: 13.04.2026 15:27:09
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Høringsinnspill om Vern av skog i Pasvik

Hei

Vedlagt ligger høringsinnspill fra Miraculix, Sør-Varanger sopp- og nyttevekstforening vedr. Vern av skog i Pasvik.

Høringsinnspillet er i to deler og inneholder to filer:

Miraculix sitt høringsinnspill om frivillig vern - del 1

Miraculix sitt høringsinnspill om frivillig vern - del 2

Med vennlig hilsen
Line Moe, styreleder

Til
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
v/Tor Asbjørn Aslaksen Simonsen og
Lisa Bjørnsdatter Helgason

Høring 2026 – Frivillig skogvern i Pasvik

Miraculix er glade for Fefos forslag om utvidelse av vernede skogsområder og håper dette er starten på en prosess om videre vern. Vi opprettholder imidlertid vår sterke skepsis til Fefos ønsker å avverne verdifulle skogsområder i Pasvik. Både ved Tommamoen i sør og Sameti i nord er furuskogen gammel og verdifull. Avvern bidrar til å bryte opp sammenhengende skogområder. Vår skepsis gjelder generelt avvern, men vi har valgt å konsentrere vårt innspill om området Store Sameti og Skjellvannet.

Vi finner det uforståelig at et område som er mangelfullt kartlagt forslås avvernet. Ikke engang skogbruksverdier er kartlagt. Hva skal området brukes til hvis det ikke er til hogst? Miraculix etterspør Fefos plan for området Store Sameti Skjellvannet naturreservat. Dette er et område vi vet er av svært stor verdi. Som Statsforvalteren påpeker, er det registrert flere naturtyper med A-verdi, der de største arealene er svært viktig gammelfuruskog og noe så spesielt som kalkfuruskog. Det er totalt registrert 3 truede arter i området i tillegg til nær truede arter.

Det er naturlig at områder innenfor verneområdene er utilstrekkelig kartlagt mht truede arter da vi har ansett områdene for trygge. Nå viser det seg imidlertid at vernet skog bare med et pennestrøk kan avvernes. Vi satser på at det ikke stemmer. Uansett bør områder som foreslås avvernet kartlegges svært grundig før man fatter noen som helst vedtak om avvern.

Opphev av vern vil legge området åpent for større inngrep, som f.eks utbygging, hogst og ikke minst mineralutvinning. Vi vet at det har vært lett etter minareler i området, blant annet av Sulfidmalm AS på 1970-tallet. Det har også vært søkt om tillatelse til mineralleting og er gitt tillatelse i områder nær dette. Vi kan ikke ofre urskogsner kalkfuruskog for kommersielle interesser. Skjellbekken har sitt utløp fra Skjellvannet. Et inngripen nær dette vannet vil kunne få fatale konsekvenser for elvemuslingen, som Norge er forpliktet til å verne om.

Fefo forvalter skogen på vegne av oss brukere. Før Fefo foretar hogst på noen som helst områder, bør de sørge for grundig kartlegging av skogen slik at ikke truede arter går til spille. Vi har for eksempel erfart at Fefo har hugget skog på Melkefoss uten å kartlegge på forhånd, og i hogstfeltet vokser det gul furuvokssopp (*Hygrophorus gliocyclus*, NT). Vi har også funnet rødlistearten kransmusserong (*Tricholoma Matsutake*, VU) på Elgryggen der Fefo driver hogst. Dette bare som eksempler på manglende konsekvensutredning i områder som ikke er vernet. Vi er derfor bekymret for forvaltningen av skog som blir avvernet.

Med vennlig hilsen

Miraculix, Sør-Varanger Sopp- og Nyttvekstforening
v/Line Moe (styreleder) og Rigmor Øien Guvåg (sekretær) og Irene Karlsen

Høringsinnspill fra Miraculix, Sør-Varanger Sopp- og Nyttevekstforbund – del 2

Område 8: Gjøkåsen

Fefo har foreslått å avverne ca 4 500 daa skog i området langs veien fra Infopunkt Gjøken og opp mot Rømlingemyra. Vi mener å oppheve vern er et alvorlig steg i feil retning.

- Hvorfor avverne skog i landskapsvernområdet når det ikke er hogstforbud der?
- Området inneholder i tillegg svært interessante skogtyper med mange registrerte rødlistearter og skoltesamiske barkuttak.
- Vi stiller spørsmål ved behovet for å avverne et så verdifullt område for å få tilgang til et grustak for å utbedre vei når det er mulighet til å søke dispensasjon.

Område 3: Skjelvatnet – Bergvatnet

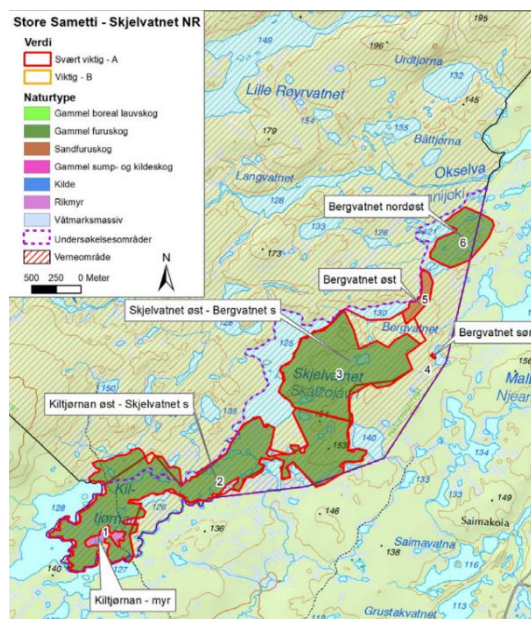
Fefo har foreslått å avverne ca 1 500 daa gammelskog øst for Skjelvatn. Å avverne naturreservater er etter vår mening å legalisere faunakriminalitet.

Størrelse og beliggenhet

- Er området stort nok til å gi økonomisk bærekraftig hogst når store deler av området er dekket av urskog som Fefo ikke hogger i? Fefo beregner at det er 849 daa hogstverdig skog her! Vil det si at urskog her vurderes som hogstverdig? På den andre siden har Fefo vurdert 570 daa hogstverdig furuskog ved Kirkensteinen – Grenseberget til ikke å være drivverdig, og det til tross for at det ligger nær vei. Dette blir for oss et merkelig regnestykke. Vi merker oss at Fefo på de 9 årene som har gått siden første verneforslag ble fremmet, har unnlatt å taksere skogen i område 3!
- Ifølge Fefo selv hugger de bare i områder der det er vei. Fefo har ikke vurdert om vinterbilveien som går fra Triangelen og mot det foreslåtte avvernedede området er i en slik forfatning at den kan betjene store kjøretøyer, heller ikke kostnader ved en eventuell bygging av vei. Det gjør de derimot når de beskriver vinterbilveiene nord for naturreservatet, et stort skogområde de foreslår vernet. Her sier de at vinterbilveiene må bygges om til permanente skogsbilveier, noe som blir for kostbart til å kunne drive økonomisk bærekraftig skogsdrift. Her forstår vi heller ikke regnestykket, eller snarere mangelen på regnestykke for avvernsområdet.
- Den nevnte vinterbilveien til avvernsområdet går langs sårbare myrområder

Svært verdifull skog foreslås avvernet – en trussel for artsmangfoldet

- Miljøfaglig utredning rapport MU2018-16 vurderte i 2017 skogen i område 3 som svært verdifull (A-verdi) og bekreftet med det at skogen fortsatt bør vernes.
- Skogen er svært spesiell med sin kalkholdige grunn og skiller seg derfor fra resten av Pasvikskogen. Kalkfuruskog er ifølge sopp-spesialister (og artsdatabanken) en hotspot for andre rødlistearter enn de vi finner i fattig sandfuruskog. Sjelden skog er en del av verdensarven.

Kilde: Miljøfaglig utredning rapport MU2018-16

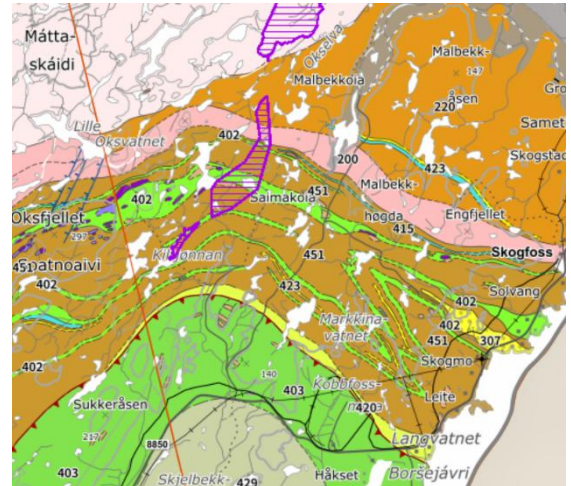
- Skog er ikke bare skog. Vi kan ikke veksle denne rike kalkfuruskogen mot fattigere sandfuruskog lengere nord i dalen uten å gjøre skade på artsmangfoldet.
- Fefo bruker som argument at det ikke er funnet truede arter i området. Det er ikke et argument for avvern, snarere et bevis på at skogen er for dårlig kartlagt!

Geologi og mineralsøk

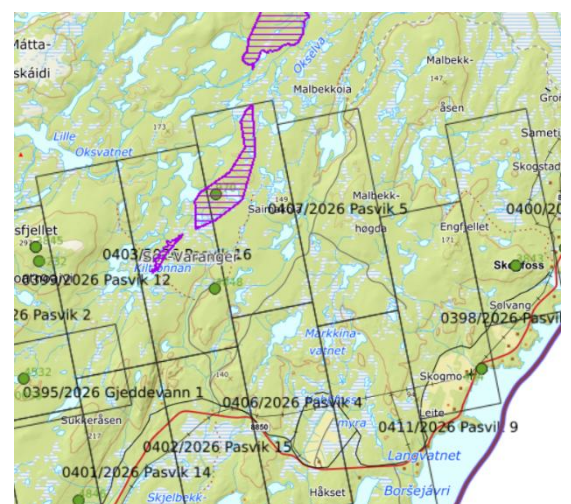
- Studerer vi det geologiske kartet til høyre, ser vi at område 3 ligger i ytterkant av et belte med grønnstein og andre kalkholdige bergarter som slynger seg i områdene vest og sørvest for Skogfoss. Geologien her skiller seg fra resten av Pasvikdalen.
- Områdene med denne geologien har vært svært heftig «belastet med» selskaper som driver søk etter edelmetaller (gull, sølv, kobber). Både i 2023-24 og i 2026 har utenlandske selskaper fått søketillatelser. Kartene Direktoratet for Mineralforvaltning (DMF) har lagt ut viser at de faktisk har gitt tillatelse til søk innenfor naturreservatet, og da akkurat i det området som nå foreslås avvernet! Statsforvalteren påpeker i Høringsdokumentet at verneforskriften for Store Sametti - Skjellvatn Naturreservat ikke har åpning for mineralleting. Sametinget og Fefo har etter Minerallovens § 17 anledning til å gå imot mineralsøknader. Har Fefo sovet i timen?
- Det er markert én rapport etter mineralsøk i naturreservatet. Vi har ingen informasjon om hva som er funnet/rapportert, men noterer oss at dette funnet faktisk befinner seg midt i det foreslått avvernedede området der det er svært verdifull urskog (markert med grønn prikk på kartet til høyre).

Kjerneområde for elvemusling

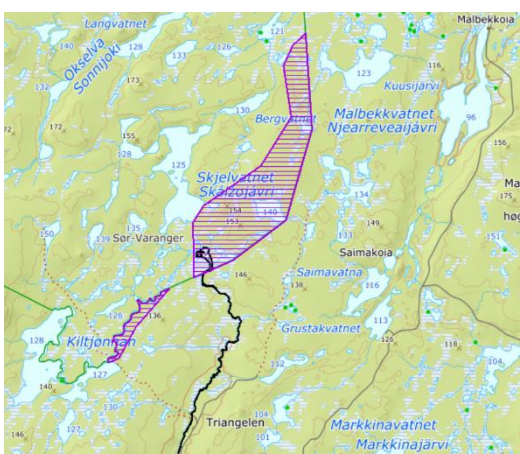
- Elvemuslingen er en svært sårbar art. Den er ømfintlig for miljøpåvirkning og endring i vannkvalitet
- Elvemuslingen overvåkes i et eget program finansiert av Miljødirektoratet.
- Det absurde i hele saken vises når Fefo foreslår å verne et bitte lite område ved Kiltjønnan (se kart) og argumenterer med at de gjør det for å danne en buffersone som skal beskytte elvemuslingen. Samtidig foreslår de å avverne et område der elvemusling lever og som innehar en svært viktig kilde for de bekkene elvemuslingen lever i. Vet ikke Fefo at de foreslår å avverne elvemuslingen?
- Elvemuslingen har vært en ressurs for skoltesamene, hvilket betyr at området har vært svært viktig for denne forkegruppen. Det er manglende kartlegging av skoltesamiske kulturspor i området.

Berggrunn: grønnstein, fylitt, metagabbro og vulkanske bergarter, kalkholdig - Kilde: https://geo.ngu.no/kart/berggrunn_mobil/

Søketillatelser/bergrettigheter - Kilde: <https://minit.dirmin.no/kart/>

Elvemusling - Kilde: <https://minit.dirmin.no/kart/>

Mange ubesvarte spørsmål

Høringsdokumentet bærer preg av selvmotsigelser og logiske brister i argumentasjonene, og mange spørsmål står fortsatt ubesvart.

- Hvilke konkrete planer har Fefo for områdene siden de så spesifikt har klart å peke ut områder for avvern?
- Hvor mye tjener Fefo på å avverne disse områdene?
- Hvorfor avverne områder som er vurdert som svært verdifulle når Fefo har nok av uvernet skog å ta av utenfor verneområdene?
- Hvilke konsekvenser får avvern for arts mangfold og sårbare arter som Norge har en forpliktelse til å verne om?
- Det er tydelig at vernetilbudet er skrevet av Fefo som «skogeier». Her tas ikke hensyn til andre interessegrupper enn skogsbruket, delvis reindrifta og et ørlite sideblikk mot mineralutvinnere. Ivaretar Fefo finnmarkingens og lokalbefolkningas interesser i denne saken?
- Hvorfor er mineralleting og mineralfunn så lite behandlet i Høringsnotatet?
- Pasvikskogen er som et uutforsket univers. Hvilke konsekvenser kan det få for kunnskapsbygging og framtidig forskning at man ødelegger så verdifull skog? (f.eks farmakologisk forskning, forskning om forurensning og naturens egne ryddesystemer, mykologisk og biologisk forskning, undervisning, kulturminneforskning/arkeologi, forskning om samers liv og bruk av naturområder osv.)
- Manglende utredning av hvordan en eventuell gruvedrift vil påvirke reindrifta.
- Bør man kunne avverne naturreservater og annen vernet mark? Er ikke de vernet for all framtid?
- Hva vil Fefos forslag til avvern gjøre med finnmarkingens rettsoppfatning hvis de får gjennomslag?
- Avvern resulterer i at områdene kan bli brukt til hva som helst, ikke bare hogst. Er vi villige til å ta den risiken? Det er våre «stavkirker» vi avverner.
- Vi har bedt om innsyn i Fefos styrevedtak og dokumenter vedrørende vern av skog i Pasvik. Det har vi per i dag ikke fått. Så vidt vi kan se er alle styrevedtak, saksdokumenter og referater fra møtene vedrørende vern av skog i Pasvik unndratt offentligheten. Betyr det at saken oppfattes som svært sensitiv for Fefo, og i så fall hvorfor? Blir enkelte særinteresser skjermet på bekostning av åpenhet og allmennhetens interesse?
Misbruker Fefo sin byråkratisk makt ved å unndra hele sakskomplekset fra offentligheten?
- Ved å stenge for innsyn sår Fefo tvil mer enn å skape trygghet, noe som kan bidra til unødvendige spekulasjoner og ubehag. Hvorfor blir vi som beboere av Sør-Varanger og eiere av skogen holdt utenfor i denne saken?

Konklusjon

Beslutningsgrunnlaget er etter vår mening alt for svakt for å gå til det alvorlige skritt å avverne naturreservat og landskapsvernområder. Det bør ikke hvile på høringsinstansene å utrede konsekvenser, men på den som ønsker å endre forskriftene og som faktisk kan skape presedens i rettspraksis. Vi kan ikke se at Fefo har klart å sannsynliggjøre at avvern verken er nødvendig eller ønskelig. Til det står fortsatt alt for mange spørsmål ubesvart.

Så vil vi avslutte med en liten digresjon:

Å hugge trær er ikke klimavennlig. Trærne har den beste teknologien for fangst og lagring av CO₂. Som biprodukt produserer denne teknologien O₂. Vi trenger skogen for å få ren luft å puste i.

Høringsinnspill til høring om frivillig vern av Pasvik 2026

Som en av medlemsorganisasjonene i prosjektet Skogen – mer enn bare trær, takker Natur og Ungdom for å ha blitt tilsendt høringsbrevet og for muligheten til å komme et høringsinnspill angående frivillig vern av Pasvik i 2026. Kort sagt heier Natur og Ungdom på at mer skog i Pasvik vernes, og mener dette tilbudet en god start for videre vern i Pasvikdalen. Samtidig vil vi på det sterkeste advare mot å oppheve eksisterende vern, som tilbudet også inkluderer.

Punktvis innspill til høringsdokumentet

1.3. Vurdering

I høringsdokumentet skrives det at «[v]ed vurdering av tilbudet må det blant annet vurderes om områdene er tilstrekkelig kartlagt.» Statsforvalteren vurderte at «områdene var tilstrekkelig kartlagt», men både for område 3 og 8 er det momenter som tyder på at områdene er mangelfullt kartlagt. For eksempel har Rein Midteng, en av de viktigste karteleggerne i område 8, selv uttalt at det nordlige landskapsvernområde er mangelfullt kartlagt (pers.med).

1.5 Konsultasjon med samiske interesser

Det oppgis at det er gjennomført konsultasjoner med Sametinget, og Reinbeitedistrikt 5A/5C Beacheveai/Pasvik. Det nevnes at det er utstedt en «åpen invitasjon til andre samiske interesser om å melde behov for konsultasjon».

Har det blitt gjennomført konsultasjoner med skoltesamiske representanter fra Pasvik-området? Pasvikdalen er historisk et skoltesamisk område og deres perspektiv må hensyntas. I tillegg finnes det skoltesamiske kulturspor som trær med barkuttak i områdene som foreslås opphevet fra det

eksisterende vernet. Dette er viktige kulturminner og deres perspektiv på å oppheve vernet der disse trærne står for skogsdrift må tas høyde for.

2.1 Verneforslaget

Oppheving av vern for å drive skogsdrift har ikke skjedd i Norge før. Det er særlig bekymringsverdig at deler av et naturreservat, Norges strengeste vern, foreslås opphevd. Å oppheve vernet i Pasvik er ikke bare ødeleggende for naturskogen i området, men setter også en uansvarlig og farlig presedens for vernet skog andre steder i landet. Natur og Ungdom fraråder en opphevelse på det sterkeste.

3.1.1.3 Område 3 – Skjelvatnet – Bergvatnet

Naturtypen som omtales her heter «Skjelvatnet øst – Bergvatnet sør» i Miljødirektoratets naturbase.¹ Området blir skildret på likt vis som område 4, som foreslås vernet. Både område 3 og 4 er en del av det større Kiltjønnan-Skjelvatnet-Bergvatnet-området. Natur og Ungdom ønsker først å fremheve dette motstridende faktum. Det er lite som tyder på at det ligger biologfaglige begrunnelser til grunn for å avverne område 3, da det er en del av et større område hvis naturverdier beskrives på samme vis.

I høringsdokumentet nevnes det at kun to rødlistearter er registrert i området. Natur og Ungdom ønsker å understreke at disse artsfunnene ble registret i løpet av en dag for nesten 9 år siden, på 27. september 2017. I seg selv, med tanke på varigheten av og den lange tiden siden kartleggingen, er det rimelig å anta at kartleggingen ikke er tilstrekkelig. Tilstedeværelsen av flere rødlistede arter i delområdet og områdets A-verdi gjør det høyst sannsynlig at flere rødlistearter er til stede. Kartleggerne skriver eksempelvis at «[p]otensialet for å finne flere krevende og rødlistede vedboende sopp vurderes som høyt, også av truede arter».²

Uavhengig av antall rødlistede arter, setter Natur og Ungdom spørsmålstegn ved at disse blir vektlagt i så stor grad. Området er blitt vurdert til å være av svært viktig verdi også fordi lokaliteten «er del av det klart største området med furu-urskog og urskogsnær furuskog i Norge [...], med nasjonalt og dels

¹ Lenke: <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00129550>.

² Geir Gaarder mfl., *Frivillig vern av skog i Pasvik. Naturfaglige vurderinger av verneareal som ønskes frigitt*, Rapport 2018–16 (Miljøfaglig Utredning, 2018), s. 64. https://www.borchbio.no/MFURapporter/MU2018-16_FRIVILLIG_SKOGVERN_I_PASVIK_ENDELIG_VERSJON_01-06-18.PDF

internasjonalt viktige bestander av flere truede arter».³ Sammenheng og størrelse er med andre ord sentralt for naturverdien i område 3. Skogsdrift vil forringe denne helheten.

Videre skriver kartleggerne dette om råd for skjøtsel og hensyn for lokaliteten:

Uttak/hogst av furu vil være negativt for naturverdiene påvist i området, ikke minst pga. lav produktivitet og uregelmessig foryngelse. Fri utvikling av furuskogen er derfor i praksis nødvendig for ivaretagelse av naturverdiene.⁴

Ikke bare vil skogsdrift i området være negativt for naturverdiene der, men skogsdrift tett opp til vernet skog vil berøre naturverdiene innenfor det nærliggende verneområdet gjennom kanteffekter. Med andre ord vil det å delvis oppheve vern for å drive hogst også ha en negativ virkning på nærliggende områder som fortsatt er vernet.

Oppsummert mener Natur og Ungdom at område 3 sannsynligvis ikke er tilstrekkelig kartlagt, samt at skogsdrift i området vil være ødeleggende for naturverdiene der, naturverdiene i nærliggende vernet skog og sammenhengen og størrelsen på den gamle furuskogen i Pasvik-området. Vi fraråder på det sterkeste å oppheve vernet.

3.1.1.8 Område 8 – Gjøkåsen (oppheving av vern)

Områdene nord for Gjøkbekken i Øvre Pasvik landskapsvernområde er oppgitt til å være mangelfullt kartlagt av Rein Midteng, som har kartlagt flere naturtyper i Pasvikdalen (pers.med). Oppheving av vern begrunnes med at det vil gjøre det enklere å forvalte skogarealet til skogbruk.

Landskapsvernområdet er også en del av det større og sammenhengende feltet med furuskog i Pasvikdalen, og inngrep her vil negativt påvirke de andre nærliggende verneområdene. Det er såpass mange og store naturtyper rundt og i nærheten at det er risikabelt å drive hogst i landskapsvernområdet. Natur og Ungdom fraråder opphevelsen av vernet på det sterkeste.

3.1.1.9 Samla vurdering av konsekvenser for skogbruket

«Det er generelt stor etterspørsel etter tømmerstoff i nordområdene og tømmer er en internasjonal vare som i stor grad transporteres på tvers av landegrenser. I et langsiktig perspektiv kan derfor arealer

³ Gaarder mfl., *Frivillig vern av skog i Pasvik. Naturfaglige vurderinger av verneareal som ønskes frigitt*, s. 65

⁴ Gaarder mfl., *Frivillig vern av skog i Pasvik. Naturfaglige vurderinger av verneareal som ønskes frigitt*, s. 65.

som ikke er de mest produktive i dag, i framtida få en høyere verdi. Det er også en rivende teknologisk utvikling av driftsmetoder som gjør at driftskostnadene i framtida vil bli lavere. Dette kan aktualisere skogbruk på areal som i dag er i grenseland for økonomisk drift.»

Natur og Ungdom er bekymret for at det her legges opp til at skogbruk kan bli aktualisert i områdene som ikke blir tilbudt til vern. På lik linje som at en opphevelse av vern vil påvirke naturverdiene i verneområdene negativt, vil også hogst i nærliggende områder som ikke er vernet være skadelig. Vi er også bekymret for at det vektlegges at areal som i dag er utilgjengelig, og dermed er indirekte «vernet» fordi det er lite hensiktsmessig å hugge, kan bli aktuelle i fremtiden. Vi anser det som særlig alvorlig hvis dette fører til skogsdrift stadig nærmere kantsonene og grensene til verneområdene og dermed forringer konnektiviteten i furuskogen.

Generelle kommentarer og innspill

Natur og Ungdom reagerer sterkt på at det største arealet med sammenhengende urskog og urskogs nær naturskog omtales som «hogstmoden skog» i høringsdokumentet, altså område 5. Skog av svært viktig verdi i område 3 blir også omtalt som hogstmoden. Det virker som om hogst i skog av svært viktige naturverdier nærmest var en forutsetning i høringsdokumentet, selv om Finnmarkseiendommen hevder at de «aldri ville hugget denne skogen».⁵ Vi mener dette vitner om at vern er helt essensielt.

Vi ønsker dessuten å poengtere at mer skog kan og bør bli vernet i Pasvik enn tilbudet for frivillig vern inkluderer. I den forbindelse vil vi trekke frem et brev fra Naturvernforbundet sendt til Statsforvalteren i Troms og Finnmark 26. januar 2026. Brevet påpeker at et større areal er verneverdig enn hva høringsforslaget tilsier. Hvis et større område ble vernet, ville vi mer sikkert bevart et enda større og sammenhengende barskogområde, ved å tette flere «hull» i vernet. Artsmangfoldet knyttet til gammel furuskog er arealkrevende arter som er avhengig av store, sammenhengende leveområder med kontinuerlig tilgang på variert død ved. All hogst vil ha en negativ innvirkning på disse artene. I tillegg

⁵ <https://www.fefo.no/presserom/pressemeldinger/fefo-stotter-utvidet-vern-i-pasvik-barekraftig-skogforvaltning.9068.aspx>.

til at dette taler for mer vern, gjør behovet for store, sammenhengende områder forslagene om opphevelse av vern enda mer alvorlig.

Avslutningsvis vil vi oppfordre til et videre arbeid med å bevare og verne Pasvik-skogen, samt advare mot avverning på det sterkeste.

Vennlig hilsen,

Sigrid Hoddevik Losnegård

Leder

Natur og Ungdom

Fra: Lina Helseth Haug[linah@nu.no]

Sendt: 27.04.2026 10:44:23

Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]

Tittel: Høringsinnspill fra Natur og Ungdom til høring om frivillig vern av Pasvik 2026

Hei!

Vedlagt er Natur og Ungdom sitt høringsinnspill til verneforslaget for frivillig vern av skog i Pasvik som nå er ute på høring.

Vennlig hilsen,

Lina Helseth Haug

Sentralstyremedlem i Natur og Ungdom

958 56 396 | linah@nu.no

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Oslo, 27. april 2026

Kopi: Miljødirektoratet

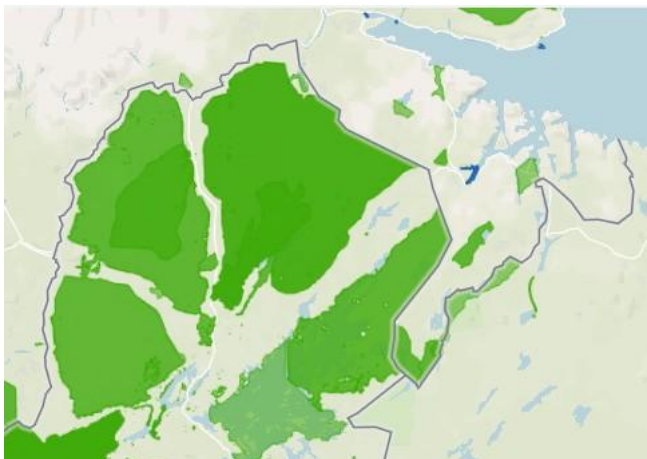
Høringsuttalelse til høring om frivillig vern av Pasvik 2026

Naturvernforbundet takker for tilsendt høringsbrev, og for muligheten til å komme med en høringsuttalelse i forbindelse med høringen om frivillig vern av Pasvik i 2026. Vi heier på utvidet vern i Pasvikdalen, og områdene som tilbys til vern utgjør et betydelig bidrag til skogvernet. Samtidig er Naturvernforbundet sterkt kritiske til forslaget om at oppheving av vern for å åpne for skogsdrift skal være et kriterium for utvidet vern, og fraråder dette på det sterkeste. Det har aldri skjedd i norsk naturvernhistorie, og skaper en svært skummel presedens for alt skogvern i Norge.

Overordna kommentarer

Vi viser til brev sendt 26.januar 2026 med merknader til oppstart av frivillig vern av skog i Pasvik hvor Naturvernforbundet viste til at potensialet for vern i Pasvik er langt større enn det som ligger i dagens tilbud. Pasvik er en del av et bilateralt samarbeid med Finland, og Finland har vernet langt større arealer enn Norge i denne sammenheng. Til sammenligning er verneområdet som henger sammen

med Pasvik på finsk side 1572.4 km² og 899.6 km² store (figur 1).

Figur 1: Sammenligning av størrelsen på finske og norske verneområder i regionen. Kilde: <https://www.protectedplanet.net/region/EU>

Som nevnt i innledningen kan ikke oppheving av vern tillates. En slik avtale vil skape en presedens som kan uthule tilliten til norsk naturvern.

Videre vil vi påpeke at muligheten for at skogeier kan endre på miljøfigurer i en revisjon av skogbruksplanen nevnes tre ganger i høringsdokumentet. Dette er bekymringsverdig, da Finnmarkseiendommen (FeFo) tidligere har uttalt at de «aldri vil hogge i urskogen» og at det dermed ikke er nødvendig med vern. Det fremstår som uforståelig for Naturvernforbundet at FeFo vil la arealene stå «gratis», i stedet for å tilby arealene til frivillig vern dersom det ikke er aktuelt å drive hogst på arealene.

Bekymringen styrkes av at det største arealet med sammenhengende urskog og urskogs nær naturskog omtales som «hogstmoden skog» i høringsdokumentet.

Det er svært positivt med utvidet vern og omgjøring av verneformål av dagens verneområder i Pasvikdalen, men også utvidelsene har svakheter. Grensene for utvidelsene av Store Sametti – Skjelvatnet følger ikke avgrensningene for naturtypene Sametifjellet – Holmvatnet og Lille Sametti – Kuusjärvi, og fanger heller ikke opp de største konsentrasjonene av rødlistearter (Figur 9, s.26 i høringsdokumentet). Det samme gjelder utvidelsene av Øvre Pasvik nasjonalpark (Figur 15, s.31 og figur 20, s.33).

1.5 Konsultasjon med samiske interesser

Det oppgis at det er gjennomført konsultasjoner med Sametinget, og Reinbeitedistrikt 5A/5C Beacheveai/Pasvik. Er det gjennomført lignende konsultasjoner med representanter fra skolttesamene i regionen?

2.1 Verneforslaget

Oppheving av vern er såpass alvorlig at det må vurderes om prosessen må stoppes dersom kriteriet om oppheving av vern ikke trekkes. Det er alvorlig i seg selv at områdene som foreslås opphevet av vern har store naturverdier som vil gå tapt dersom det tillates skogsdrift i området, men også alvorlig fordi skogsdrift tett opp til vernede skogarealer i Store Sameti naturreservat og i Øvre Pasvik landskapsvernområde vil berøre naturverdiene innenfor verneområdet gjennom kanteffekter. For det tredje er det svært alvorlig for tilliten til alt norsk naturvern dersom dette tillates, og vil skape en skummel presedens for alle skogreservater i Norge dersom dette får skje.

2.3.3 Forslag til forskrift for Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning/ Báhčaveaji suodjemeahcci ja beahcevuovddi ráfáidahttin

Det fremkommer ikke tydelig i høringsdokumentet hvorfor det er nødvendig med skogrydding i så brede belter som forskriftsendringen foreslår. Den foreslåtte forskriftsendring for skogrydding langs veiene fremstår i prinsippet som en tredje avverning i både Øvre Pasvik landskapsvernområde og Pasvik naturreservat. Skogryddingen og oppgradering av veiene vil påvirke både den vestlige grensen av Pasvik naturreservat, og den østlige og vestlige siden av Øvre Pasvik landskapsvernområde. Høringsdokumentet

For motorveier med en fartsgrense på 80 km/t er det krav om 25 meter synlighet på begge sider av veien, mens skogsbilvei krever fem meter og har vanligvis en fartsgrense på 30-40 km/t. Mye hogst langs veiene vil kreve mer vedlikehold, ikke mindre.

Blant områdene som vil berøres av skogryddingen som forskriften foreslår er Blankvassåsen¹, en svært viktig naturtype med gammel furuskog og Blankvatnet², et svært viktig våtmarksområde. Det er

¹ Reiso, S. (2017, 26.september). Blankvassåsen. Naturbase. <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00129555>

² Gaarder, G. & Solberg, B. (2017, 28.september). Blankvatnet. Naturbase. <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00129573>

observert flere rødlistede fugler her, hvor en rekke arter er antatt å hekke i området. En del arter er også antatt å raste her, eller er tilknyttet til skogen rundt. Øvre Pasvik er registrert som et Important Bird Area (IBA), naturområder som er helt avgjørende for fuglers overlevelse. Hogst og nyplanting oppgis som en påvirkningsfaktor for IBAet³.

Det mangler tydelige regler for vedhogst og bålpyring i forskriften som bør innlemmes.

3.1.1.3 Område 3 – Skjelvatnet – Bergvatnet

Artsfunnene det refereres til ble registrert på én dag i 2017. Det er nesten 9 år siden, og det er rimelig å anta at det finnes mer enn to rødlistearter i naturtypene som berøres av det foreslåtte opphevede vernet. Kartleggerne som kartla lokaliteten Kiltjønnan øst - Skjelvatnet⁴ sør viser til at det var et dårlig år for vedboende sopp og at potensialet for å finne flere rødlistearter anses som høyt.

Videre skriver kartleggerne dette om råd om skjøtsel og hensyn for lokaliteten:

«Uttak/hogst av furu vil være negativt for naturverdiene påvist i området, ikke minst pga. lav produktivitet og uregelmessig foryngelse. Fri utvikling av furuskogen er derfor i praksis nødvendig for ivaretagelse av naturverdiene. Det er ikke behov for aktiv skjøtsel for å ivareta eller videreutvikle naturverdiene, men naturlig brannodynamikk bør tillates.»

Naturvernforbundet viser også til hva kartleggerne skriver om skogen i området:

«Skogstrukturen gir overfladisk sett et nokså ungt hovedinntrykk. Stubber og andre hogstspor synes imidlertid å være helt fraværende i storparten av området, og det antas av skogstrukturen skyldes naturlige prosesser og ikke hogst/påvirkning.»

Det finnes også en forekomst av elvemusling i Skjellbekken. Elvemusling er en av 13 prioriterte arter i Norge som har fått en egen forskrift. Hogst her kan ha en negativ effekt for bestanden.

³ Eggen, M. & Heggøy, O. (2017, 3.august). Øvre Pasvik IBA - eventyrskog og fuglerik våtmark. Birdlife. [Øvre Pasvik IBA - eventyrskog og fuglerik våtmark - BirdLife Norge](#)

⁴ Gaarder, G., Hofton, T.H. & Reiso, S. (2017, 29.september) Kiltjønnan øst - Skjelvatnet sør. Naturbase. <https://faktaark.naturbase.no/?id=BN00129549>

3.1.1.8 Område 8 – Gjøkåsen (oppheving av vern)

Områdene nord for Gjøkbekken i Øvre Pasvik landskapsvernområde er oppgitt til å være mangelfullt kartlagt av Rein Midteng som har kartlagt flere naturtyper i Pasvikdalen (pers.med). Oppheving av vern begrunnes blant annet med at det vil gjøre det enklere å forvalte skogarealet til skogbruk. Naturvernforbundet mener at det er OK å ta ut sandtaket, men at det ikke er nødvendig å oppheve vern for å ta dette ut og at det heller kan løses gjennom forskriften. Det er såpass mange og store naturtyper rundt og i nærheten av veien at det er risikabelt å drive hogst i landskapsvernområdet og vil igjen fraråde opphevelsen på det sterkeste. Naturvernforbundet mener at det er hensiktsmessig at det må søkes til forvaltningsmyndighetene om hogst, da dette er en viktig kontrollmekanisme i et område med så store naturverdier. Som nevnt i innspillsprosessen burde landskapsvernområdet heller innlemmes i nasjonalparken.

3.1.1.9 Samla vurdering av konsekvenser for skogbruket

Naturvernforbundet er bekymret for at det her legges opp til at skogbruk kan bli aktualisert i områdene som ikke blir tilbudt til vern, og at dette har vært en avgjørende faktor for at arealene som ble tilbudt til vern i 2017 ikke lenger er en del av tilbudet. Vi viser til dette avsnittet i høringsdokumentet:

«Det er generelt stor etterspørsel etter tømmerstoff i nordområdene og tømmer er en internasjonal vare som i stor grad transporteres på tvers av landegrenser. I et langsiktig perspektiv kan derfor arealer som ikke er de mest produktive i dag, i framtida få en høyere verdi. Det er også en rivende teknologisk utvikling av driftsmetoder som gjør at driftskostnadene i framtida vil bli lavere. Dette kan aktualisere skogbruk på areal som i dag er i grenseland for økonomisk drift.»

Vennlig hilsen

Truls Gulowsen

Leder

Naturvernforbundet

Fra: Siri Tollefsen[siri.tollefsen@naturvernforbundet.no]
Sendt: 27.04.2026 13:13:18
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Kopi: post@miljodir.no[post@miljodir.no];
Tittel: Høringsuttalelse Pasvik 2026

Hei!

På vegne av Naturvernforbundet sender jeg Naturvernforbundets høringsuttalelse i forbindelse med frivillig vern i Pasvik 2026. Vi takker for muligheten og ønsker dere lykke til videre i prosessen.

Med vennlig hilsen
Siri Tollefsen

Fagrådgiver naturmangfold og skogrådgiver for [«Skogen – mer enn bare trær»](#)

Naturvernforbundet

Tlf: 416 73 073

Kirkenes den 27.04.2026

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

sftfpost@statsforvalteren.no

Referanse: 2025/7188

HØRING AV FORSLAG FRIVILLIG VERN AV SKOG I PASVIK

Endelig hurra?

Etter lang ventetid nærmer det seg en kjærkommen utvidelse av urskogvernet i Pasvik. En viktig utvidelse for våre lokale verneverdige naturtyper, samt for unike regionale, nasjonale og internasjonale verdier. La det bli et steg i retning av en mer samlet nasjonalpark som favner resten av urskogen i dalen og kan bli en levekraftig del av et mer helhetlig skogsamfunn sammen med tilgrensende verneområdene i Finland og Russland.

La ikke avverning skje!

Tilbudet fra FeFo kommer med en vond bismak ved at de fortsatt ønsker å ta fra oss særdeles viktige verneverdier ved å oppheve verneområder i bytte mot nye områder. Å fjerne et vedtatt vern når verneverdiene fremdeles foreligger, er prinsipielt svært uheldig. Vi kan ikke se en holdbar begrunnelse for å åpne opp for å rasere disse områdene ved skogsdriftmaskiner og mulig mineralnæring. Nei dette må ikke få skje, sett om så hele prosessen på vent til dette er ryddet opp i.

NYTT VERN

Etterlengtet utvidelse og erstatning som følge av vern.

Endelig et skritt til i riktig retning for den unike urskogen vår i Pasvik.

Dette er svært viktig for oss lokalt, men utgjør også regionale, nasjonale og internasjonale verneinteresser og et viktig bidrag til målene satt for ivaretagelse av gammel og sjelden skog. Naturvernforbundet i Sør-Varanger ble i 1951 stiftet som lokalforening nettopp fordi de første planene for å verne urskogen den gang ble avvist av Landbruksdepartementet. I alle årene siden har det vært et stort og vedvarende engasjement lokalt for å ta vare på urskogens naturmangfold og dalens rike fugle- og dyreliv, hvor også dalens nåværende reindrift har sitt vinter- og høstbeite. I de siste årene har også bevisstheten om, og stoltheten over de helt spesielle skoltlesamiske kulturminnene denne skogens naturlandskap rommer, vokst fram og blitt en viktig del av Pasvikdalens identitet. Vi mener alle disse grunnleggende verdiene vil tjene på denne utvidelsen av verneområdene.

Det er jo synd da at mulig ny vernegrense er blitt trukket tilbake og halvert fra første forslag. Det kunne gitt mer hensiktsmessige og mer helhetlig områder innenfor vernegrensene samt mer erstatning også.

Erstatning

Det har ikke vært gitt erstatning med for vern her i dalen tidligere. Det som allikevel har kommet Pasvik til gode er at forvaltningen av Nasjonalparken har blitt styrket lokalt. Dette har vært til berikelse og knutepunkt for ulike tiltak med bærekraftig ringvirkninger. Det er å håpe at erstatningen kan

målrettes til nettopp bærekraftig utvikling lokalt og styrket kartlegging og langsiktig vernestrategier som kan få verdiene til å vokse og vare. Bakgrunnen for erstatningen er i liten grad tap av skogbruksinntekter, men knyttet til de store nasjonale verdiene av bevart urskog. Dette må gjenspeiles i vilkår for forvaltning av erstatningen gjennom fond. Det er også et vesentlig poeng at nærhet til ressursen må vektlegges i rettighetsperspektivet hvor FeFo her er forvalter av en felleseiendom hvor rettighetskartleggingen ennå ikke er fullført. Det tilsier både at Sør-Varanger kommune er en naturlig part i dette, og at fokuset må være å styrke ivaretagelsen av natur- og kulturverdier i Pasvik basert på økologisk bærekraftige prinsipper. Både naturforvaltning, reindrift, samt utvikle naturbaserte tiltak og arbeidsplasser knyttet til Pasvik bør være med i målgruppen her. Det vil også kunne gi positive ringvirkninger for bosetning i dalen.

FORMÅL, FORSKRIFTER OG FORVALTNING

Store Sametti- Skjelvatn naturreservat

Vi foreslår at det vurderes om formålet for reservatet bør suppleres for å bevare kulturminner og kulturhistorie. Dette er et område som bør kartlegges med hensyn på samisk historie, spesielt siden elvemuslingsforekomstene var viktig for høsting av perler for skoltesamene. Skjelvatnet og Skjellbekken har nok vært viktig i så måte, og den fredede elvemuslingen der bør også vurderes som kulturminne. Øst for reservatet er det fortsatt lokalt kjente spor i naturen med trær med barkuttak og granforekomster fra transportruter med pulk.

Øvre Pasvik Nasjonalpark

Formålet og forskrifter for Øvre Pasvik Nasjonalpark (ØPN) må også suppleres både med å ta vare på kulturminner og kulturhistorie, samt sikres mot lysforurensning. Skoltesamisk tilstedeværelse må løftes fram både i språk og annen tilrettelegging. ØPN har deltatt i et pionerprosjekt om lysforurensning og fått den høythengende internasjonale sertifiseringen Dark Sky Park. Dette bør også gjenspeiles i formål og forskrifter, samt taler for at nåværende Landskapsvernområdet bør ha samme regelverk og forvaltning som nasjonalparken, herunder også bålforbudsforbud for å ta vare på skogbunn.

Øvre Pasvik Landskapsvernområde

Vi mener Øvre Pasvik Landskapsområde (LVO) i sin helhet bør inngå i Nasjonalparken for å ivareta områdes kvaliteter. Området omfatter langt mer enn plante -og landskapsverdier og er viktig å innlemme i helheten og videreutvikle dette i sammenheng med øvrige vern. Skogbunn innehar sjelden urskogstruktur og kan gi potensiale for restaurering, samt forteller kulturhistorier som bør vernes i sin sammenheng og ikke bare som enkeltstående fredede trær som blir satt igjen etter tynningshogst. Skogbunn bør vernes mot skader. Området er også viktige fugleområde med hekkelokaliteter.

Forvaltningen må styrkes med ressurser til utvikling av ØPN og reservatene, både ved faglig samarbeid, forskning, kartlegging og økologisk basert næringsprosjekter. Tilrettelegge for ny grensemerking, informasjon og pedagogiske tiltak som kan løfte fram naturverdier og kulturverdier i sammenheng. Det også behov for å øke oppsynet, da områdene kan være utsatt både for faunakriminalitet, metalldetektor-leitere og suvenirjegere. Samlere vet å betale for verdifulle egg fra sjeldne fugler og gjenstander fra krigsetterlatenskaper. Nå i april går også en rettsak mot en lokal elgjeger som hogde ned furu rett innenfor nasjonalparkgrensa for å fyre bål. Det viser at det må investeres i infotiltak og holdningsskapende arbeid.

Grusuttak mener vi håndteres best via forskrift hvor søknad til forvaltningen kan sikre skånsomt arealuttak. Nasjonalparkforvaltningen har pekt på områder med betydelig grusressurser sør for Gjøkåsen grensestasjon som kan avhjelpe behovet for tilgang på grus.

Forskriftene for veivedlikehold må fortsatt forvaltes etter søknad til nasjonalparkstyret, og ikke kobles sammen med ønske om å fristille hogst langs breie gater på hver side av veien.

Forskriftene må ikke forringe kantsonene langs veier og myrkanter så støv og støy brer seg og fugler fortrenses i overgangssonene. Veier må ikke oppgraderes i den grad at det innbyr til å kjøre for fort. Opplevelsen av dyr og fugleliv langs veien er for mange en stor attraksjon.

FeFo ønsker retten til veikanthogst i 60-100 m samla bredde lang Grensefossveien og Tommamoveien. Breie hogstgater vil snarere øke behovet for vedlikehold av veien ved tørke, vannskader og vinderosjon. Verneverdiene trenger tvert imot disse kantsonene som kan ta av for stø og støy, bremse vannavrenning og hindre skader ved vindfall fra nyetablerte hogstgater. Kantsonerkratt er viktige hekkeplasser og oppholdssted for fugler. Kratt og buskas trygger viltet og utgjøre en overgangssone over i vernelandskapet. Besøkende skal ikke møtes med gapende hogstgater og oppgradert veistandard for å råkøre gjennom fredede områder. Det er på ingen måte en god velkomst, og er hverken det lokalbefolkningen eller langveisfarende besøkende ønsker å oppleve.

Vil 60 m breie hogstgater langs Tommamoveien føre til vindskadefall innover f eks Blankvassåsen med sine mange lett tilgjengelige vernede barkuttak? Og vil 60-100 m breie hogstgater langs Grensefossveien føre til økt hastighet og flere ihjelkjørsler av fugler og dyr på veien? For de fleste er dette viktige attraksjoner som mange kjører sakte for å kunne se fra bil, enten det er elg, hare, storfugl, rype og kanskje til og med bjørn langs veien.

Hva vil konsekvensene for naturmangfold og verneverdier være ved et slikt frislepp av hogst som dette kan utgjøre? Hva vil det samlede arealtapet kunne bli? Dette forslaget er jo en form for avverning fordekt som forskrift. Hva skal formålet egentlig være siden vedlikehold av veien ikke trenger mer enn fem-ti meter ryddebredde?

Hvilke konsekvenser vil hogst i tilknytning til områdene langs nåværende landskapsvernområde og fuglereservatet ha for rein og elg med tanke på endringer i framkommelighet, beitegrunnlag og mulig tilbakevendende skoglavressurser? Vil klimaendringene endre beitemønster og behov? Vil de negative erfaringene med hogst for reinbeite i skog fra Sverige og Finland, kunne bli relevant her og? I Finland har reindistrikt ved Inari gått til sak mot staten for at de har tillatt hogst i deres vinterbeite. De mener det gjør de mer sårbare ved islåsing av beite da reinen bl.a mister tilgang til ekstra næring fra skjegglav. Her i vår furuskog er det kanskje elgen som best kan nytte seg

skjeggglav høyt opp på furutrærne, men åpne hogstflater vil kunne øke faren for islåsing av beitetilgangen for reinen.

FJERN IKKE VERNEOMRÅDER

Meningsløse forslag om avverning av svært viktige verneverdier

Forslagene om å ta ut to områder fra dagens verneområder bekymrer og provoserer. Hva skal det være godt for å åpne for å kunne ødelegge verneverdier av svært viktig verdi A? Vi kan ikke se at dette er begrunnet ut fra et reelt behov. Dette kan åpne for en uheldig presedensvirkning som vil undergrave verneinstituttet og respekten for vernet. Vi risikerer at selv de viktigste verdiene i neste runde kan bli avvernet, ingen ting vil ha en varig beskyttelse for kommersielle næringsinteresser og utbygging. FeFo risikerer med dette å skade våre verneinteresser og å ødelegge for lokale brukere og øvrige interesser for økologisk bærekraftig utvikling i Pasvikdalen.

Store Sametti- Skjelvatn naturreservat

Avverning av område ved og øst/nordøst for Skjelvatn, vil ramme gjennomgående A-verdier, deriblant kalkfurskog som er eneste av sitt slag i regionen, samt en mengde sjeldne og truede arter som er listet opp i høringsbrevet.

Ved Skjelvatnet som renner ut i Skjellbekken, finnes ennå den fredede ansvarsarten elvemuslingen som en svært viktig forekomst i Pasvik. Dersom området der åpnes for tyngre kjøretøy og maskiner ved aktiv skogsdrift, mineralvirksomhet mm., vil avrenning fra terrenget med grønnstein i grunnen, mest sannsynlig kunne ta knekken på elvemuslingsforekomsten. Elvemuslingen er tett knyttet til skoltesamisk bærekraftig høstingskultur og bør her vurderes også som et mulig kulturminne,

Øvre Pasvik Landskapsvernområde (LVO)

Det er til å undre seg over at dette rike natur- og kulturlandskapet ikke fikk bedre vern og ble en del av nasjonalparken da LVO ble opprettet. I stedet kommer dette i søkelyset nå som følge av FeFo forslag om å ta vekk vernet i den nordlige delen med skoger av svært viktig og viktig verdi. Her er funnet urskogstrukturer som kan inneholde mye mer enn hva som til nå er kartlagt og kan ha betydning for å bidra til økologisk sammenheng i landskapet. Her er truede arter og nøkkelbiotoper, samt kantsonen mot Gjøkmyra som en viktig del av hekkeområder for fugl. Området har stor betydning som del av Øvre Pasvik IBA (Important bird area) og er del av en logisk arrondering av verneområdene i Øvre Pasvik. Landskaps rommer også kulturhistorie, både skoltesamiske og unike krigsminner, som først i våre dager er i ferd med å bli anerkjent som svært viktige.

Området hvor vernet foreslås opphevet har naturlig nærhet og gangavstand for nasjonalparkens informasjonsknutepunkt Gjøken. Utviklingspotensialet her for både forvaltning og informasjon er langt større enn bare for nåværende nasjonalpark. Dette er både et pedagogisk og kultur- og naturopplevelses attraksjon som trekker folk til dalen og gir sysselsetting lang utover parkforvaltningen. Å åpne for å hogge ned området er å gå baklengs inn i framtida, og ødelegge for den spennende utviklingen vi ser skjer her fra knutepunktet Gjøken.

I stedet trenger vi et strengere vern, og se dette i sammenheng med nabolandenes verneområder med hensyn på mer helhetlig økologisk skogsammenheng. Området bør knyttes til utvidelse av formålparagraf for ØPN til å bevare kulturminner og kulturhistorie.

Å begrunne avverning med behov for hogst finner vi høyst merkelig. I LVO tillater forskriften skånsom hogst etter søknad, og i Sametti er det urskogverdier som FeFo sier de ikke hogger. Vi blir fortalt lokalt at skogsdrifta i dalen har nok tømmertilgang i uverna skog i dalen. Maks fem lokale er fortsatt sysselsatte av skogstjenester i dalen, hvor det for enkelte er snakk om tilleggsnæringer og ivaretagelse av gammel kultur. Det etterlyses en bedre lokalforankret skogforvaltning basert på lokalkunnskap og tilstedeværelse for å sikre samarbeid med sentrale aktører rundt bruken av skogen i et utvidet perspektiv for hele dalen. (Merknad: Oversikten over aktører i Sør-Varanger på Finnmark Treforums nettside, www.finnmarktreforum.no, er ikke oppdatert og viser et for høyt antall).

MERE VERN

En vinn-vinn sak.

Men det går for smått når ikke engang hele nøkkelbiotopene er omslynget av de nye grenselinjene, men samme naturtypelokalitet deles litt innenfor og utenfor. Verneverdiene er langt fra trygge, de verne seg ikke selv mot uvettig bruk. Så her må arbeidet med å verne den gjenværende urskogen fortsettes umiddelbart. Urskogen med sine kartlagte miljøverdier er ingen kommersiell skogsdriftressurs. Den skal ikke skal hugges uansett, men er gull verdt der den står. Dette burde være en vinn-vinn-sak!

I det lange perspektiv må vi ha med den opprinnelige trilaterale parkens visjoner om helhetlig og sammenhengende økologisk naturskog. Det er på norsk side begrensningene arealmessig henger etter som en brems i midten mellom finsk og russisk side. Uavhengig av dagens naboforhold til Russland, vil vi være tjent med å holde denne felles visjonen i hevd.

Fortsatt trengs videre kartlegginger av natur- og kulturverdier i Pasvikdalen, men vi vet også nok til å peke ut mange områder som det haster med å få vernet. Områder utenfor Nasjonalparken som er utelatt er ved Føllvann, Lille Føllvann og Trollhaugen, samt resten av nøkkelbiotopene ved Nyåsen og nærliggende områder ved Steinfjellet, Hornvatnet og Brannvatnet. Også i nord er viktige naturverdier utelatt ved Korsvatnet, Steinvatnet og Øvretjønna, samt ved Okselva og mellom Kiltjønna og Harrvatna. Det trengs videre kartlegging og nye vurderinger fortsatt.

Det må også jobbes med å legge til rette for hensynssoner på utsiden av vernegrensen, både fra grunneier FeFo og fra kommunen i sin arealforvaltning.

Vi får ønskes oss alle lykke til med en god verneprosess videre til beste for natur, kultur, dagens brukere og våre etterkommere!

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet i Sør-Varanger
Anne Greve.
Styreleder,
41456219

Fra: Anne Greve[a.greve@outlook.com]

Sendt: 27.04.2026 14:15:00

Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]

Kopi: Simonsen, Tor Asbjørn Aslaksen[tor.simonsen@statsforvalteren.no];

Tittel: Høring av forslag til Frivillig vern av skog i Pasvik

Hei

På vegne av Naturvernforbundet i Sør-Varanger sender vi her vårt høringssvar til Høringsbrev med svarfrist den 27.04.26, referanse 2025/7188.

Vennlig hilsen

Anne Greve

Naturvernforbundet i S-V

41456219

NIBIO

NORWEGIAN INSTITUTE OF
BIOECONOMY RESEARCH

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815 Vadsø

NIBIO
PO Box 115,
NO-1431 Ås, Norway
Tel: +47 406 04 100
post@nibio.no
nibio.no

Ent. nr: 988 983 837

Tilsvar til høringsdokumentet for frivillig skogvern i Pasvik

Vi har lest den nye versjonen av forslaget til frivillig vern av skog i Pasvik med stor interesse. Høringsdokumentet er en god oppsummering av forslaget og innspillene mottatt i den første høringsrunden. Fremstillingen av de foreslåtte endringene i eksisterende verneområder er tydelig, og kartene som er inkludert i dokumentet nå, illustrerer på en god måte kjente naturverdier og forekomster av truede arter både innenfor og utenfor de foreslåtte endringene i eksisterende verneområder.

Vi er også glade for å se at mange andre høringsinstanser og interessenter har påpekt og kommentert de samme problemene som vi identifiserte i den første versjonen. Samtidig har spesialister innen andre fag kunnet gi innspill om kulturhistorisk viktige områder og lokaliteter med spor etter tidligere menneskelig aktivitet, hvor vår kompetanse er mer begrenset. I likhet med oss har mange høringsinstanser påpekt den begrensede utstrekningen av den nåværende planen, samt de teoretiske og praktiske problemene knyttet til å oppheve vernestatus for deler av eksisterende verneområder.

Siden høringsdokumentet gir en så omfattende oversikt over det nåværende forslaget og dets begrensninger, vil vi her i hovedsak gjenta våre tre hovedinnspill fra første runde, og deretter gi en mer detaljert liste over øvrige gjenstående problemstillinger.

Våre tre hovedpunkter er:

(1) Selv etter den pågående prosessen med frivillig skogvern er det samlede arealet fortsatt relativt lite sammenlignet med tilgrensende regioner i nabolandene, samt nasjonale og internasjonale mål for naturvern fastsatt i Naturavtalen (Kunming–Montreal Global Biodiversity Framework). Som nevnt på side 5 i høringsdokumentet utgjør det nå foreslåtte arealet for skogvern mindre enn 50 % av arealet i den opprinnelige planen fra 2017. Forslaget utelater derfor fortsatt viktige naturtyper og registrerte funn av truede skogararter i

NIBIO

gammelskogene i Pasvik. En mer helhetlig plan for naturvern i Pasvik vil være nødvendig i nær fremtid for å sikre fortsatt forekomst av sammenhengende urskoger i Norge.

(2) I praksis omfatter forslaget kun tre områder som i vesentlig grad øker skogvernet: Sametifjellet–Holmvatnet og Lille Sameti–Kuusijärvi nordøst og øst for Store Sameti–Skjelvatnet naturreservat (side 26 i høringsdokumentet), samt Magesekkvatnet–Føllvasshøgda nord for Øvre Pasvik nasjonalpark (side 31). For alle disse områdene ligger tilstøtende skoger med dokumentert tilsvarende eller høyere verneverdi rett utenfor avgrensningene (sider 27, 28 og 31); dette gjelder også for den foreslåtte lille utvidelsen Speldraget–Nyåsen langs østsiden av Øvre Pasvik nasjonalpark (side 33). Når det gjelder Sametifjellet–Holmvatnet, er avgrensningen av det nye verneområdet påfallende forskjøvet nordover i forhold til naturtypeområdet avgrenset i Naturbase (figur 10 på side 27). Dette leder til at nær treløse fjellområder i nord inkluderes fremfor tilgrensende skogkledde naturtyper med registrerte forekomster av truede arter i sør og sørøst.

(3) Som påpekt i mange av høringsuttalelsene til første versjon, setter oppheving av vernestatus for deler av Store Sameti–Skjelvatnet naturreservat og Øvre Pasvik landskapsvernområde en uheldig presedens for naturvern i Norge. Dersom vernestatus kan oppheves ved behov, undergraves selve begrunnelsen for etablering av verneområder. De foreslåtte opphevingene av vern i Pasvik strider mot Norges forpliktelser knyttet til Naturavtalen og vil sannsynligvis vekke negativ oppmerksomhet både nasjonalt og internasjonalt, til tross for en relativt begrenset økonomisk gevinst.

Spesifikke merknader:

(4) Avsnitt 2.4.1.2 Oppheving av vern, og figur 14 på side 29: I tillegg til den nåværende oversikten over observasjoner av truede arter i området ved Skjelvatnet, burde dette avsnittet inneholde en tydelig redegjørelse for at området som foreslås tatt ut av vern ligger rett ovenfor sidebekkene til Skjellbekken. Den ene sidearmen av vassdraget har utspring fra Skjelvatnet, mens den andre renner ned langs rekken av små myrer ved den gamle vinterveitraseen som strekker seg nordover fra Triangelen (se kart i Vedlegg 1). Tynning og flatehogst i området som foreslås tatt ut av vern vil medføre gjentatt ferdsel av tunge skogsmaskiner over minst én av sidebekkene. Hogst og tømmertransport vil dermed føre til avrenning av partikler til Skjellbekken, noe som utgjør en trussel mot de lokale bestandene av både elvemusling og ørret. Gitt den relativt beskjedne økonomiske gevinsten ved å oppheve vern i dette området (se avsnitt 3.1.1.3 i høringsdokumentet), fremstår det som unødvendig å ta en slik risiko.

(5) I tillegg til oppheving av vern for 4517 dekar i den nordvestlige delen av Øvre Pasvik landskapsvernområde, innebærer den nåværende planen også en oppmykning av forskriften slik at soner på 30–50 meter på begge sider av grusveiene innenfor verneområdet frigis til skogbruk (sider 23–25). Disse sonene synes ikke å være inkludert i det totale beregnede arealet som foreslås å tas ut av vern innenfor landskapsvernområdet. Den foreslåtte frigivelsen av veikantsoner begrunnes med behov for veivedlikehold, men det fremstår uklart hvorfor sonene må være 30–50 meter brede, ettersom vedlikehold av grusveier normalt krever inngrep innenfor maksimalt 5–10 meter fra veibanen. Det fremstår derfor som sannsynlig at sonene er

NIBIO

gjort unødig brede for å tilgodese skogbruk snarere enn veivedlikehold. Det bør bemerkes at tynningspraksis i skogene i Pasvikdalen i dag er relativt hardhendt, noe som vil redusere landskapsverdiene i verneområdet og svekke leveområdene for vilt og hekkende skog- og hønsefugl, samt flere arter spurvefugler.

(6) Avsnitt 3.1.2 Mineralutvinning (side 43 i høringsdokumentet) omtaler en tillatelse til leting etter mineralressurser nær Store Sameti–Skjelvatnet naturreservat, inkludert de nevnte områdene ved Skjellbekken. Ifølge Direktoratet for mineralforvaltning omfatter undersøkelsestillatelsen i sin helhet et stort område mellom Skogfoss, Store Oksvatnet og Lille Spurven (https://dirmin.no/data/bergrettigheter/UNDERSOEKELSESRETT-0399_2026). Tillatelsen til mineralundersøkelser understreker behovet for styrket naturvern, ettersom en eventuell gruveaktivitet midt i Pasvikdalen vil redusere områdets attraktivitet for reiseliv betydelig og trolig også medføre stor negativ påvirkning for reindriften i dalen. Miljøeffektene av bergverksaktivitet i dette området vil mest sannsynlig medføre store negative påvirkninger både for liv på land og i vann, deri Skjellbekkenvannsystemet. Ut ifra dette virker det som at en avverning av dette området vil være sterkt ugunstig for den helhetlige naturverdien i midtre del av Pasvikdalen.

(7) Seksjon 3.1 Næringsinteresser (side 38-) redegjør for mulige konsekvenser av det planlagte vernet for skogbruk og mineralutvinning. Disse spørsmålene burde også vurderes i en bredere sammenheng og over et lengre tidsperspektiv. Automatisering, mekanisering og kunstig intelligens innen skogbruk og bergverksindustri vil fortsette å redusere behovet for arbeidskraft, noe som innebærer at miljøforringelse og økt utnyttelse av naturressurser i mindre grad vil bidra til sysselsetting i regionen. Avsnittet om konsekvenser av vern burde derfor også inkludere en vurdering av effektene på reiseliv og andre næringer. Regionens unike natur utgjør grunnlaget for utvikling av bærekraftig natur- og kunnskapsbasert turisme. Reiseliv forventes å bli en stadig viktigere kilde til økonomisk aktivitet i nordområdene, og på grunn av sin arbeidsintensive karakter er næringen mindre utsatt for automatisering og mekanisering enn skogbruk og mineralutvinning.

(8) Det er viktig at bekymringene fra Reinbeitedistrikt 5A/B blir ivaretatt. Slik det fremgår av høringsdokumentet, synes det sannsynlig at disse hensynene kan imøtekommes gjennom forhandlinger.

Konklusjoner

Vi konkluderer med at den foreliggende planen for frivillig skogvern i Pasvik er et viktig skritt fremover både for regionen og Norge som helhet. Som påpekt i dokumentet, sikrer ikke dagens avsetninger basert på naturtyper hos FeFo fremtidig vern av gammelskog i Pasvik. Den pågående prosessen bør derfor fullføres så raskt som mulig, men bør deretter umiddelbart følges opp av nye feltkartlegginger og økt vern. Kartene i høringsdokumentet viser tydelig at en stor del av registreringene i Pasvik er mer eller mindre tilfeldige observasjoner, i og med at kartlagte funn av truede arter ofte følger stier og løyper i terrenget (f.eks. figur 15 på side 31). For å få en god, solid og rettferdig innsikt i det biologiske mangfoldet, må det startes å gjøre systematiske undersøkelser som dekker både tid og rom (alle arealer). I likhet med den

NIBIO

pågående prosessen bør fremtidige verneprosesser sikre rettferdig statlig kompensasjon til FeFo, ivareta reindriftens levedyktighet og sikre lokalbefolkningens tilgang til naturbaserte ressurser (fisk, bær, sopp og vilt, samt kulturelle økosystemtjenester) i Pasvik.

Svanvik 24.4.2026,

Sign. for Snorre B. Hagen

Forskningsleder, Avd. leder Økosystemer i Barentsregionen
Snorre.Hagen@nibio.no

Tommi Nyman

Seniorforsker

Tommi.Nyman@nibio.no

NIBIO Svanhovd
Økosystemer i Barentsregionen
Svanhovd 23
9925 Svanvik

NIBIO

Lenker til databaser og kartlag brukt i tilsvaret

Lenke til kart i Skogportalen i Kilden-databasen:

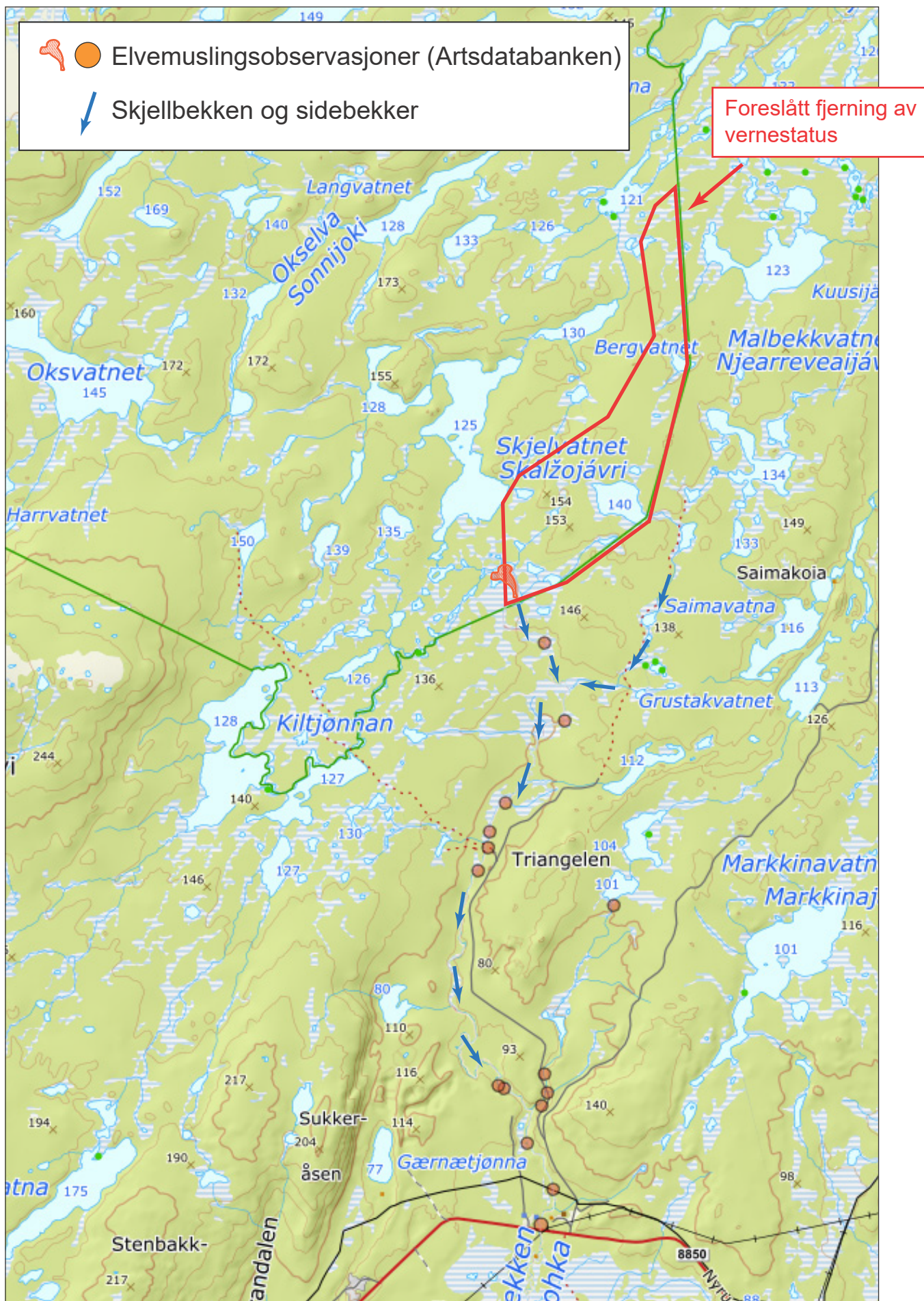
https://kilden.nibio.no/?topic=skogportal&zoom=6&x=1069429.41&y=7742947.48&bgLayer=farger&layers=mis_nokkelbiotop,arter_iskogv2_truede,naturtyper_iskog_viktige_a&layers_opacity=1,0.75,1&layers_visibility=true,true,true

Lenke til Økologisk grunnkart:

<https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?layers=26,992,993,995,994&favorites=false>

Lenke til kart som viser manglende kartlegging i de nordlige delene av Pasvikdalen:

<https://okologiskegrunnkart.artsdatabanken.no/?layers=26,1051,1050,1049,1048,1047&favorites=false>

Vedlegg 1. Arealet foreslått for avverning i Store Sametti - Skjelvatnet naturreservat i forhold til sidebekkene til Skjellbekken og registrerte observasjoner av elvemusling. Registreringer av andre truede arter og kartlagte naturtyper vises i Figur 14 i høringsdokumentet.

Fra: Tommi Nyman[tommi.nyman@nibio.no]
Sendt: 24.04.2026 14:38:26
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Snorre Hagen[Snorre.Hagen@nibio.no];
Tittel: Tilsvar til høringsdokument om frivillig skogvern i Pasvik

Hei,

Vedlagt er vårt tilsvar til høringsdokumentet om frivillig skogvern i Pasvik. Vi bistår gjerne med ytterligere opplysninger ved behov.

Mvh,
Tommi Nyman

Tommi Nyman

Norwegian Institute of Bioeconomy Research
Department of Ecosystems in the Barents Region
Svanhovd Research Station
9925 Svanvik
Norway

E-mail: Tommi.Nyman@nibio.no
Phone: +47 902 84 254
Homepage: <https://tomminyman.fi>
NIBIO homepage: <https://nibio.no/en>

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
Postboks 700
9815 VADSØ

Vår dato: 25.06.2026

Vår ref.: 202525998-4 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.: 2025/7188

NVE' svarer på høring - Frivillig vern av skog i Pasvik - Sør-Varaner kommune

Vi viser til høring av verneprosess for [Pasvik \(lenke til NVE Atlas\)](#) og beklager for en sen tilbakemelding.

NVE har sett gjennom høringsdokumentet for det foreslåtte verneområdet med tanke på energi og vassdragsinteresser som eksisterende og planlagte energi- og nettanlegg, vannkraftverk, hydrologiske målestasjoner m.m.

Vi kan ikke se at de foreslåtte endringene påvirker eksisterende energi- og kraftanlegg. Barents Nett AS har uttalt at det er ingen kraftledninger i utvidelsesområder.

Med hilsen

Sindre Johannes Dragvik
Avdelingsingeniør

Godkjent av Maria Sidelnikova
Seniorrådgiver

Godkjent i henhold til NVE sine interne rutiner.

Mottakerliste:

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK

Kopimottakerliste:

VARANGER KRAFT AS
Energidepartementet
BARENTS NETT AS

27.04.2026

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Høringsuttalelse til forslag om frivillig vern av skog i Pasvik – Sør-Varanger kommune

Vi takker for tilsendt høringsbrev, og for muligheten til å komme med en høringsuttalelse i forbindelse med høringen om frivillig vern av Pasvik i 2026.

Vårt hovedinnspill

De store sammenhengende områdene med urskog og urskogsner furuskog i Pasvik er nasjonalt viktig, og forslaget om å utvide dagens verneområder med frivillig vern er viktig og svært gledelig.

- Sabima støtter planen om utvidelse av vernet areal i Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og Øvre Pasvik nasjonalpark, og omgjøring av deler av Øvre Pasvik landskapsvernområde til nasjonalpark.
- Vi advarer mot oppheving av vernet i deler av Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og Øvre Pasvik landskapsvernområde. Oppheving av vernet areal er i strid med verneforskriftene og vil ha alvorlige konsekvenser for naturverdiene i områdene. I tillegg er Sabima bekymret for at oppheving av etablert skogvern som et ledd i en prosess for frivillig skogvern vil skape en uheldig presedens, og svekke legitimiteten og tilliten til norsk naturvern.
- Vi er sterkt kritiske til forslag til endringer i verneforskriften for landskapsvernområdet for å tillate skogrydding 30-50 meter fra veien og inn i landskapsvernområdet, som vil føre til unødige fragmentering av et av verdens gjenværende intakte skogområder.

Utvidelse av vernet areal i Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og Øvre Pasvik nasjonalpark

De store sammenhengende områdene med urskog og urskogsner furuskog i Pasvik er nasjonalt viktig, og forslaget om å utvide dagens verneområder med frivillig vern er viktig og svært gledelig. Områdene som nå skal utvide verneområdene har store naturverdier, og vi støtter et vern av disse. Det er også positivt at deler av Øvre Pasvik landskapsvernområde inngår i utvidelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark.

Selv om rammene for denne verneprosessen er begrenset til arealene som er definert i oppstartsmeldingen, vil vi også understreke at det finnes omfattende naturverdier og dokumenterte funn av rødlistede arter i tilgrensende skogområder utenfor det foreslåtte vernearealet. Vi håper derfor at denne prosessen blir første steg i et videre arbeid med å sikre flere verdifulle områder i Pasvik og et større sammenhengende skogområde med store naturverdier.

Frigivelse av vernet areal

Forslaget om oppheving av vern i deler av Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og Øvre Pasvik landskapsvernområde berører områder med store naturverdier som vil kunne gå tapt. Hensynene i verneforskriften fremstår fremdeles som gjeldende, og en opphevelse vil dermed være i strid med verneforskriftene. I tillegg til de umiddelbare lokale konsekvensene er Sabima bekymret for at oppheving av etablert skogvern som et ledd i en prosess for frivillig skogvern vil skape en uheldig presedens, og svekke legitimiteten og tilliten til norsk naturvern.

Endringer i verneforskriften for landskapsvernområdet

Sabima er kritiske til forslag om å endre verneforskriften for landskapsvernområdet for å tillate skogrydding i landskapsvernområdet på henholdsvis 50 meter på hver side av Grensefosseveien og 30 meter på hver side av Tømmamoveien og Hestefosseveien. Pasvik er et av tre norske skogområder som defineres til å tilhøre verdens intakte skoglandskap. Åpning for skogrydding i et bredt belte langs små veier vil føre til unødig fragmentering av dette området. Vi viser også til at forvaltningsmyndigheten allerede kan gi tillatelse til hogst etter søknad i landskapsvernområdet, og endringene fremstår derfor ikke som godt nok begrunnet.

Avslutning

Sabima støtter utvidet vern av skogen i Pasvik, og mener det er et viktig tiltak for å beskytte naturmangfold. Men forslag til frigivelse av vernet areal fra dagens naturreservat og landskapsvernområde, samt generell åpning for hogst 30-50 meter inn fra veien i landskapsvernområdet, fremstår som steg i feil retning, som vil kunne ha store negative konsekvenser for naturmangfoldet i områdene det gjelder og svekke legitimiteten og tilliten til norsk naturvern.

Vennlig hilsen

Einar Wilhelmsen
Generalsekretær

Fra: Elna Bastiansen[elna.bastiansen@sabima.no]
Sendt: 27.04.2026 15:59:30
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: Høringsuttalelse til forslag om frivillig vern av skog i Pasvik – Sør-Varanger kommune

Hei,

Vi viser til [Høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik | Statsforvalteren i Troms og Finnmark](#), og ønsker med dette levere vår høringsuttalelse. Vennligst se vedlagte brev.

Vennlig hilsen
Elna Bastiansen

Prosjektleder for Skogen – mer enn bare trær

Mariboës gate 8
0183 Oslo
Tlf: +47 90 60 81 76
www.sabima.no

SÁMEDIGGI

Sámediggi
Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárášjohka

+ 47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Statsforvalteren I Troms Og Finnmark
Postboks 700
9815 Vadsø

DIN ČUJ./ DERES REF:
2025/7188

BEAIVI / DATO:
17.04.2026

MIN ČUJ / VÅR REF:
25/3862-15

ÁŠŠEMEANNUDEADJI / SAKSBEHANDLER:
Elina Hakala

Vedrørende høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik/

Vi viser til deres brev datert 25.2.2026 angående høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik.

Kunnskapsgrunnlaget om vernets konsekvenser for videre samisk bruk

Sametinget viser også til vårt innspill til oppstart av verneplanarbeidet datert 26.1.2026. Sametinget ba om at Statsforvalteren i Troms og Finnmark i verneplanprosessen henter inn kunnskap om dagens samiske bruk av de foreslåtte verneområdene samt gir en beskrivelse av hvilke konsekvenser Statsforvalteren mener vil følge av eventuelt utvidet vern for fortsatt samisk bruk av områdene.

I hørings dokumentet viser Statsforvalteren til at utfordringer knyttet til restriksjoner for reindriften, er blitt tatt hensyn til i forslagene til verneforskrifter for Store Sametti – Skjelvatnet naturreservat og Øvre Pasvik nasjonalpark, blant annet gjennom § 4 bokstav f, § 6 andre avsnitt bokstav d. og f. samt § 7 bokstav b.

Reinbeitedistrikt 5A/5C Pasvik har i innspill til oppstart krevd at det utarbeides en konsekvensutredning om den utvidete vernets konsekvenser for utøvelse av samisk reindrift.

Statsforvalteren argumenterer i høringsdokumentet at verneplanen ikke krever en konsekvensutredning i og med at utvidelsen og/eller endringen i seg selv ikke overstiger størrelseskriteriet i vedlegg 1 i konsekvensutredningsforskriften. Videre mener Statsforvalteren at forslag til frivillig skogvern i Pasvik ikke hindrer eller i det vesentlig grad vanskeliggjør utøvelsen av reindriftsnæringa, slik at det ikke er krav om konsekvensutredning etter vedlegg II.

I høringsutkastet er det ikke gjort rede for andre samiske hensyn.

Sametingets vurdering

I konsultasjon før oppstart av verneplanarbeid etterlyste Sametinget kunnskap om vernets konsekvenser for utøvelsen av samisk kultur i området. Sametinget mener at vurdering av disse konsekvensene ikke kommer godt nok frem i høringsdokumentet. Høringsdokumentet viser til foreslåtte bestemmelser og konkluderer med at frivillig skogvern i Pasvik ikke hindrer eller i det vesentlig grad vanskeliggjør utøvelsen av reindriftsnæringa. Sametinget mener at konklusjonen ikke er begrunnet, og heller ikke er forenelig med det inntrykket vi har gjennom vår kontakt med direkte berørt reinbeitedistrikt.

Sametinget savner en helhetlig vurdering av konsekvensene av utvidete vernet for reinbeitedistriktets drift.

Videre savner vi en begrunnelse for behovet for de foreslåtte vernebestemmelsene med tanke på erfaringene av dagens samiske bruk av områdene og eventuelle kjente skader på verneverdiene som er forårsaket av reindriftens eksisterende bruk.

Sametinget er også interessert i å høre Statsforvalterens vurdering av hvordan foreslått bestemmelse i §7 b i forskriften for Store-Sametti- Skjelvatnet naturreservat og § 3 punkt 6.3 siste led i forskrift for Øvre-Pasvik nasjonal park er tiltenkt praktisert konkret. Sametinget er interessert i å høre Statsforvalterens syn på hvilke innholds krav og detaljeringsnivå distriktsplanene er tiltenkt å ha.

Sametinget har ikke grunnlag å gi tilslutning til det foreslåtte vernet på det fremlagte grunnlaget og ber om konsultasjoner i saken. Vi ber også om å få tilsendt eventuelle høringsinnspill fra direkte berørte samiske interesser som grunnlag for videre konsultasjon.

Dearvuodaiguin / Med vennlig hilsen

Jon Petter Gintal
doaimi juogushoavda / konstituert seksjonssjef

Elina Hakala
seniorráđđeaddi/seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. /

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga.

Hovedmottaker:

Statsforvalteren I Troms Og
Finnmark

Postboks 700

9815

Vadsø

Til: Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Fra: Stein Farstadvoll og Bjørnar J. Olsen ved UiT, UiT- Norges arktiske universitet

Dato: 13.04.26

Sak: Svar på høring vedrørende frivillig vern av skog i Pasvik

Innledning

Dette høringssvaret tar utgangspunkt i høringsdokumentet for frivillig skogvern i Pasvik, utarbeidet av Statsforvalteren i Troms og Finnmark med dato 25. februar 2026. Innspillet knytter seg spesifikt til forslaget om å oppheve vernet på 4 517 dekar i den nordlige delen av Øvre Pasvik landskapsvernområde (ved Gjøkåsen). Det rettes særlig oppmerksomhet mot Statsforvalterens vurdering av innspill 4.1.1 fra oss, arkeologene Stein Farstadvoll og Bjørnar J. Olsen ved UiT.

Tolkning av eksisterende verneforskrift og landskapsbegrepet

I vurderingen av vårt innspill sier Statsforvalteren at eksisterende verneforskrift for landskapsvernområdet ikke har egne bestemmelser som ivaretar kulturminner, og at disse i stedet må ivaretas gjennom kulturminneloven. Vi mener denne juridiske tolkningen bør revurderes. Av høringsdokumentet fremgår det at formålet med vernet nettopp er å ta vare på en særpreget natur og kulturlandskap. Videre fastslår gjeldende forskrift i paragraf 3 punkt 1.1 at området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Et landskapsvernområde er ikke utelukkende avgrenset til natur. I tråd med naturmangfoldloven, særlig med tanke på kategorien *landskapsvernområde*, utgjør menneskelige kulturspor, også som kun *påvirkning*, en essensiell del av et landskaps *særpreget* og *karakter*; noe som er dekket av § 3 punkt 1.1. Ettersom nyere tids krigsminner ikke har automatisk beskyttelse etter kulturminneloven, fungerer den generelle landskapsbeskyttelsen i eksisterende forskrift som det reelle juridiske vernet for kulturminner som «Luftwaffeireen». På grunn av sitt omfang og påvirkning så er krigsminnene i sin helhet en del av landskapsvernområdet i Øvre Pasvik, og følgelig av *landskapets egenart* (se naturmangfoldloven § 36 1. ledd og 2. ledd; se også lovkommentarer der). Det er viktig her å påpeke at også menneskelige kulturspor som ikke er fredet etter KML *fortsatt* er kulturminner med potensielt høy verdi. Å tolke forskriften dithen at den ikke beskytter disse fordi *begrepet* kulturminne ikke er brukt i en egen detaljbestemmelse, dog eksplisitt i § 3 punkt 4.1, fremstår derfor som en snever forståelse av landskapsbegrepet i naturmangfoldloven.

Konklusjon

På bakgrunn av de nevnte momentene foreslår vi at Statsforvalteren legger til grunn en helhetlig forståelse av hva landskapets *særpreget* og *karakter* innebærer i eksisterende forskrift, der også kulturminnenes plass anerkjennes og tillegges vekt. Videre bør det utarbeides en fullstendig og offentlig tilgjengelig *konsekvensutredning* for kulturminnene i det berørte arealet, også for de som ikke dekkes av *automatisk* vern i kulturminneloven. Dette er noe som burde ha blitt utført i forkant av denne høringen og høringsperioden som en del av saksprosessen. En slik utredning er nødvendig for at det faktiske tapet av landskapsverdier og kulturminner dokumenteres på en vitenskapelig måte av fagpersoner før et endelig vedtak fattes.

Fra: Stein Farstadvoll[stein.farstadvoll@uit.no]
Sendt: 13.04.2026 13:51:40
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Bjørnar Julius Olsen[bjornar.olsen@uit.no];
Tittel: Høringsinnspill til "Høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik", av Stein Farstadvoll og Bjørnar J. Olsen

Hei,
vedlagt denne e-posten finner dere et høringsinnspill (PDF) til «Høring av forslag til frivillig vern av skog i Pasvik».

Høringsinnspillet er skrevet av Bjørnar J. Olsen og Stein Farstadvoll, arkeologer ansatt ved UiT - Norges arktiske universitet.

Mvh
Stein Farstadvoll

Stein Farstadvoll
Førsteamanuensis i samtidsarkeologi

T: +47 77 64 62 74 | M: +47 482 48 882
stein.farstadvoll@uit.no

<https://uit.no/ansatte/stein.farstadvoll>

Tilhørighet
UiT Norges arktiske universitet

SØR-VARANGER KOMMUNE

STATSFORVALTEREN I TROMS OG FINNMARK
Postboks 700

9815 VADSØ

Vår ref.: Saksnr.: 25/9034/18	Deres ref.: 2025/7188	Dato: 12.05.2026
Saksbehandler: Frans Ove Eriksen	Telefonnr.:	Epostadresse: postmottak@svk.no

Høringsuttalelse til oppstart av frivillig vern av skog i Pasvik

Vi viser til høring av 25.02.2026 med utsatt høringsfrist til 13.05.2026.

Utvalg for plan, næring og samferdsel har behandlet saken i møte 11.05.2026 og har fattet følgende vedtak:

Sør-Varanger kommune uttaler følgende til foreslått frivillig vern av skog i Pasvik:

Forslag til bestemmelser

**Endre vernestatus i Store Sameti-Skjellvannet til nasjonalpark*

Forslag: Sameti-Skjellvannet naturreservat endres til : Store Sameti-Skjellvannet nasjonalpark.

Begrunnelse:

Naturreservatene omfatter uberørt eller tilnærmet uberørt natur, eller de utgjør en spesiell naturtype av vitenskapelig eller pedagogisk betydning. Svært ofte så dreier dette seg om mindre og små områder. I Pasvik vil det bli et reservat nærmere 100 km². og det er ikke uberørt natur.

Det legges fram forslag om å døpe naturreservatet i Sameti til Sameti-Skjellvannet nasjonalpark. Etter Sør-Varanger kommune sitt syn er dette en mer passende verneform som henger sammen med beskrivelsen for dette området.

**Skogbruk i landskapsvernområde*

Forslag til ny bestemmelse i landskapsvernområde og i naturreservater:

Det er tillatt å drive aktivt vegvedlikehold på vegene som grenser inntil naturreservater og i landskapsområder. Det er tillatt å hente grus fra de gamle grusuttakene langs vegene (georeferert) til bruk for vedlikehold på vegen, det er også tillatt med vedlikehold av grøfter, bruer og stikkrenner. Vegen skal tilfredsstillende standarden til den vegklasse den er godkjent til ihht normaler for landbruksveier fastsatt av landbruksdirektoratet. Dette gjelder også ved nye endringer av krav/normaler i framtiden.

Begrunnelse:

Å drive skogbruk i landskapsvernområde skal i prinsippet være mulig, men dagens bestemmelser oppfattes som nokså rigide ved at det hverken er mulig å holde veien vedlike med grøfter, og hente sand i de små sandforekomstene langs med veiene og samt en altfor rigid forvaltning. Dette umuliggjør planlegging og skogsdrift og ferdsel med tømmerbiler langs vegen for å hente tømmer.

Postadresse:	Telefonnr.:	Telefaksnr.:	Bankgiro:	www.svk.no
	Sentralbord		4930.13.83281	postmottak@svk.no
	78 97 74 00			

Sør-Varanger kommune krever en revidering av bestemmelsene i Øvre Pasvikdalen landskapsvernområde som gjør det mulig å drive et bærekraftig skogbruk i dette området.

Uttalelse til vernebestemmelser:

Øvre Pasvik nasjonalpark/Báhčaveaji Álbmotmeahcci

§ 3

Veivedlikehold

Det må være tillatt med oppgradering av veier i området samt at veier må kunne grøftes opptil 10 meter i fra veien. Dette for å sikre at veien tåler dagens bruk og behov.

Kommunen mener at følgende bør utgå fra bestemmelsene: «når dette ikke vil medføre endret bruk». Kommunen mener at eksisterende tiltak som allerede har medført nedbygging av natur, må kunne tas til ny bruk i stedet for at det blir lagt press på nye tiltak.

§ 3 6.3 d)

ATV/UTV må kunne brukes til uttransportering av elg. Subsidiært ønsker kommunen at eksisterende bestemmelser blir videreført.

Når det gjelder bruk av drone, er kommunen enig i forslag til bestemmelser. Kommunen støtter også uttalelse fra Øvre Pasvik nasjonalstyre vedrørende lysforurensning.

Vernebestemmelser – Skjelvatnet naturreservat

Etter kommunens mening bør naturreservatet endres til nasjonalpark slik som Øvre Pasvik nasjonalpark og ha samme vernebestemmelser.

§ 4 e) Kommunen foreslår at følgende utgår «i henhold til standard på vernetidspunktet». Vedlikehold og tiltak bør kunne gjøres i henhold til enhver tid gjeldende standard.

§ 6 Uttransportering av felt elg bør kunne gjennomføres med ATV/UTV eller tilsvarende i henhold til dagens standard.

Landskapsvernområdet

Grusuttak og forekomster bør kartfestes og være tilgjengelig for veivedlikehold og annen tillatte tiltak.

Om klageadgang:

Du kan klage på vedtaket. Klagefristen er 3 uker fra du har mottatt vedtaket, og klagen sendes Sør-Varanger kommune, postmottak@svk.no

Om retten til å se sakens dokumenter:

Forvaltningsloven gir deg rett til å se alle dokumenter i saken. Om du ønsker dette, kan du henvende deg til postmottak@svk.no. Husk å oppgi saksnummeret du finner i dette brevet.

Med vennlig hilsen

Frans Ove Eriksen
Plan- og utviklingssjef

WWF Verdens naturfond
Postboks 6784 – St. Olavs plass
0130 Oslo
Org.nr.: 952330071MVA
Tlf: 22 03 65 00
post@wwf.no
www.wwf.no
facebook.com/WWFVerdensnaturfond

Til Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Postboks 700, 9815 Vadsø
sffpost@statsforvalteren.no

Oslo, 24. april 2026

Deres ref: 2025/7188

Høringsinnspill – forslag til frivillig vern av skog i Pasvik

WWF Verdens naturfond viser til høringsdokumentet datert 25. februar 2026 (ref. 2025/7188), og ønsker å legge frem følgende innspill.

Vi har tidligere spilt inn merknader i forbindelse med melding om oppstart av verneprosessen, inkludert konkrete forslag til endringer i arrondering i de foreslåtte områdene, og selv om Statsforvalteren har tatt en første vurdering av disse, så omtaler vi det på nytt i dette høringssvaret, gitt viktigheten av områdenes naturverdier.

Innledning

WWF synes det er veldig positivt og viktig at man har kommet i gang med oppstart av verneprosess for nye og viktige skogområder i Pasvik. Vi mener det er viktig at saken får prioritet hos Statsforvalter og Miljødirektoratet, slik at man kan få på plass et vernevedtak i 2026.

Vårt siste større, gjenværende område med urskog og annen skog med urskogslignende kvaliteter finnes i Pasvik. Denne typen intakte skoger er det særs lite igjen av i Norge, og det er vanskelig å forstå at det fremdeles finnes aktører som ønsker å ødelegge slike områder. Hvis vi ikke skal kunne ta vare på de enorme naturverdiene som finnes her, hva skal vi kunne ta vare på? I tillegg utgjør de intakte skogene et enormt karbonlager – så lenge de får være i fred.

Pasvik har de viktigste ubeskyttede furuskogsområdene i Norge, med store internasjonale naturverdier. At bare en liten del av disse områdene er tilbudt til vern, synes vi er beklagelig, da områdenes naturverdier er svært godt dokumentert, gjennom blant annet kartlegging av naturtypelokaliteter og rødlistearter. Finnmarkseiendommen (FeFo) har et stort samfunnsansvar når det gjelder å bevare de unike naturverdiene for ettertiden, et ansvar som de må gjøre langt mer for å leve opp til.

WWF synes derfor det er ekstra beklagelig at FeFo ikke har vist vilje til å sette seg inn i det eksisterende kunnskapsgrunnlaget – spesielt rapporten "[Frivillig vern i Pasvik. Naturfaglige vurderinger av verneareal som ønskes frigitt](#)" - når de har utarbeidet et tilbud til prosessen med frivillig vern. Særlig uheldig er det også at FeFo gir inntrykk av at de ikke har full oversikt over hvor det forekommer urskog, når de samtidig hevder at de ikke legger opp til hogst av urskog.

Videre mener WWF det er svært problematisk at det foreslås å avverne deler av det eksisterende naturreservatet og landskapsvernområdet. Våre innvendinger skyldes både at det prinsipielt er veldig negativt å gjøre dette grepet, i tillegg til at det er dokumentert betydelige naturverdier i områdene som FeFo ønsker frigitt til hogst. Områder ønskes avvernet uten at det

er gjort en skikkelig vurdering av naturverdiene som finnes der, og på tross av indikasjonene på forekomster av store naturverdier. Det er selvsagt positivt at Statsforvalteren signaliserer at de kan vurdere dette i forbindelse med den pågående høringsprosessen, men det er uheldig for sakens kunnskapsgrunnlag at dette ikke har skjedd på et tidligere tidspunkt.

Med hensyn på sanduttaket, som vi forstår oppgis som noe av grunnen til forslag til avverning i sørlige deler av landskapsvernområdet, så mener vi dette i stedet bør være fullt mulig å løse i forskriften til landskapsvernområdet.

Avverning

WWF vil både prinsipielt og konkret begrunnet advare på det sterkeste mot avverning av areal i Pasvik. Unntaket er grustak som vi støtter at tas ut av verneområdene - dette utgjør dog kun en liten del av arealet som FeFo ønsker avvernet. Vi finner at de etablerte verneområdene har en god begrunnelse for sin opprettelse, samtidig som prosessen som har vært ved etableringen av disse i sin tid har vært demokratisk forankret. En avverning vil også skape en uheldig presedens når det gjelder andre verneområder i Finnmark og ellers i Norge. Samtidig skaper det et svært uheldig signal til nabolandene Russland og Finland som sammen med Norge forvalter de store naturverdiene i regionen, jf. Trilateral park-samarbeidet som over mange tiår har vært en suksesshistorie. Om Norge starter med avverning, hva kan man da ikke risikere skjer i Russland hvor det også finnes svært viktige verneområder?

Det er også «dårlig vernebutikk» at alt areal FeFo foreslår vernet, ikke er drivverdig skog, slik de selv sier. Som «bytte» for dette vil de ha drivverdig skog tilbake. Skog som attpåtil oftest har svært store naturverdier. Dette må avslås.

Kunnskapsgrunnlaget, jf. naturmangfoldloven §§8-9 om krav til kunnskap (§ 8) og føre-var-prinsippet (§ 9), er mangelfull for flere av disse områdene (se egne punkt om Store Sametti naturreservat og Øvre Pasvik nasjonalpark) som FeFo ønsker avvernet. I det videre går vi gjennom henholdsvis forslagene for Store Sametti og nasjonalparken.

Store Sametti naturreservat – Om forslag til avverning

BioFokus og Miljøfaglig Utredning gjennomførte feltarbeid og utarbeidet en rapport i 2017-18 med grunnlag i tidligere frivillig skogvern-prosess på FeFo sine eiendommer i Pasvik. FeFo har dessverre bare i begrenset grad benyttet dette kunnskapsgrunnlaget i sitt forslag ved å foreslå å avverne urskogsareal med internasjonalt viktige naturverdier.

Dette står i grell kontrast til hva de selv en rekke ganger har uttalt at de ikke skal gjøre, senest i en [pressemelding fra 7. januar 2026](#), hvor det sies at «*FeFo støtter utvidet vern i Pasvik og hogger ikke i områder med urskog*». Uttalelsen viser dessverre at FeFo ikke har oversikt over hvilke arealer de selv foreslår å avverne, da det nettopp er urskog de foreslår å ta ut med formål å hogge den, da den er økonomisk tilgjengelig for hogst.

Vi viser til beskrivelsen av [Kiltjørnan øst - Skjelvatnet sør](#) i Naturbase, lokaliteten (vurdert som "svært viktig") som vil bli mest påvirket av planene om avverning:

«Lokaliteten har store naturverdier knyttet til urskog/urskogsner furuskog, med tilhørende artsmangfold. Stubber og andre hogstspor synes imidlertid å være helt fraværende i storparten av området ("klassisk" klimaksfase-urskog)».

Lokaliteten [Skjelvatnet øst - Bergvatnet sør](#), som også er vurdert til "svært viktig" i Naturbase, og som også vil miste arealer ved en eventuell avverning, beskrives som følgende:

«Lokaliteten har store naturverdier knyttet til urskog/urskogs nær furuskog, med tilhørende artsmangfold. Tørre rygger og "solvendte" hellinger med litt gunstigere lokalklima har flere steder tilnærmet optimalt utviklet klimaksfase-urskog, med trær i alle aldre, høy tetthet av svært gamle trær, og mye dødved i alle nedbrytningsstadier.»

Begge disse lokalitetene, som FeFo ønsker avvernet, har altså betydelige arealer med urskog.

Det er svært store naturverdier i disse områdene i form av store mengder rødlistede arter, forekomst av den trua naturtypen sandfuruskog, kalkrik skog (noe som er uvanlig i Pasvik), og [rike kilder](#). Det er ikke overraskende at områdene kommer ut med internasjonale naturverdier: *«Samlet gir dette en klar verdi som svært viktig - A. Dette styrkes av at lokaliteten er del av det klart største området med furu-urskog og urskogs nær furuskog i Norge (høy grad av landskapsøkologisk konnektivitet), med nasjonalt og dels internasjonalt viktige bestander av flere truede arter.»*

Man avverner ikke slikt areal i 2026.

Store Sametti naturreservat – Om forslag til nytt vern

Områdene har åpenbart store naturverdier, jf. beskrivelsen av naturtypelokalitetene, og WWF støtter et vern av disse. Avgrensingen har store mangler ved at mye av naturtypelokaliteten med A-verdi øst for Store Sametti, samt i praksis alle rødlistefunn, havner utenfor avgrensningen. De samme forhold gjelder ved Lille Sametti. I begge tilfeller er arealene nøkkelbiotoper som FeFo allerede har avsatt og som frivillig har avstått fra at skal hogges. Her må grensene endres slik at disse arealene også inkluderes. Det samme gjelder sør for eksisterende reservat, hvor store naturtypelokaliteter og nøkkelbiotoper finnes.

Utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark – Om forslag til avverning

Dette er nok et grelt eksempel på at FeFo ønsker avverning og hogst av urskog. Dette området er ikke like godt kartlagt, og kartleggings situasjonen er derfor noe mangelfull, men området inneholder blant annet naturtypen [Gjøkmyra V](#), og hvor det sies følgende:

«Det er ikke observert hogstspor i området (foruten ved et par nyere blåplasser), men slike vil fort dekkes over av lyng, finnmarkspors og moser, og det antas at skogstrukturen (med lav tetthet av gamle trær og dødved) i hvert fall delvis skyldes gammel hogst. En kan imidlertid ikke utelukke intensiv brann og/eller dårlig foryngelse langt tilbake i tid som skogstrukturdannende faktorer.»

Dette er med andre ord urskog.

Dette kommer også tydelig frem i en [kartlegging av natur- og kulturverdiene i Øvre Pasvik landskapsvernområde](#). I teksten til figur 3 i denne rapporten står følgende:

«Urskog mellom veien til Tømmamoen og Gjøkmyra (innenfor naturtypelokaliteten der). Der hvor en skogbrann har vært spesiell kraftig, er det kun et fåtall av trærne som overlever som dette treet med brannlyre. Den småstamma skogen i bakgrunnen har foryngt seg samtidig etter brannen og har dannet en såkalt «stavatallbrenne». Dvs. en «tusen-brødre skog». Dette er urskog i en tidligere utviklingsfase og som vil bruke mange hundre år før den når bledningsfasen vist i bildet over med trær i alle størrelser og aldre. Stavatallskog (mangler norsk betegnelse) er sjeldent overalt i urskogene i Skandinavia og dette partiet nordvest i naturtypelokaliteten er det eneste kjente feltet som er funnet i landskapsvernområdet. Slik saktevoksende skog har stor

verdi for flere krevende nedbrytere av sopp pga. slik skogs høye innslag av harpiksstoffer som krever «spesial arter» for å nedbryte lægrene.»

Kartlegger (pers. med.) opplyser at den urskogen som her omtales er skog mot veien sør for Gjøkbekken, videre at det også er urskog i arealene som FeFo foreslår tatt ut videre sørover, inkludert mot veien. Dette er innenfor naturtypelokalitetene Gjøkmyra V, [Gjøkmyra S](#) og [Gjøkmyra SV](#), hvor det for alle opplyses om at forekommer urskog. I beskrivelsen av Gjøkmyra SV står følgende:

«Det er ikke funnet hogstspor i området, og store deler kan være urskog der skogstrukturen er helt betinget av hard brann for lang tid tilbake», «Det er nesten ikke observert hogstspor i området, men slike vil fort dekkes over av lyng, finnmarkspors og moser, og det antas at skogstrukturen (med lav tetthet av gamle trær og dødved, og til dels noe glissen skog) i hvert fall delvis skyldes gammel hogst. En kan imidlertid ikke utelukke intensiv brann og/eller dårlig foryngelse langt tilbake i tid som skogstrukturdannende faktorer.»

Når det i tillegg til urskog er svært store naturverdier knyttet til rødlistearter og naturskog og at dette i svært stor grad allerede er nøkkelbiotoper, blir forslaget enda merkeligere.

Bildet over tilsvarende figur 3 fra rapporten «[Registrering av natur- og kulturverdier i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Resultater fra kartlegginger utført i 2013 og 2014 med hovedvekt på naturverdier i skog og samiske kulturspor i trær](#)», og omtaler den unike stavfurskogen.

Litt om kunnskapsgrunnlaget

Arealene nord for omtalte arealer, dvs. arealene utenfor avgrensede naturtyper, har isolert sett - med utgangspunkt i kjent naturfaglig kunnskap (naturtyper, rødlistearter, biologisk gammel naturskog) - lavere naturverdier enn det meste av øvrige arealer i de nordre delene av landskapsvernområdet. I [rapporten om områdene som FeFo ønsker avvernet](#), viser figur 5

dekningsgraden for befaringene som er gjort i arbeidet med rapporten. Her kan man se at finnes arealer i nordøst og nordvest som ikke eller kun i begrensa grad har blitt undersøkt. På samme arealer har det i senere år blitt gjort mange funn av rødlistede sandfuruslagsarter i den truede naturtypen sandfuruslag (VU), eksempelvis flere funn av furugråkjuke (VU), som kun finnes i sandfuruslag, samt av furuknippesopp (NT) og viftejamne (NT). Kunnskapsgrunnlaget jf. §8-9 er derfor ikke oppfylt.

Utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark – Om forslag til nytt vern

Områdene har åpenbart store naturverdier, som vist i beskrivelsene til lokalitetene [Magesekkvatnet - Føllvasshøgda](#) og [Speldraget - Steinfjellet – Brannvatnet](#), og WWF støtter et vern av disse.

Avgrensingen som har blitt gjort har dessverre store mangler gjennom at mye areal med urskog, store mengder funn av rødlistearter, og at mange og svært verdifulle naturtypelokaliteter ikke er innenfor tilbudet.

Særlig kritisk er det at det aller meste av de største arealene med urskog i Norge utenfor eksisterende vern, nemlig arealene i naturtypelokaliteten Speldraget - Steinfjellet – Brannvatnet, havner utenfor vernet. Dette området omfatter om lag 8000 dekar, samtidig som kun 1680 dekar av dette foreslås vernet. I beskrivelsen fra Naturbase står følgende:

«Det vurderes at dette er en svært viktig (A) naturtypelokalitet. Dette begrunnes med at hele lokaliteten består av urskog, dvs. skog fullstendig uten spor av hogst.»

Disse arealene har en svært stor forekomst av rødlistearter og er avsatt som nøkkelbiotoper, og det er av internasjonal betydning at vernes. WWF oppfordrer derfor Statsforvalteren til å kontakte FeFo og høre om de er positive til å innlemme mer av urskogen.

Det er i høringsforslaget noen mindre, men uheldige avgrensninger som i det minste må kunne korrigeres, og som ikke burde utløse behov for eventuelt supplerende oppstartsmelding. Dette er:

- Arealet som tilbys sør for P-plassen ved Sortbrysttjern inkluderer ikke alt av naturtypelokaliteten som finnes på vestsiden av veien. Det er snakk om et begrenset antall dekar, og må inkluderes.
- Ved sørenden av Smalvatnet (øst for Korsvatnet) bør vernegrensa fra Smalvatnet trekkes rett sør mot Sortbrysttjern, for slik å inkludere areal med urskog der det er [funn av furuplett \(NT\)](#) og tyrikjuke (NT).

Urskog fra enden av veien ved Gåsereirvatnet. Dette ligger umiddelbart utenfor forslaget fra FeFo.

Kommentarer til foreslåtte forskrifter

Om bålbruk

I høringsdokumentet står følgende:

«Bestemmelsene om bålbruk i nasjonalparken videreføres i nytt forslag, jf. eksisterende bestemmelser § 3 punkt 2.2 bokstav b. (sitat: bruk av nedfalt virke og tørre kvister til bål, med unntak av tørrfuruer). Landskapsvernområdet har i dag ikke bestemmelser om bålbruk, og det foreslås heller ikke bestemmelser om dette i nytt forslag.

I naturreservatet foreslås denne endringen:

- *Gjeldende forskrift: Bruk av nedfalt virke og tørre kvister til bål, med unntak av tørrfuruer.*
- *Forslag: Bålbrenning er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av bålbrenning med nedfalt virke og tørrkvist fra bakken, med unntak av tørrfuruer.*

Dette betyr at det i nytt forslag til forskrift ikke lenger vil være tillatt å benytte medbrakt ved til bålbrenning.»

Her stusser vi på flere ting. For det første er ordlyden om bålbruk uklar og dette er uheldig. Ifølge forskriften er bestemmelsene ikke til hinder for «*Bruk av nedfalt virke og tørre kvister til bål, med unntak av tørrfuruer.*» Det sies først at forbudet ikke gjelder bruk av nedfalt virke, men at det er forbudt å bruke tørrfuruer. Men tørrfuruer kan nok av mange oppfattes som å inngå i «nedfalt virke». Det vil være mer forståelig og ryddig om en i stedet har en mer presis formulering, eksempelvis: «*Bruk av nedfalte kvister og mindre greiner er tillatt, men det er forbudt å bruke stående eller liggende furuer, inkludert påsittende greiner.*» Videre så ser det ut til at man – gjennom å forby medbrakt ved – legger til rette for mer oppfyring av greiner og kvist, med større risiko for at det også går med dødt trevirke med naturverdier. Dette virker lite intuitivt, og forklares ikke nærmere i høringsdokumentet – det er uheldig.

I tillegg vil WWF påpeke at det vil være enklere å implementere reguleringer av bålbruk, ikke minst for brukerne av området, dersom det er likelydende bålregler på tvers av nasjonalpark, naturreservat og landskapsvernområde. Vi er klar over at et landskapsvernområde som hovedregel har mindre strenge krav enn naturreservat og nasjonalpark, men siden Øvre Pasvik landskapsvernområde har særlige bestemmelser knyttet til plantelivet, der det allerede er forbudt å skade tørrfuruer og grantrær, ville bålregler tilsvarende som i de andre verneområdene likevel kunne falle ganske naturlig.

Om skogrydding langs veier

På side 23 står følgende:

Forslag til ny forskrift: «*Vedlikehold og oppgradering av Grensefossveien og Tømmamoveien, med skogrydding i et belte på opp til 30 meter på hver side av Tømmamoveien, i et belte på opp til 50 meter inn i Øvre Pasvik landskapsvernområde langs Pasvik naturreservat til Hestefossveien og i et belte på opp til 30 meter på hver sider av veien sørover fra Hestefossveien.*»

Det virker merkelig og bekymringsverdig å legge opp til at et så stort belte rundt disse veiene skal kunne avskoges i forbindelse med «vedlikehold og oppgradering», og dette vil potensielt kunne påvirke betydelige arealer og naturverdier negativt. I tillegg er det ingen forklaring på hvorfor en trenger å legge opp til en slik indirekte avverning av så store arealer langs disse veiene.

Vennlig hilsen

Karoline Andaur
Generalsekretær, WWF Verdens naturfond

Sverre Lundemo
Seniorrådgiver, naturmangfold

Fra: Sverre Lundemo[slundemo@wwf.no]
Sendt: 28.04.2026 09:42:27
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Tittel: SV: Høringsinnspill - forslag til frivillig vern av skog i Pasvik

Ved en inkurie ble feil utgave av høringssvaret fra WWF sendt i går. Vedlagt er korrekt versjon, beklager dette.

Med vennlig hilsen

Sverre Lundemo
SENIORRÅDGIVER, NATURMANGFOLD
WWF VERDENS NATURFOND

Mobil/WhatsApp: +47 909 89 727, TEL: +47 22 03 65 00
POSTBOKS 6784, ST. OLAVS Plass, 0130 OSLO
WWF.NO

Fra: Sverre Lundemo
Sendt: mandag 27. april 2026 13:23
Til: Postmottak SFTF <sftfpost@statsforvalteren.no>
Emne: Høringsinnspill - forslag til frivillig vern av skog i Pasvik

Finne vedlagt innspill fra WWF Verdens naturfond i anledning høring om forslag til frivillig vern av skog i Pasvik.

Med vennlig hilsen

Sverre Lundemo
SENIORRÅDGIVER, NATURMANGFOLD
WWF VERDENS NATURFOND

Mobil/WhatsApp: +47 909 89 727, TEL: +47 22 03 65 00
POSTBOKS 6784, ST. OLAVS Plass, 0130 OSLO
WWF.NO

Fra: Kollstrøm, Rolf[rolf.kollstrom@statsforvalteren.no]
Sendt: 21.04.2026 11:33:47
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Simonsen, Tor Asbjørn Aslaksen[tor.simonsen@statsforvalteren.no]; Amundsen, Cathrine[cathrine.amundsen@statsforvalteren.no]; Gabler, Heidi Marie[heidi.marie.gabler@statsforvalteren.no]; Kim Daniel Hansen[kim.daniel.hansen@miljodir.no]; kurt.wikan@ffk.no[kurt.wikan@ffk.no];
Tittel: Innspill høring -Frivillig skogvern Pasvik, ref. 2025/7188

Hei

Vedlagt følger høringsinnspill fra Øvre Pasvik nasjonalparkstyre, med vedlegg. Nasjonalparkstyrets vil understreke behovet for en mer omfattende revidering av verneforskriftene for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning, med bl.a. å integrere hensyn til lysforurensing i verneforskriftene.

Det siste er et tema som styret har tatt opp med Miljødirektoratet tidligere ifm. revisjoner av eldre verneforskrifter generelt.

For Øvre Pasvik nasjonalparkstyre er dette en viktig forpliktelse som sertifisert DarkSky Park. I neste omgang må slike formål og hensyn innarbeides i ny forvaltningsplan for verneområdene i Øvre Pasvik.

[Nasjonalparkstyre | DarkSky Øvre Pasvik nasjonalpark](#)

Ta kontakt hvis det er noe som er uklart.

Med vennlig hilsen / Dearvuodáiguin

Rolf E Sch Kollstrøm

Álbmotmeahccehálddašeaddji/ nasjonalparkforvalter Øvre Pasvik

Telefon: 480 59 308

Kontorsted: NIBIO Svanhovd, Svanvik

Postadresse:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Statens Hus

Damsveien 1

9815 Vadsø

E-post: fmfiresk@statsforvalteren.no

Hjemmeside: www.nasjonalparkstyre.no/Ovre-Pasvik/

<https://www.facebook.com/OvrePasvik>

**Øvre Pasvik
nasjonalpark**

**Báhpčaveaji
álbmotmeahcci**

**Pa'ččjoogg
meermeä'cc**

FeFo
Postboks 133
9811 Vadsø

DERES REF:
08/00168 TAA 651.4

DERES DATO:05.09.2012/ 15.04.2015

SAKSBEHANDLER:
ROLF ERIK SCH KOLLSTRØM

ARKIVKODE: 2012/3440

VAR DATO:
02.06.2015

Dispensasjon til FeFo -massetuttak ved Gjøkåsen i Øvre Pasvik landskapsvernområde, Sør-Varanger kommune

Viser til søknad datert 05.09.2012, nasjonalparkstyrets svarbrev av 04.10.2012, e-post fra FeFo 15.04.2015 og utfyllende informasjon fra FeFo i e-poster av 27.04.2015 og 18.05.2015.

Saken går helt tilbake til 2012, da nasjonalparkstyret behandlet en søknad fra FeFo om nedlegging av massetaket nord for Gjøkåsen grensestasjon, og om uttak av masse til lokale formål fra massetaket sør for grensestasjonen (nå nedlagte stasjon) i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik behandlet søknaden som en dispensasjon fra verneforskriftene og naturmangfoldlovens § 48, som sak 15/2015 i sitt møte 28. mai 2015.

Vedtak

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre har drøftet massetuttak i Øvre Pasvik nasjonalpark i flere sammenhenger i forbindelse med rullering av forvaltningsplanen, blant annet med sitt Faglig rådgivende utvalg. Styret vurderer at avslutning av aktuelle massetak ved Gjøkåsen ikke ble problematisert og drøftet tilstrekkelig ved opprettelsen av verneområdet og spesielt ved utarbeiding av eksisterende forvaltningsplan. I lys av dette vurderer nasjonalparkstyret at søknaden kan vurderes etter NML § 48.

Etter anmodning fra FeFo og tilleggsopplysninger som er gitt til FeFos søknad fra 05.09.2012, tar styret søknaden nå til behandling etter naturmangfoldloven.

Nasjonalparkstyret vurderer søknaden på inntil 200m³ i året som en forsiktig utnyttning av massetaket, uten av å være i strid mot verneformålet og som heller ikke påvirker verneverdiene nevneverdig.

Imidlertid er det for framtiden nødvendig med en bedre dokumentasjon fra søker, av behov for masser, tilgjengelige masser, spesielt i forhold til at landskapshensyn krever at uttaket ikke skaper innsyn fra Gjøkmyra i nordvest, og vurdering av massetakets levetid i forhold til alternativer for å dekke massebehovet. Videre må det utarbeides en plan for trinnvis avslutning med god tilpasning til landskapet og revegetering med stedegent materiale.

I medhold av verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde og NML §48 1.ledd, 1. alternativ, gir nasjonalparkstyret Finnmarkseiendommen, FeFo, dispensasjon til uttak av inntil 200 m³ masse fra etablert massetak sør for gamle Gjøkåsen grensestasjon i 2015, med formål lokal bruk herunder vedlikehold av skogsveger i Øvre Pasvik.

Videreføring av dispensasjonen for kommende år krever at FeFo lager en drift- og avslutningsplan som beskriver nødvendige landskapshensyn og trinnvis avslutning.

Vurdering av skader på verneverdiene i Pasvik naturreservat etter NML §49, gir grunnlag for vilkår ved eventuell etablering av faste installasjoner som medfører særlig støy.

Vilkår

1. Masseuttaket må være godkjent av Sør-Varanger kommune som arealplanmyndighet.
 2. Uttaket må fortsette i forlengelsen av eksisterende uttak, og må ikke skape innsyn til massetaket fra Gjøkmyra i nordvest, og ikke berøre Forsvarets tidligere skytebane.
 3. Eventuell bruk av faste installasjoner som medfører særlig støy, f.eks, ved knusing og sålding av masse, må skje etter 15. juni 2015 og før 1. september 2015, av hensyn til rastende trekkfugl i det nærliggende Pasvik naturreservat.
 4. Etter avslutning av uttaket skal nasjonalparkstyret ha en rapport over uttaket.
-

Bakgrunnen for styrebehandlingen følger i vedlegg.

Klageadgang

Nasjonalparkstyrets vedtak kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter mottak av dette brev, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Klagen skal være skriftlig og begrunnet, og skal sendes via nasjonalparkstyrets adresse under, jf. forvaltningsloven § 32;

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre
Fylkesmannen i Finnmark
Statens hus
9815 Vadsø

Med hilsen

--sign--

Rolf Erik Schaanning Kollstrøm
nasjonalparkforvalter

KOPI:

Adressat	E-post	Postadresse
Miljødirektoratet	post@miljodir.no	PB 5672 Sluppen 7485 Trondheim
Finnmark Fylkeskommune	postmottak@ffk.no	Areal- og kulturvernavdelingen 9815 Vadsø
Direktoratet for mineralforvaltning	mail@dirmin.no	PB 3021 Lade, 7441 Trondheim
Forum for Natur og Friluftsliv-Finnmark	finnmark@fnf-nett.no	Postboks 26, 9900 Kirkenes
Fylkesmannen i Finnmark	FMFIPostmottak@fylkesmannen.no	Statens Hus, 9815 Vadsø
Garnisonen i Sør-Varanger	forsvaret@mil.no	PB 130, 9915 Kirkenes
Grensekommisæren	post@grensekom.politiet.no	Postboks 88 9915 Kirkenes
Naturvernforbundet i Sør-Varanger	gunnar.reinholdtsen@gmail.com	Postboks 218 9915 Kirkenes
Reinbeitedistrikt 5A og 5C Pasvik	kalliain@online.no	v/Egil Kallieinen, Rødsand, 9925 Svanvik
Sametinget	samediggi@samediggi.no	Kultur- og næringsavd. Postboks 144 9735 Karasjok
Statens naturoppsyn Kirkenes	jorn.monsen@dirnat.no	Postboks 90, 9901 Kirkenes
Sør-Varanger kommune	postmottak@sor-varanger.kommune.no	Plan- og utviklingsavd. Postboks 406, 9915 Kirkenes
Øst-Finnmark politidistrikt	post.ostfinnmark@politiet.no	9917 Kirkenes
Øvre Pasvik bygdelag	mmalmstr@frisurf.no	v/Odd Malmstrøm, Vaggetem 9925 Svanvik
Pasvikdalen nærings- og utviklingsfond	magny@virtualkirkenes.com	v/Magny Bakken

VEDLEGG

SAK 15/2015 FeFo-søknad om dispensasjon til masseuttak i Øvre Pasvik landskapsvernområde

FeFo spurte per e-post den 15.04.2015 om det var sannsynlig at det ville bli mulighet for uttak av masse ved Gjøkåsen i Øvre Pasvik landskapsvernområde i sommer. Saken går helt tilbake til 2012, da nasjonalparkstyret behandlet en søknad fra FeFo om nedlegging av massetaket nord for Gjøkåsen grensestasjon, og om uttak av masse til lokale formål fra massetaket sør for grensestasjonen (nå nedlagte stasjon) i Øvre Pasvik landskapsvernområde. Formålet med fortsatt uttak ble i søknad av 05.09.2012 beskrevet som:

For å kunne opprettholde et lovlig tilbud på masser i denne delen av Pasvik, ønsker FeFo å kunne videreføre dette massetaket som et bygdetak. Uttak vil kun bli tillat for bruk lokalt, og ikke til større, kommersielle prosjekter. Årlig uttak vil neppe overstige noen hundre kubikkmeter, og det vil bli utarbeidet en driftsplan som skal angi hvor og hvordan uttak skal skje, samt hvordan massetaket skal legges igjen. Det er naturlig at man forsøker å begrense uttaket til en mindre stoff, og at man allerede nå tilrettelegger for en gradvis nedlegging.

Bildet viser aktuelle massetak ved Gjøkåsen

Nasjonalparkstyret behandlet FeFos søknad i sitt møte den 04.10.2012 med følgende vedtak:

“Gjøkåsen massetak (sør for grensevaktstasjonen)

Styret for Øvre Pasvik nasjonalpark og –landskapsvernområde mener at foreliggende søknad fra FeFo om videre drift av Gjøkåsen massetak i landskapsvernområdet, må vurderes som en søknad om dispensasjon fra verneforskriftens § 3.1.1. jf naturmangfoldlovens § 48 (*dispensasjon fra vernevedtak*). Imidlertid sier gjeldende forvaltningsplan at aktuelle massetak skal avsluttes, noe som ikke er gjennomført så langt. Samtidig er styret kjent med at det er ønsket om tilgang på masser til lokalt bruk i Øvre Pasvik.

Følgelig finner styret det riktig å se på søknaden som et innspill i den vedtatte revideringen av forvaltningsplanen. Styret vil se på problematikken ved forestående revidering av forvaltningsplanen.”

I vurderingen til styresaken, som fulgte svarbrevet til FeFo het det:

“En foreløpig vurdering av søknaden om videreføring av Gjøkåsen massetak som et bygdetak er at en eventuell tillatelse må behandles som en dispensasjon etter naturmangfoldlovens § 48 (tidligere verneforskriftens § 4). Her kreves det at søknader inneholder nødvendig dokumentasjon på tiltakets virkning på verneverdiene. Nasjonalparkforvalter kan ikke se at søknaden tilfredsstiller dette kravet.”

Styret var for øvrig positiv til nedlegging av massetaket nord for grensestasjonen (kalt Sukketoppen). Denne nedleggingen har enda ikke skjedd.

Vurdering

I etterkant av vedtaket har massetaket vært drøftet i forbindelse med rulleringen av forvaltningsplanen. Denne rulleringen har tatt lengere tid enn forutsatt, men er nå i en slutfase.

Nasjonalparkforvalter har også befart den aktuelle lokaliteten med forsvaret, biolog fra Asplan Viak og arkeolog fra Finnmark fylkeskommune, i forbindelse med arbeidet med rullering av forvaltningsplanen. Konklusjonen her er at aktuelle areal består av ungskog, med noen kjørespor, spor etter militær skyting og med noen militære stillinger. I forbindelse med at grensevaktstasjonen er nedlagt planlegger nå Forsvarsbygg kartlegging og sanering av stillinger og eventuelle miljøskadelige stoffer etter skyteaktiviteten.

Det er ved befaringsene ikke registrert noen spesielle naturmangfolds-verdier eller kulturminner. Imidlertid kan det nevnes at Artdatabankens artskart viser et svært høyt antall observasjoner av rødlistede fuglearter i nærområdet. Dette kan forklares med nærheten til det fuglerike Pasvik naturreservat, samtidig som svært mange vernepliktige amatør-ornitologer gjennom mange år har hatt lange opphold på den nærliggende Gjøkåsen grensestasjon som ble revet i 2014.

Massetaket ligger helt inn til grensen til Pasvik naturreservat som forvaltes av Fylkesmannen i Finnmark. Et av verneformålene er å bevare:

“Et våtmarksområde som er et svært viktig hekke- og rasteområde for en rekke arter av ender, gjess, vadere og sangsvane.”

I forvaltningsplanen for Pasvik naturreservat fra 2013 utdypes de ornitologiske verneverdiene slik:

“Fugleliv

Det er unike ornitologiske kvaliteter knyttet til området ved Fjærvann. Det er registrert 231 fuglearter i Pasvik naturreservat/Pasvik Zapovednik med tilgrensende områder. Av disse hekker 68 arter fast, mens ytterligere 54 hekker mer sjeldent. En rekke ulike arter hekker mellom Hestefoss og Jordanfoss, men området har størst verdi som rasteplass for trekkende våtmarksfugl. Fjærvann benyttes som rasteplass på vei til og fra vinteroppholdsstedene i Europa og Afrika, og hekkplassene i Finnmark eller Russland. Flere truede arter på den norske rødlista observeres årlig.” (Forvalters understrekning).

Naturmangfoldlovens (NML) § 49 omhandler utenforliggende virksomhet som kan medføre skader i et verneområde og lyder:

“Kan virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov, innvirke på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår.”

Nasjonalparkforvalter vurderer denne lovbestemmelsen til å gjelde analogt i foreliggende sak, ved at det vurderes en dispensasjon til en virksomhet i et verneområde (Øvre Pasvik landskapsvernområde) kan påvirke verneverdiene i et nærliggende verneområde med strengere verneregime og annen forvaltningsmyndighet (Pasvik naturreservat).

Vernebestemmelser, forvaltningsplan og kommuneplan

Verneformålet med Øvre Pasvik landskapsvernområde er å ta vare på et særpreget natur- og kulturlandskap med et rikt dyre- og planteliv, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen og ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor verneområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse, og området skal kunne nyttes til reindrift og naturopplevelse.

I §3 Vernebestemmelser, pkt 1. Landskapet heter det:

“Området skal vernes mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av verneforskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot oppføring av bygninger, anlegg eller andre faste innretninger, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling, planering og lagring av masse, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, bergverksdrift,

neddemming av nye områder, nydyrking, endring av treslagssammensetning, hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting. Opplistingen er ikke uttømmende.”

Søknaden gjelder drift av massetak som nasjonalparkforvalter vurderer inn under opplistingen av hva som er forbudt under pkt 1.1. i verneforskriften. Søknaden må derfor i behandles som en dispensasjon fra vernevedtaket etter naturmangfoldlovens § 48.

Nasjonalparkstyret kan gi dispensasjon fra vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig. jfr NML § 48, første ledd.

Massetaket er ikke nødvendig verken i forhold til sikkerhetssyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Vurderingen videre blir derfor i forhold til vernevedtakets formål og påvirkning av verneverdiene. I tillegg må søknaden også vurderes ut fra NML § 49.

I forvaltningsplanen som nå er under rullering heter det i pkt 4.9 Uttak av masse:

4.9 Uttak av masse

I landskapsvernområdet er det to grustak, ett nord for Gjøkåsen grensestasjon ved krysset til Nyrud som eies av Mesta, og ett ved Gjøkbukta som har vært benyttet av forsvarer dels som skytebane for håndvåpen.

Enkelte steder langs skogsbilveiene i landskapsvernområdet er det også tatt ut mindre mengder masse rett ut fra veikanten uten at dette er systematisk kartlagt.

Rammer og retningslinjer

Uttak av masse er forbudt i landskapsvernområdet.

Tiltak

- Avslutte og tilplante begge grustakene i landskapsvernområdet slik at de ikke framstår som sår i landskapet.
- Kartlegge andre, mindre masseuttak i landskapsvernområdet og vurdere om disse bør tilplantes.

Det har vært tatt ut masser her, sannsynligvis helt fra 1950-tallet i forbindelse med kraftutbyggingen på Hestefoss med omlegging av veien til Grensefoss, fram til forvaltningsplanen kom i 2009. I forbindelse med rullering av forvaltningsplanen har det både fra fast bosatte, brukere og fra FeFo kommet innspill om at der behov for uttak fra aktuelle massetak som et bygdetak til lokale byggeformål og vegvedlikehold i Øvre Pasvik. Det andre massetaket skal FeFo være i ferd med å legge, ned i samarbeid med Lemmikainen AS, som disponerer dette massetaket nord for gamle Grensevaktstasjonen.

Nasjonalparkforvalter har i et par runder bedt FeFo om supplerende opplysninger i forhold til søknaden av 2012.

Som svar fokuser FeFo på behovet for masse til vedlikehold av skogsbilveger og et mindre behov for næringsdrivende på Vaggetem og skriver blant annet

E-post av 27.april 2015 (utdrag):

“Det vil være et permanent behov for grus til vedlikehold av veiene i Øvre- Pasvik..... Gjøkåsen vil dekke Grensefossveien, Kjerringnesveien, Gjøkåsveien m/ stikkveier, Sortbrysttjernveien og Ellentjernveien. Det vil være størst behov de første årene ettersom noen av veiene trenger en god del vedlikehold, deretter vil behovet avta i mengde. Næringsdrivende ved Vaggetem bør også få kunne hente masse fra Gjøkåsen, men dette vil ikke være av et større omfang. For å illustrere vil man ved å legge 10 cm toppdekke og en veibredde på 4 meter bruke 400 kbm grus pr km. Dette er erfaringstall fra Grensefossveien og Sortbrysttjernveien. Totalt for alle disse veiene vil det umiddelbare behovet da være 24 000 kbm grus.Dette vil selvsagt skje over flere år. “

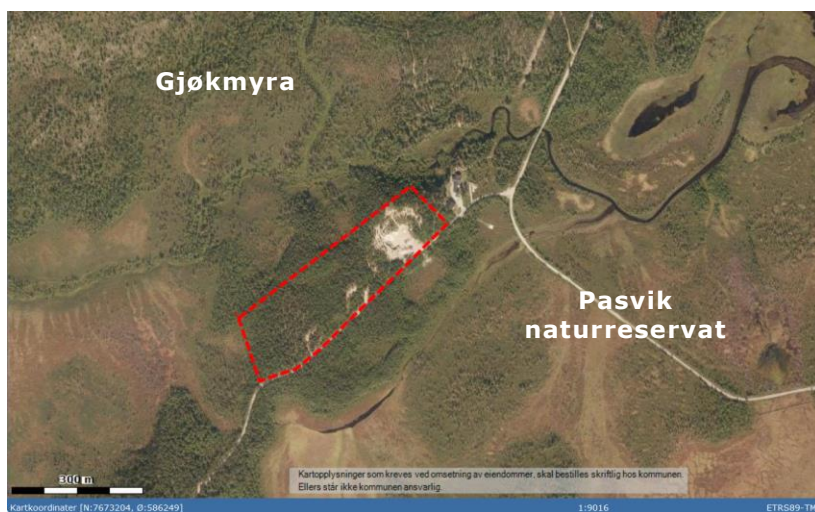
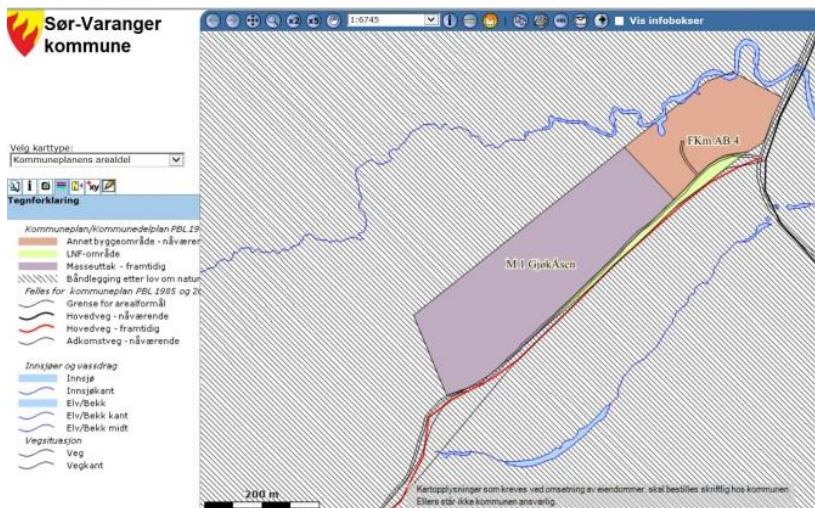
E-post av 18.05.2015 (utdrag):

“Som nevnt pr telefon så har man ingen mulighet til å utarbeide en driftsplan nå, dette er noe man ønsker skal utføres på en forsvarlig måte og noe man får komme tilbake til. Vi ønsker derimot muligheten for å gjennomføre et uttak på inntil 200 kbm årlig for det mest nødvendige vedlikeholdet, spesielt etter våren. Større oppgraderinger må nesten løses via andre massetak, selv om dette vil medføre en vesentlig merkostnad knyttet til frakt.”

..... "Når det gjelder konkret til hvordan uttaket er tenkt foretatt, avslutning av massetak osv så skal Arnulf Losvar, som er FeFo sin fagansvarlige på dette området. Han vil befare dette aktuelle masseuttaket og gjøre konkrete vurderinger knyttet til dette."

Massetaket som søkes drevet videre, er i arealdelen til Sør-Varanger kommunes arealplan omtalt som;

"M1 ved Gjøkåsen. Behov for masser i umiddelbar nærhet til skogsbilveien. Åpnes etter avklaring med FJK om driftsavtale." (FJK = Finnmark Jordsalgskontor, nå FeFo)

Figurene over viser M1 arealet avsatt til massetak i kommuneplanen (øverst) og samme areal overført til flyfoto (nederst). Uttak viser som gule felter på flyfotoet.

Massetaket er beskrevet av Norges geologiske undersøkelser ([NGU](#)) som lokalitet 162 i landskapsvernområdet. Her er det angitt en mektighet på forekomsten på 3 meter og et areal på 106.463 m², dvs. anslått volum på 319.389m³. I arealplanen er massetaket avsatt parallelt med skogsbilvegen, og følger en liten høydestigning på vegen sørvestover, hvor det møter et eldre uttak, delvis besatt med yngre furutrær og delvis blottlagt mineraljord. NGU angir en dybde på rundt 3 meter som tilsier at grusforekomsten ikke er et markert del av landskapet, bortsett fra i perspektiv fra Gjøkmyra i nordvest.

Arealet som er avsatt som massetak i kommuneplanen, se figur over, er på ca 72.000 m², som tilsvarer ca 67% av NGUs areal. Dvs. et anslått tilgjengelig volum på 216.000 m³ (72.000m² x 3m). Hvor stor andel av området som er drevet ut tidligere er usikkert, men når M1- arealet overføres til flybilde, virker det visuelt til å være under 1/4.

Søknaden om inntil 200 m³ masse i året, anslagvis 25 lastebillass, og som med utgangspunkt i NGUs tall vil utgjøre et areal på om lag 70 m², vurderes i denne sammenhengen som en forsiktig utnyttning av forekomsten, som ikke strider mot vernevedtakets formål eller kan påvirke verneverdiene nevneverdig.

I forhold til landskapshensyn er det svært viktig i et lengere tidsperspektiv å unngå innsyn til massetaket fra Gjøkmyra i nordvest, som ytterligere begrenser muligheten for uttak i denne retning. Dette vurderer nasjonalparkforvalter til vesentlig å endre eller virke inn på landskapets art og karakter og påvirke verneverdiene i stor grad. Dette kreves ved en eventuell dispensasjon at FeFo legger vekt på i en drifts- og avslutningsplan.

Verneplan og forvaltningsplan

Øvre Pasvik landskapsvernområde ble opprettet ved Kgl. res. av 29. august 2003, og forvaltningsplanen ble vedtatt i mai 2009. I forkant av begge disse prosessene ble det kjørt omfattende høringer og etablert arbeidsgrupper. Nasjonalparkforvalter har sett igjennom disse og finner ikke at avslutning av massetaket har vært eksplisitt problematisert. Dersom dette tidligere hadde vært drøftet grundig, ville det være vanskelig å dispensere for videre drift. Det virker som om fokuset fra rettighetshaver, lokalbefolkning og brukere har vært muligheten for å vedlikeholde eksisterende skogsveger, og sett dette i tett sammenheng med å ta ut masse til formålet fra eksisterende uttak.

I forkant av at Øvre landskapsvernområde ble etablert var det nedsatt lokale arbeidsgrupper med Fylkesmannen i Finnmark som sekretariat. Det var her fremmet synspunkt på behovet for vedlikehold av skogsvegnettet, spesielt fra skogbruksinteressene, derimot virker det som at det var ingen diskusjon om hvor veggrusen skulle hentes fra. Geologiske forekomster var drøftet, men bare aktuelle utvinnbare bergarter med henblikk på nikkel og kobber.

Et poeng i denne sammenhengen er at landskapsvernområdet ble opprettet 29. august 2003 med hjemmel i naturvernloven. Da var det slik at en kommunal reguleringsplan ville gå foran verneforskriften, se i ramme under. Naturvernloven var hjemmelsgrunnlag for vernet fram til naturmangfoldloven kom den 19. juni 2009. Da opphørte denne forrangen. I en slik situasjon ville en eventuell regulering av et massetak i Øvre Pasvik landskapsvernområde i perioden 2003 til 2009 gå foran vernebestemmelsene. Fra et bruker-, plan- og rettighetshaversynspunkt kan det av den grunn tenkes at verneforskriftens formuleringer på dette feltet ikke var prioriterte.

Naturvernloven fra 1970

Landskapsvernområder

”§ 5. For å bevare egenartet eller vakkert natur- eller kulturlandskap kan arealer legges ut som landskapsvernområde. I landskapsvernområde må det ikke iverksettes tiltak som vesentlig kan endre landskapets art eller karakter. Fylkesmannen avgjør i tvilstilfelle om et tiltak må anses å ville endre landskapets art eller karakter vesentlig.

§ 6. Vedtak om å legge ut et areal som landskapsvernområde treffes av Kongen, som kan fastsette nærmere bestemmelser om området, dets skjøtsel og bruken av det. § 7. Bestemmelsene i §§ 5 og 6 gjelder ikke områder som omfattes av reguleringsplan etter plan- og bygningsloven.” (Forvalters understrekning).

I høringsforslaget til forvaltningsplan fra 2007 heter det i pkt 4.7 om skogsbilveger at vedlikehold av opparbeidede bilveier med tilhørende parkeringsplasser er tillatt. Videre heter det i pkt 4.10 at uttak av masse er forbudt i landskapsvernområdet og at begge grustak (v/Gjøkbukta og Gjøkåsen ved GSVs (grensevaktas) forlegning skal avsluttes på en slik måte at de ikke framstår som sår i landskapet. Saken har vært tatt opp av flere medlemmer i nasjonalparkstyrets Faglig rådgivende utvalg. Mange høringsparter forklarer i ettertid at de vektla å støtte og forsterke ønsket om godt vedlikehold av skogsveiene, og trodde at formuleringene rundt avslutning gjaldt en gang i fjern framtid når massetaket var tomt.

Sør-Varanger Reiselivsforum brukte store deler av sin høringsuttalelse av 30.05.07 til forvaltningsplanen, om skogsvegen til Grensefoss /Treriksrøysa:

“Punkt 4.7. Skogsbilveier. Sør-Varanger Reiselivsforum mener at veien Gjøkbukta Grenseberget må holde god personbil standard da Treriksrøysa er et mål for mange turister. Ved at veien ikke er tilstrekkelig vedlikeholdt så kjører bilene ut av veien og i terrenget. God standard på veien er viktig for og unngå erosjon og skader på terrenget. Til opplysning kan vi orientere om at det er ca 500 personer som besøker Treriksrøysa i løpet av året. Vi vet også at det er GSV som har tatt på seg ansvaret for vedlikehold av veien og det må stilles krav om at de holder den i god stand. De kjører også veien med tungt utstyr og skaper stor slitasje i forhold til bare vanlig personbil trafikk.”

Sør-Varanger kommunestyre vedtok den 21.06.07 følgende uttalelse til forvaltningsplanen:

“Kapittel 4.7 Skogsbilveier

Side 21: Tiltak

Det må presiseres hvem som har hovedansvaret for veivedlikeholdet av veien inn til Sortbrystjern.

Det samme må gjøres med veien fra Gjøkbukta til Grenseberget.

Det må presiseres fra grunneier hvem som har hovedansvaret for veivedlikeholdet av veien inn til Sortbrystjern. Det samme må gjøres med veien fra Gjøkbukta til Grenseberget.”

Kommunestyret hadde 5.oktober 2005, drøye 1.5 år tidligere, vedtatt å avsette aktuelle grusforekomst i landskapsvernområdet som massetak i kommuneplanen, uten å nevne dette i sin uttalelse. Det tyder på at eksisterende massetak skulle avsluttes ikke kom tilstrekkelig klart fram i høringen. Samtidig hadde en muligheten til å regulere masseuttaket etter plan- og bygningsoven.

Pasvikkaldalen næringsråd (PN) uttalte den 30.05.07 til forvaltningsplanen:

“Punkt 4.7 Skogsbilveger. PN mener at veistrekningene innenfor verneområdene, som blir brukt av forsvaret, må vedlikeholdes til å være i personbilstandard. Dette er viktig for å unngå erosjon og miljøskader.”

Ingen av de siterte høringsinstansene kommenterte høringsutkastets pkt 4.10 om Uttak av masse.

Naturmangfoldloven § 49

På grunn av massetakets nærhet til Pasvik naturreservat må det tas hensyn til verneverdiene knyttet til områdetets verdi spesielt som viktig rasteplass for trekkende våtmarksfugl. Massetaket ligger inntil en skogsbilveg som jevnlig brukes av grensevakta og i forbindelse med reiseliv og friluftsliv. I tillegg er vegen en kommunal snøscooterløype vinterstid. Trafikk og forstyrrelse i forbindelse med opplasting av eventuell masse vurderes som ikke som nevneverdig økt belastning på området. Derimot hvis det etableres faste installasjoner i forbindelse med bearbeiding av masse som sålding og knusing, vil det være behov for vilkår for å unngå støy i de mest sårbare trekkperiodene for fugl, vår og høst.

Statens vegvesen
Postboks 1010
Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

DIN ČUJ. / DERES REF: BEAIVI / DATO:
03.01.2024

MIN ČUJ / VÅR REF: ÁŠŠEMEANNUDEADJI / SAKSBEHANDLER:
22/5129-12 Maria Louise Sara

Loahpalaš rávven Máttá-Várjjagis/ Endelig tilråkning i Sør-Varanger/

Čujuhat Máttá-Várjjaga giedda reivii beaiváduvvon 20.01.2023 báikenamaid gulaskuddamiid oktavuodas. Báikkálaš searvi buvtii gulaskuddancealkámuša. Loahpalaš rávveniinnámet mii leat árvvoštallan dieđuid mat gulaskuddan leat buktán. Nammaskovis mii leat mielddusin, leat davvisámegiel ja nuortalašgiel nammakonsuleantta loahpalaš rávvemat. Skovis gávdnojit liigedieđut ovttaskasnamaid hárrái.

Nama čállinhápmi rávvejuvvo báikenammalága § 1 vuodul ja nama čállin čuovvu davvisámi riektáčállima, § 4 báikenammalága ásahusas. Dán páragráfas deattuhuvvo maiddái báikkálaš suopman. Mii sihtat mearrideaddji orgánaid dahkat báikenamaid loahppadohkkehemiid.

Skovis leat sihke luonddunamat ja álbmotmeahci namat. Mii sihtat **miljødirektoratet** dahkat álbmotmeahci sámegiel buohtalasnamaid loahppadohkkehemiid.

Váldde áinnas aktavuoda jos ležžet eahpečielggasvuodát.

Viser til Sør-Varanger kommunes brev av 20.01.2023 i forbindelse med høring for samiske stedsnavn. En lokal forening kom med høringsuttalelse. Vi har vurdert høringsuttalelsene i vår endelige tilråding. På vedlagte navneskjema er den nordsamiske og skoltesamiske navnekonsulentenes endelige tilrådingene. Tilleggsopplysninger knyttet til de forskjellige navna er å finne på dette skjema.

Skrivemåten tilrås i henhold til § 1 i stedsnavnloven og skrivingen følger gjeldende rettskrivingsprinsipp i nordsamisk og skoltesamisk, § 4. Denne paragrafen vektlegger også lokal uttale. Sør-Varanger er i et skoltesamisk område. Det har vi tatt hensyn til i tilrådingene. Vi ber vedtaksorganene om å gjøre de endelige navnevedtakene.

I skjemaet er både naturnavn og navn på en nasjonalpark. Vi ber Miljødirektoratet gjøre de endelige vedtakene for de samiske parallellnavnene på nasjonalparken.

Ta kontakt om noe skulle være uklart.

Dearvuodaiguin / Med vennlig hilsen

Maria Louise Sara
ráđđeaddi/rådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. /

Dát reive lea elektrovnnalaččat dohkkehuvvon ja sáddejuvvo vuolláičállaga haga.

Utskrift av Protokoll 19.01. 2026
Styremøte - Øvre Pasvik nasjonalparkstyre/ Báhčaveaji
álbmotmeahccestivra

Øvre Pasvik
nasjonalparkstyre

På'jj-Pa'ččjoogg
meerméá'cc

Báhčaveaji
álbmotmeahccestivra

Sak 07/2026 Oppstartsmelding frivillig skogvern i Pasvik
Saksnr: 2026/867

Oppstart av verneprosess for frivillig vern av skog i Pasvik, frist for innspill er 26.01.2026. Les mer: [Oppstart av verneprosess for frivillig vern av skog i Pasvik | Statsforvalteren i Troms og Finnmark](#)

Statsforvalteren i Troms og Finnmark ber i oppstartsmeldingen om «..merknader som vi bør ta hensyn til før vi lager et konkret høringsforslag».

Forvalter oppfatter at når Statsforvalteren nå melder oppstart av verneplanprosess etter naturmangfoldloven, så har FeFo gjort en bindende avtale med staten om arealavgrensning og erstatning, jf. [Prosessten | Frivillig vern](#)

Ifølge naturmangfoldlovens [§ 42 \(høring av forslag til verneforskrift\)](#), skal det det endelige / konkrete høringsforslaget beskrive området som forslaget omfatter, herunder verneformål og verneverdier, avgrensning av området og andre verdier enn naturverdier, samt de følgene forslaget antas å få.

Vedtak

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre sender følgende merknader og innspill:

- 1) Øvre Pasvik nasjonalparkstyre ber om å bli satt på adresselisten i den videre saksgangen.
- 2) Nasjonalparkstyret ser det som naturlig at nasjonalparkstyret tillegges forvaltningen ved en eventuell endring av Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde. Høringsdokumentet bør beskrive hvordan myndighetene ser for seg framtidig forvaltning av aktuelle verneområder.
- 3) Nasjonalparkstyret ber om et møte med Statsforvalteren for å gå gjennom erfaringene med dagens verneforskrifter og behov for korrigeringer, ifm. høring på nye verneforskrifter for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde.

- 4) I forslagene om utvidelse av nasjonalparken bør det framgå om det er andre verneformål enn urskogsverdiene med sitt artsinventar. Når det gjelder endring fra landskapsvernområde til strengere verneformer bør også kjente hekkeområder for våtmarksfugl vurderes som kandidatareal.
- 5) Ifm. forslaget om å av-verne den nordlige delen av Øvre Pasvik landskapsvernområde, bør høringsforslaget beskrive hvilke tap dette gir i forhold til: *natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende*, jf. [NML § 36 \(landskapsvernområde\)](#). Miljøverndepartementet antok ved utvidelsen av Øvre Pasvik nasjonalpark og opprettelsen av landskapsvernområdet i 2003 at hele dette området inneholder ukjente kulturminner bl.a. knyttet til skoltesamisk (østsamisk) bosetting, reindrift og jakt. Se [Kongelig resolusjon 29.08.2003](#) side 13. Noen få arkeologiske kartlegginger og kartlegging av samisk barkuttak, har bekreftet dette. [Se ulike rapporter her](#). I den nordlige delen av landskapsvernområdet er det påvist store kulturlandskapsverdier, ikke minst gjennom kartleggingen av Luftwaffe-leiren som er en viktig del av det særegne krigslandskapet som strekker seg fra Grensefossmoen i sør til Gjøkåsen i nord. Krigsminnene er ikke automatisk fredet etter kulturminneloven, imidlertid gir landskapsvernet en beskyttelse også her blant annet gjennom oppsyn, skilting og verneforskrift, se lenke: [Avslag på søknad om uthenting av krigsetterlatenskaper](#)

Sør-Varangers kommunes temaplan om Krigsminner, beskriver og verdsetter «krigslandskapet» knyttet til Luftwaffe-leiren i dagens landskapsvernområde; "Symboltunge anlegg med nasjonalt høy kunnskaps og bruksverdi" og "Objektene registreres som bevaringsverdig» på side 58. Temaplan: [Se lenke](#)

Statsforvalteren bør i høringen også problematisere i hvilken grad ytterligere kartlegginger av kulturlandskapet er nødvendig i vurderingen om landskapsvernet eventuelt skal fjernes.

- 6) FeFo har i ulike sammenhenger pekt på behovet for endrete vernegrenser og -forskrifter er knyttet til ønsket om enklere vedlikehold av skogsbilveger bl.a. ved tilgang på grusmasser til vedlikehold, og ønsket om skogdrift og skogkultur på skogsmark som ble snauhogd under 2. verdenskrig. Noe av dette er søknadspliktige tiltak i verneområdene. Å av-verne og dermed fjerne søknadsplikten må problematiseres i forhold til konsekvensene av redusert beskyttelse av verneverdiene i landskapsvernområdet.

Nasjonalparkstyret vil påpeke at skogsdrift i ungsbogen allerede er mulig etter dagens verneforskrift i Øvre Pasvik landskapsvernområde; jf. tillatelse gitt til FeFo innenfor arealet som er foreslått av-vernet: [Tillatelse til tynningshogst](#).

Nasjonalparkstyret synes det er et svært godt samarbeid i Veirådet for skogsvegene i Pasvik med FeFo som sekretariat. Styret oppfatter også at mangel på økonomi er utfordringen for felles vedlikehold av skogsbilvegene i landskapsvernområdet. Vedlikeholdet hindres normalt ikke av verneforskriftene bortsett fra ved behovet for tilgang på lokal grus. Nasjonalparkstyret har tidligere påpekt behovet for uttak av masser i ett eksisterende massetak innenfor dagens landskapsvernområde. Styret foreslo da at kunne gjøres enten ved endring i verneforskriften eller ved å trekke grensene rundt massetaket. Se lenke [Dispensasjon til masseuttak](#). Nasjonalparkstyret foreslår at dette settes opp som et alternativ i høringen.

- 7) Slik styret leser kartet for utvidelsen av nasjonalparken nordover vil et par av FeFos ødestuer havne i randsonen til nasjonalparken. Det bør beskrives i høringen, bl.a. med en avklaring om koiene kommer innenfor eller utenfor nasjonalparken, og nærmere om dette valget.
- 8) Ved endringer av verneforskrifter og vernet areal vil nasjonalparkstyret ha bruk for ekstra bevilgninger fra overordnet myndigheter til oppdateringer av publikumsinformasjon, nye plakater mv.

Fra: Kollstrøm, Rolf[rolf.kollstrom@statsforvalteren.no]
Sendt: 21.04.2026 15:18:21
Til: Postmottak SFTF[sftfpost@statsforvalteren.no]
Kopi: Simonsen, Tor Asbjørn Aslaksen[tor.simonsen@statsforvalteren.no]; Amundsen, Cathrine[cathrine.amundsen@statsforvalteren.no]; Gabler, Heidi Marie[heidi.marie.gabler@statsforvalteren.no]; Kim Daniel Hansen[kim.daniel.hansen@miljodir.no]; kurt.wikan@ffk.no[kurt.wikan@ffk.no];
Tittel: SV: Innspill høring -Frivillig skogvern Pasvik, ref. 2025/7188

Hei igjen

Jeg har gjort et par redigeringsmessige endringer i hoveddokumentet.

Ber derfor om at dere bytter ut «Utskrift protokoll ØP NP-styre Sak 19-2026 Høring Frivillig skogvern i Pasvik», i første forsendelse med den som er vedlagt her.

Mvh Rolf

Med vennlig hilsen / Dearvuodaiguin

Rolf E Sch Kollstrøm

Álbmotmeahcchálddašeaddji/ nasjonalparkforvalter Øvre Pasvik

Telefon: 480 59 308

Kontorsted: NIBIO Svanhøvd, Svanvik

Postadresse:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Statens Hus

Damsveien 1

9815 Vadsø

E-post: fmfiresk@statsforvalteren.no

Hjemmeside: www.nasjonalparkstyre.no/Ovre-Pasvik/

<https://www.facebook.com/OvrePasvik>

**Øvre Pasvik
nasjonalpark**

**Báhcaveaji
álbmotmeahcci**

**Pa'ččjoogg
meermeá'cc**

Fra: Kollstrøm, Rolf

Sendt: tirsdag 21. april 2026 11:34

Til: Postmottak SFTF <sftfpost@statsforvalteren.no>

Kopi: Simonsen, Tor Asbjørn Aslaksen <tor.simonsen@statsforvalteren.no>; Amundsen, Cathrine <cathrine.amundsen@statsforvalteren.no>; Gabler, Heidi Marie <heidi.marie.gabler@statsforvalteren.no>; Kim Daniel Hansen <kim.daniel.hansen@miljodir.no>; kurt.wikan@ffk.no

Emne: Innspill høring -Frivillig skogvern Pasvik, ref. 2025/7188

Hei

Vedlagt følger høringsinnspill fra Øvre Pasvik nasjonalparkstyre, med vedlegg. Nasjonalparkstyrets vil understreke behovet for en mer omfattende revidering av verneforskriftene for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning, med bl.a. å integrere hensyn til lysforurensing i verneforskriftene.

Det siste er et tema som styret har tatt opp med Miljødirektoratet tidligere ifm. revisjoner av eldre verneforskrifter generelt.

For Øvre Pasvik nasjonalparkstyre er dette en viktig forpliktelse som sertifisert DarkSky Park. I neste omgang må slike formål og hensyn innarbeides i ny forvaltningsplan for verneområdene i Øvre Pasvik.

[Nasjonalparkstyre | DarkSky Øvre Pasvik nasjonalpark](#)

Ta kontakt hvis det er noe som er uklart.

Med vennlig hilsen / Dearvuodaiguin

Rolf E Sch Kollstrøm

Álbmotmeahcchálddašeaddji/ nasjonalparkforvalter Øvre Pasvik

Telefon: 480 59 308

Kontorsted: NIBIO Svanhovd, Svanvik

Postadresse:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Statens Hus

Damsveien 1

9815 Vadsø

E-post: fmfiresk@statsforvalteren.no

Hjemmeside: www.nasjonalparkstyre.no/Ovre-Pasvik/

<https://www.facebook.com/OvrePasvik>

**Øvre Pasvik
nasjonalpark**

**Báhcaveaji
álbmotmeahcci**

**Pa'ččjoogg
meermeä'cc**

Utskrift av Protokoll 08.04.2026
Styremøte - Øvre Pasvik nasjonalparkstyre/ Báhčaveaji
álbmotmeahccestivra

Øvre Pasvik
nasjonalparkstyre

På'jj-Pa'ččjoogg
meermeá'cc

Báhčaveaji
álbmotmeahccestivra

Sak 19/2026 Frivillig skogvern i Pasvik – [høring fra Statsforvalteren](#)

Saksnr: 2026/867

Vedtak / høringsinnspill

Vedlegg til saken og høringsinnspill:

- Vedtaksbrev, Dispensasjon til FeFo -massetak ved Gjøkåsen i Øvre Pasvik landskapsvernområde, Sør-Varanger kommune, datert 02.06.2015
- Utskrift protokoll ØP NP-styre19.01.26, Innspill oppstartsmelding
- Skoltesamiske navn-Endelig tilrådning fra Sametinget, datert 03.01.2024

Verneforskriftene for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde er fra 2003. Nasjonalparkstyret mener derfor at det er et stort behov for en mer omfattende oppdatering av verneforskriftene enn det Statsforvalteren i Troms og Finnmark legger opp til. Styret viser også til tema tatt opp på dialogmøtet den 12.02.2026 på NIBIO Svanhovd og styrets skriftlige innspill til oppstartsmeldingen, datert 19.01.2026.

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre har ikke tilgang til oppdaterte maler for verneforskrifter, men synes det har vært nyttig å bruke noen formuleringer fra de relativt nye verneforskriften fra [Østmarka nasjonalpark](#) (2023)

Der statsforvalterens forslag til endringer ikke berøres har ikke nasjonalparkstyret merknader.

Samiske navn

Først vil styret foreslå at statsforvalteren i videre samtaler med Sametinget diskuterer det samiske navnet på Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning. I dag brukes nordsamisk, men styret mener det kan være mer naturlig å bruke de skoltesamiske navnene ut ifra den historiske bruken av området. Noe som Sametinget også uttrykker i brev datert 03.01.2024, etter en høring for samiske stedsnavn i Sør-Varanger. Styret ønsker av praktiske grunner å bruke bare to sidestilte navn på verneområdene og på nasjonalparkstyret.

DarkSky hensyn

Øvre Pasvik nasjonalpark ble sertifisert som en [International DarkSky park](#) i 2024. Nasjonalparkstyret har tidligere diskutert med Miljødirektoratet å innarbeide DarkSky hensyn /å unngå lysforurensning, i verneforskriftene. Temaet vurderes som komplementært i forhold til verneforskriften for de fleste naturvernområder øvrig. Kunstig lys i verneområdet kan ha ulike kilder. Som, åpne koier, innfallsporter og anlegg både i og ved/ i randsonen til verneområdet. I tillegg kommer tilfeldig belysning i verneområdene gjennom bruk av håndlykt og hodelykt (friluftsliv, militær operativ virksomhet), lys fra biltrafikk, snøskuter (skuterløyper, tamreindrift, oppsyn, militær operativ virksomhet), sivile båter/kanoer og patruljebåt (militær operativ virksomhet). Verneforskriftene bør også ha formuleringer om fravær av lysforurensning som hjemler hensyn etter NML § 49, utenforliggende virksomhet som kan medføre skade inn i et verneområde.

Styret foreslår å innarbeide følgende formuleringer (understreket), i verneformålet for Øvre Pasvik nasjonalpark:

§ 2. Formål

Formålet med Øvre Pasvik nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende barskogområde som i det vesentlige urørt i forhold til tekniske inngrep og kunstig belysning, ta vare på et skogøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold, sikre variasjonsbredden av naturtyper i regionen samt ta vare på landskapsformer, særpregede geologiske forekomster og kulturminner.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift, naturopplevelse og utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging og bruk av kunstig lys.

Videre foreslår nasjonalparkstyret tilføyelser (understreket) til statsforvalterens forslag til formuleringen i §3 pkt 7.2:

7.2 Støy og lysforurensing

Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, isbor, drone o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke nødvendig bruk av drone i reindriftens næringsutøvelse i samsvar med distriktsplanen, bruk av drone i militær operativ virksomhet og ved politioppgaver og bruk av drone ved oppsyn og forvaltning av verneområdet Unødvendig bruk av kunstig lys er forbudt. Det er forbudt å lyse opp landskapet og utsiktspunkter. Lykter kan brukes når det er nødvendig for sikkerhet, og det anbefales bruk av rødt lys eller varmhvitt lys (maks 2700K).

Alternativ formulering:

Forurensning, støy og lysbruk

Følgende er forbudt i nasjonalparken:

- forurensning og forsøpling
- lagring av materialer og gjerdeutstyr o.l.
- all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet
- bruk av bensindrevet isbor
- unødvendig støy.
- unødvendig kunstig lys

Bruk av motordrevne, lette redskaper er tillatt.

Det er forbudt å lyse opp landskapet og utsiktspunkter. Lykter kan brukes når det er nødvendig for sikkerhet, og det anbefales bruk av rødt lys eller varmhvitt lys (maks 2700K).

Bruk av droner og andre ubemannede motoriserte innretninger

Det er forbudt å bruke droner, motordrevne modellfly og andre ubemannede motoriserte innretninger i nasjonalparken.

Nødvendig bruk av drone er tillatt i forbindelse med reindrift, militær operativ virksomhet og politioppgaver og oppsyn og forvaltning av verneområdet

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til bruk av innretninger som nevnt i første ledd til andre formål enn fritidsformål.

Luftfartstilsynet [Forskrift om opprettelse av tolv restriksjonsområder ved Schengen yttergrense](#)

Øvre Pasvik nasjonalpark ligger i restriksjonsområdene/sonene ENR419 og ENR420. I nasjonalparkens verneforskrift er det ikke hjemlet unntak for bruk av motordrevet modellfly / drone i forbindelse med militær operativ virksomhet og politioppgaver mv.

Nasjonalparkstyret foreslår at denne hjemmelen kommer på plass i verneforskriften.

I [verneforskriftens § 3](#) pkt. 7.2 Støy, heter det at «Bruk av motordrevet modellfly, modellbåt, isbor o.l. er forbudt. Det betyr i praksis at alle (også politi) som ønsker bruk av motordrevet modellfly/drone i nasjonalparken først må søke Øvre Pasvik nasjonalparkstyre om dispensasjon etter [naturmangfoldlovens §48](#))

Verneforskrifter -øvrige

Bytte ut Fylkesmannen med Øvre Pasvik nasjonalparkstyre i §3 i verneforskriften for Øvre Pasvik landskapsvernområde:

«Fylkesmannen avgjør i tvilstilfeller om et tiltak kan endre landskapets art eller karakter vesentlig.»

Supplere verneformålene i verneforskrift for Øvre Pasvik nasjonalpark og verneforskrift for Øvre Pasvik landskapsvernområde med:

Formålet med forskriften er:

å bevare kulturminner og kulturhistorie, (jf. verneforskrift for Østmarka nasjonalpark)

Endre ordlyd i §3 pkt 1.1 Øvre Pasvik landskapsvernområde

Nasjonalparkstyret foreslår å endre dagens ordlyd: under oppstillingen»...er det forbud mot: «hensetting av campingvogner og bobiler for overnatting» til «hensetting av campingvogner, bobiler og maskiner». Nasjonalparkstyret mener det er urimelig at besøkende ikke kan overnatte i bobil og campingvogn, men at det er riktig å forby hensetting i den forstand at kjøretøy eller vogner settes igjen når de besøkende reiser ut av verneområdet. Denne foreslåtte nye formuleringen ser styret er brukt for eksempel i Navitdalen landskapsvernområde i Troms.

Motorferdsel (Øvre Pasvik nasjonalpark)

§ 3, pkt 6.3 Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

Bruk av motorkjøretøyer på barmark i forbindelse med reindrift

Bruk av beltekjøretøy på vinterføre, motorbåt eller luftfartøy for transport av varer og utstyr til hytter og ved til åpne koier og tilrettelagte bålplasser

Nødvendig motorferdsel i forbindelse med transport av materialer og utstyr til vedlikehold og byggearbeid på bygninger, anlegg og innretninger

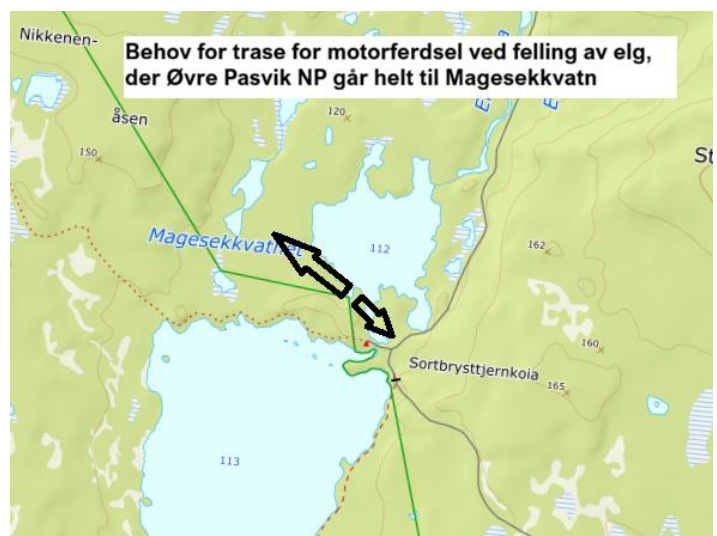
Nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppkjøring og vedlikehold av skiløyper

Nødvendig motorferdsel i forbindelse med naturvernrensing

Nødvendig motorferdsel ved *skadefelling og uttak av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk*, innenfor fellingstillatelse gitt av statsforvalteren

Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av felt elg med annet kjøretøy enn lett terrenggående beltekjøretøy.

Nødvendig motorferdsel ved transport av felt elg i en definert trase der nasjonalparkgrensen går helt til Magesekkvatn. (Se kart)

Reindrift og motorisert ferdsel

Forskriften bør klargjøre hvilke hjemler som gjelder hhv. reindriftnæring og reindriftsforvaltning. Herunder bør det klart framkomme at ferdsel på barmark ikke er direkte hjemlet ifm. drift og vedlikehold av konvensjonsgjerder/grensegjerder mot Finland og Russland, som sorterer under forvaltningen /reindriftsmyndighetene.

Reindriftsmyndigheten har ansvar for konvensjonsgjerdet mellom Norge og Finland og Grenseparvannshytta i Øvre Pasvik nasjonalpark, og konvensjonsgjerdet mellom Norge og Russland og Grensefosshytta i Øvre Pasvik landskapsvernområde.

Organisert ferdsel til fots i Øvre Pasvik landskapsvernområde

I verneforskriften heter det at organisert ferdsel til fots, utenom i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger, må ha særskilt tillatelse iht. forvaltningsplanen. Som f.eks turisme til fots / på ski. Dette må endres siden det i naturmangfoldlovens § 36 heter at det bare kan gis bestemmelser om ferdsel som ikke skjer til fots.

Vegetasjon og bålbrekking

Under møtet drøftet styret bruk av bjørk til bålbrekking med skogøkolog Rein Midteng per telefon. Styret vurderer at bruk av bjørk til bål ifm. med tradisjonelt friluftsliv og reindrift ikke har nevneverdige konsekvenser for verneformålet. Dette ble innarbeidet i vedtaket.

Nasjonalparkstyret foreslår ny formulering for både Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde med plantelivsfredning

-Det ikke noe generelt forbud mot bålbrekking i landskapsvernområdet. §3 Punkt 2.1 sier at plantelivet skal beskyttes mot skade og ødeleggelse, men kan ikke tolkes som et generelt bålforbud. Forbudet mot all skade og ødeleggelse av sibirgran og tørrfuruer, er kun et forbud mot å benytte disse artene til bålbrekking eller annen skade eller ødeleggelse. Siden det er kartlagte betydelige urskog/ gammelskogs interesser i landskapsvernområdet, bør det være restriksjoner på bålbrekking.

Vegetasjon

Vegetasjonen i nasjonalparken/landskapsvernområdet skal ikke skades eller ødelegges. Det samme gjelder døde busker og trær.

Planting eller såing er forbudt.

Det er likevel tillatt med:

- plukking av bær og matsopp til egen bruk
- bålbrekking med medbrakt ved, tørrkvist eller virke av bjørk, i samsvar med gjeldende lovverk
- bålbrekking der forvaltningsmyndighetene har etablert tilrettelagte bålplasser
- felling av enkelttrær som kan gjøre skade på bygninger
- beiting

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til etablering av nye bålplasser.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til skjøtselstiltak som naturvernrensning når dette er nødvendig for å ivareta verneformålet.

§3 pkt 3 Øvre Pasvik nasjonalpark (delvis dyrelivsfredning)

Skadefelling og lisensfelling innenfor verneområder

I brev til statsforvalter og verneområdestyrer datert 25.10.2025 sier Miljødirektoratet at gjeldende forskriftsmaler for verneområder har et generelt unntak for felling, og for verneområder som ikke har slikt unntak i eksisterende verneforskrift kan det være behov for å endre verneforskriften på dette punktet. Nasjonalparkstyret for Øvre Pasvik foreslår at statsforvalteren oppdaterer verneforskriften for Øvre Pasvik nasjonalpark iht. gjeldende forskriftsmal. Det bør være hjemmel for å gi tillatelse til *skadefelling og uttak av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk*, innenfor fellingstillatelse gitt av statsforvalteren -også i området som tilsvarer tidligere nasjonalpark med dyrelivsfredning.

Ny bestemmelse om uttak av fremmede eller invaderende arter

I kongelig resolusjon 19.08.2003 ved forrige utvidelse av Øvre Pasvik nasjonalpark sa Direktoratet for naturforvaltning:

Mårhund og bisamrotte er arter som ikke er en naturlig del av faunaen i Pasvik, og det er ikke ønskelig at disse artene etablerer seg i området. I og med at det er jaktforbud i eksisterende nasjonalpark, og dette ønskes videreført, bør etter DNs mening eventuell jakt på disse artene i dette området skje som ledd i forvaltningen av området.

Nasjonalparkstyret mener at dette prinsippet bør nedfelles i verneforskriften for å gjøre forvaltningen mer forutsigbar og rasjonell, og foreslår følgende formulering under §3 punkt 3.2, jf. <https://lovdata.no/lov/2009-06-19-100/§47>
«Forvaltningsmyndigheten kan, uten hinder av forbudet mot å skade, unødvendig forstyrelse og jakt, gi tillatelse til eller selv gjennomføre uttak, bekjempelse eller annen form for kontroll av fremmede arter eller andre uønskede arter som kan true verneformålet. «

Hogst i landskapsvernområdet (Beholder dagens ordlyd, rød markering er trykkfeil i eksisterende forskrift §3 pkt 2.3)

Hogst kan skje i henhold til gjeldende verneskogbestemmelser. All hogst skal på forhånd være godkjent av de lokale skogmyndighetene og forvaltningsmyndigheten. Hogst og transport i forbindelse med hogst skal som hovedregel skje på frossen mark. I områder med tørr skogbunn kan hogst skje

uavhengig av frostforholdene, dersom det kan skje uten at skogbunnen påføres skader.

Etter søknad –nye formulering knyttet til bestemmelser om plantelivsfredning (både nasjonalpark og landskapsvernområde)

Vernemyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

- Uttak av innerbark av furu på enkelttrær til tradisjonelle matformål og skjøtsel av kulturlandskap
- Uttak av trevirke til tradisjonell husflid

Kulturminner (nasjonalpark og landskapsvernområde)

Nasjonalparkstyre støtter endring av formuleringen av §3 nytt punkt 7, men foreslår å fjerne «dersom det kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig». Denne formuleringen er vanskelig å forstå for publikum og vanskelig å forvalte for nasjonalparkstyret. Dette vil også harmonere med ordlyden i verneforskriften for [Østmarka nasjonalpark](#).

Nasjonalparkstyret foreslår at samme formulering også brukes for Øvre Pasvik nasjonalpark § 3 punkt 4:

«Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Løse kulturminner kan ikke flyttes eller fjernes ~~dersom det kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig.~~»

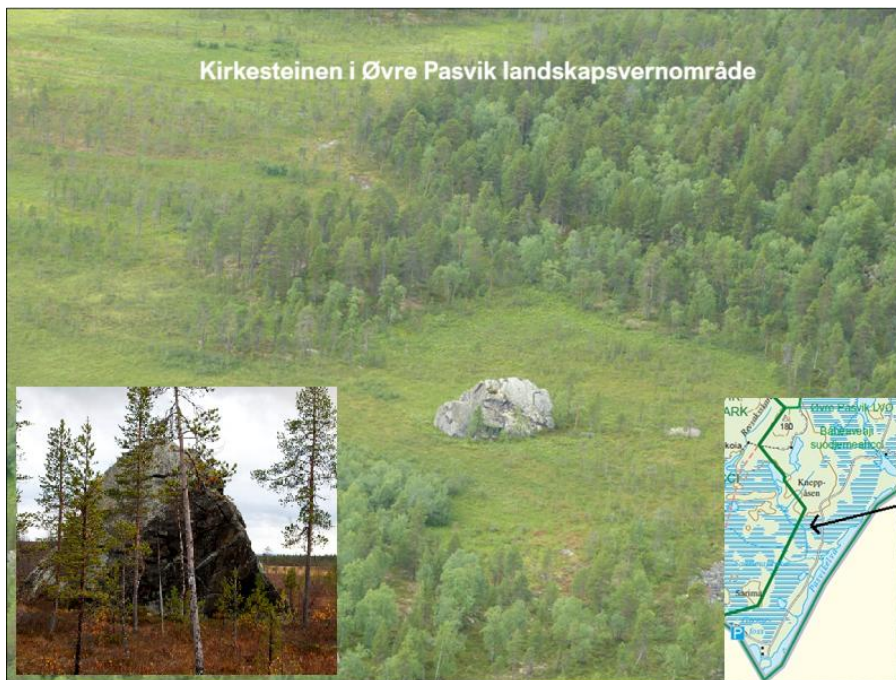
«Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til istandsetting, vedlikehold, skjøtsel og uttak av kulturminner.»

Generelt (både nasjonalpark og landskapsvernområde)

Nasjonalparkstyre foreslår at det innarbeides en formulering om at bestemmelsene i forskriften er ikke til hinder for tiltak som er nødvendige for å avverge fare for skade på mennesker, miljø eller materielle verdier.

Utvidelse av nasjonalparken i øst

Her foreslår nasjonalparkstyret å legge grensen til nasjonalparken vest for Kirkesteinen i landskapsvernområdet (bildet). Dette er en stor flyttblokk og et markert kvartærgeologisk minne. I dagens besøksstrategi har nasjonalparkstyret plan om å etablere en sti til Kirkesteinen som et pedagogisk punkt for å formidle den kvartærgeologiske historien i området. Denne tilrettelegging for publikum vurderes som mer naturlig i et landskapsvernområde med verneformål blant annet å *..» ta vare på landskapsformer og særpregede geologiske forekomster.*», enn i en nasjonalpark.

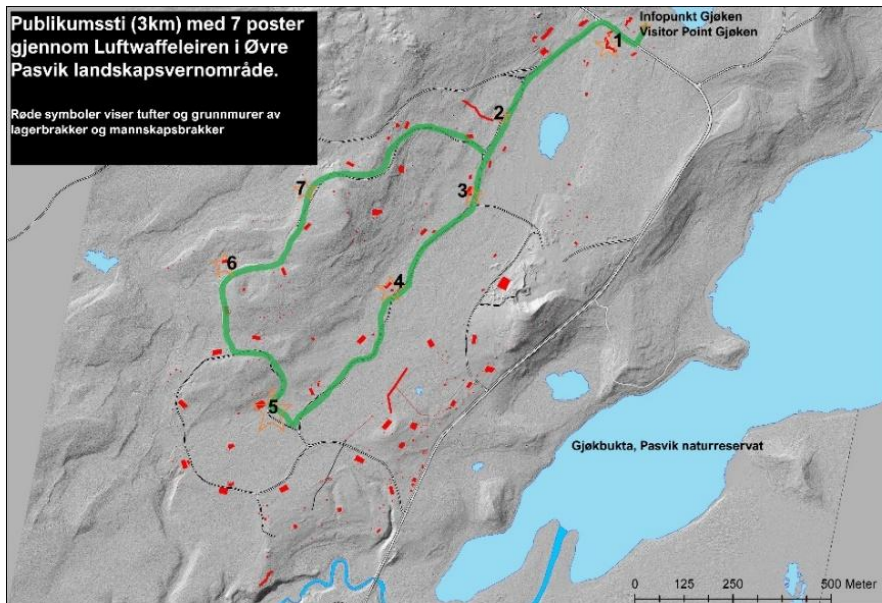
Oppheving av vern i Øvre Pasvik landskapsvernområde?

Nasjonalparkstyrets forvaltning og kunnskapsoppbygging har siden styret ble etablert i 2011, bare styrket verdien av denne nordlige delen av landskapsvernområdet, som foreslås avvernet. Styret foreslår derfor å beholde statusen som landskapsvernområde.

Områdets verneverdier er en kombinasjon mellom det biologiske mangfoldet, landskap og geologi og spor av mennesker i landskapet. Som høringsdokumentet beskriver er det enkelte områder med gammel skog og et stort antall rødlistearter, i tillegg er det registrert et stort antall norske ansvarsarter her. Området har stor betydning som del av [Øvre Pasvik IBA](#) (Important bird area) og er del av en logisk arrondering av verneområdene i Øvre Pasvik.

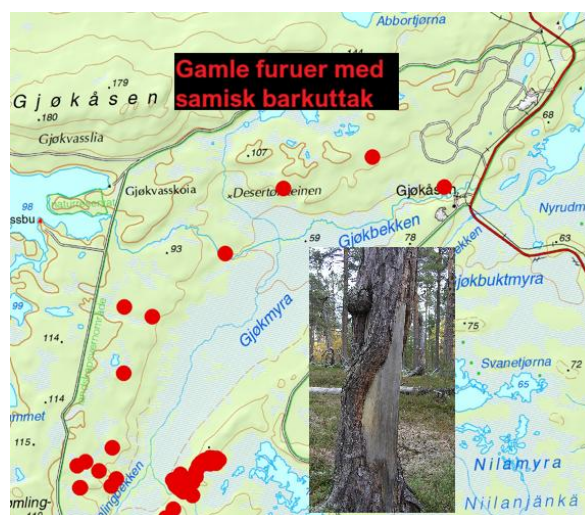
Informasjonspunkt Gjøken, infopunkt for verneområdene i Øvre Pasvik, er bevisst lokalisert i randsonene til verneområdene. Den 3 km lange

publikumssti gjennom Luftwaffeleiren i Øvre Pasvik landskapsvernområde starter og slutter ved Infopunktet. En av-vernning vil fjerne denne naturlige og sømløse overgangen mellom Infopunktet og landskapsvernområdet.

Denne nordlige delen av landskapsvernområdet har også en betydelig positiv buffereffekt i forhold til å skjerme av for tekniske anlegg, støy, bruk av kunstig lys mv, for de strengere verneområdene i Pasvik naturreservat, Øvre Pasvik nasjonalpark og Gjøkvassneset naturreservat.

Nasjonalparkstyret har ikke sett behov for en systematisk kartlegging av naturmangfold og kulturlandskap i landskapsvernområdet, nettopp fordi området har en formell vernestatus. Likevel har de få kartlegginger som har skjedd vist at dette er gammelt samisk kulturlandskap med flere gamle furuer med spor av barkuttak til matformål, skoltesamiske boplasser, og samtidig et kulturlandskap sterkt preget av 2. verdenskrig.

Luftwaffeleiren i landskapsvernområdet ble kartlagt i 2019 og [rapporten](#) beskriver et 1,2 km² område med 319 strukturer og et utall av gjenstander.

Lengere vest i området som foreslås av-vernet ligger Desertørsteinen, som en vinter var bosted for en finsk unggutt som rømte fra tsarens tjeneste på russisk side av Pasvik, se [Noatunboka sidene 118-119](#)

Nasjonalparkstyret er ikke i tvil om at området kvalifiserer til statusen som landskapsvernområde, slik naturmangfoldloven beskriver det i § 36 «*Som landskapsvernområde kan vernes natur- eller kulturlandskap av økologisk, kulturell eller opplevelsesmessig verdi, eller som er identitetsskapende. Til landskapet regnes også kulturminner som bidrar til landskapets egenart.*»

Ungskogpleie og tilgang på grus

FeFo har i ulike sammenhenger pekt på at behovet for endrete vernegrenser og -forskrifter er knyttet til ønsket om enklere vedlikehold av skogsbilveger bl.a. ved tilgang på grusmasser til vedlikehold, og ønsket om skogdrift og skogkultur på skogsmark som ble snauhogd under 2. verdenskrig. Noe av dette er søknadspliktige tiltak i landskapsvernområdet.

Nasjonalparkstyret vil påpeke at skogdrift allerede er mulig etter dagens verneforskrift i Øvre Pasvik landskapsvernområde; jf. tillatelse gitt til FeFo innenfor arealet som er foreslått av-vernet: [Tillatelse til tynningshogst](#).

Soner for vedlikehold og oppgradering, og masseuttak

Nasjonalparkstyret ønsker også at de brukte skogsveiene skal kunne vedlikeholdes på en god måte. Forslaget i høringen om å innføre 30 meters og 50 meters vedlikeholds- og oppgraderingssoner langs veiene vil være utfordrende. Skal disse sonene merkes opp, eller hvordan skal soneringen praktiseres i felt? Hva er tanken bak forslaget om nytt punkt 1.2 f) som åpner for «Uttak av masser fra eksisterende grustak til vedlikehold av vei» i §3 verneforskrift Øvre Pasvik landskapsvernområde? Hvis aktuelle grustak som er avsatt til Råstoffutvinning i kommuneplanen tas ut av landskapsvernområdet, kan ikke nasjonalparkstyret se at det er behov for denne bestemmelsen.

Nasjonalparkstyret synes det er et svært godt samarbeid i Veirådet for skogsvegene i Pasvik med FeFo som sekretariat. Styret oppfatter at mangel på økonomi er utfordringen for felles vedlikehold av skogsbilvegene i landskapsvernområdet. Vedlikeholdet hindres normalt ikke av verneforskriftene bortsett fra ved behovet for tilgang på lokal grus. Nasjonalparkstyret har tidligere påpekt behovet for uttak av masser i ett eksisterende massetak innenfor dagens landskapsvernområde. Dette hensynet var ikke tilstrekkelig ivare tatt ved opprettelsen av Øvre Pasvik landskapsvernområde i 2003. Massetaket like sør for gamle Gjøkåsen grensestasjon med adkomst fra Grensefossveien, har betydelige grusressurser. Dette arealet er også avsatt til Råstoffutvinning i arealplanen for Sør-Varanger kommune, merket med blått på kartet neste side. Det andre

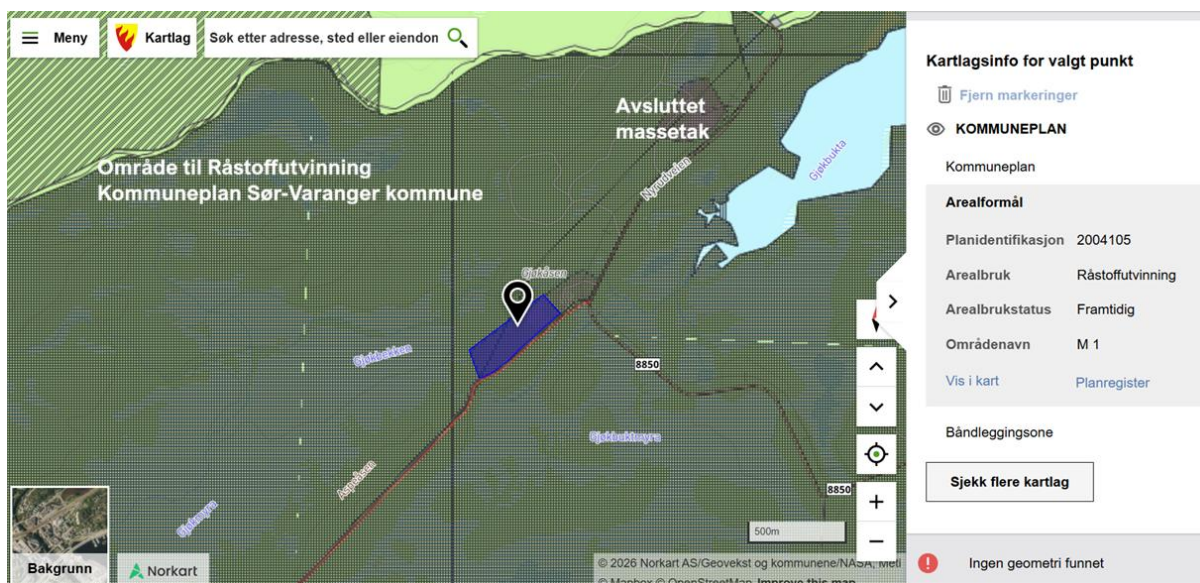
massetak, som ligger øst for Gjøkbukta, i landskapsvernområdet er avsluttet. Her var adkomsten fra FV8850.

Nasjonalparkstyret vil derfor gjenta sitt forslag fra 2016 om å at dette grustaket kan åpnes for uttak, enten ved endring i verneforskriften for landskapsvernområdet eller ved å trekke vernegrensene rundt massetak.

Miljødirektoratet mente om dette i 2016 at:

«Miljødirektoratet vil ellers bemerke at det generelt skal mye til for at en går inn for en endring av verneforskriften, eller justering av vernegrensen. Av saksfremstillingen går det frem at det finnes alternative områder hvor det kan tas ut masse, men at dette vil bety en merkostnad for FeFo knyttet til frakt. Direktoratet er også kjent med at nasjonalparkstyret ønsker at det fortsatt skal kunne være adgang til å ta ut masse fra eksisterende massetak, noe som vil bety at verneforskriften må endres eller at vernegrensen justeres... Det bemerkes avslutningsvis at terskelen for å endre verneforskriften eller vernegrensen er høy, og at direktoratet med den kunnskap det pr i dag innehar om forholdet ikke er innstilt på å gå videre med en slik endring verken av verneforskriften eller vernegrensen.»

Se lenke [Dispensasjon til masseuttak](#).

Nasjonalparkstyret – økonomiske konsekvenser

Ved endringer av verneforskrifter og i sum større verneområder, vil Øvre Pasvik nasjonalparkstyre få ekstraordinære kostnader til oppdateringer av kart, nettsider, publikumsinformasjon, plakater mv i tillegg til kostnader ifm. ny forvaltningsplan og besøksstrategi for Øvre Pasvik nasjonalpark og Øvre Pasvik landskapsvernområde. Dette bør kompenseres.